

Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ»

**«Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων σε μεσαίες και μικρές οντότητες μετά
την εφαρμογή του Ν.4308/2014. Μελέτη Περίπτωσης.»**

Διπλωματική Εργασία

που υποβλήθηκε στο Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Τ.Ε.Ι. Κρήτης
ως μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης
στη Λογιστική και Ελεγκτική από την

Παγκάλου Νεκταρία

Ηράκλειο

Μάρτιος 2018

ΔΗΛΩΣΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ - ΖΗΤΗΜΑΤΑ COPYRIGHT

« Ο μεταπτυχιακός φοιτητής που εκπόνησε την παρούσα διπλωματική εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται στη βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (μη-εμπορικός, μη-κερδοσκοπικός, αλλά εκπαιδευτικός-ερευνητικός), της φύσης του υλικού που χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες κ.λπ.), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή την γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου».

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

« Η παρούσα διπλωματική εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την τριμελή εξεταστική επιτροπή η οποία ορίστηκε από την ΓΣΕΣ του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Τ.Ε.Ι. Κρήτης, σύμφωνα με το νόμο και τον εγκεκριμένο Οδηγό Σπουδών του ΠΜΣ «Λογιστική και Ελεγκτική».

Τα μέλη της Επιτροπής ήταν:

- Δρ. Θάλεια Ταμπουρατζή (Επιβλέπουσα)*
- Επίκ. Καθηγητής Ανέστης Λαδάς (Μέλος)*
- Επίκ. Καθηγητής Ν. Καραμπίνης (Μέλος)*

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Τ.Ε.Ι. Κρήτης δεν υποδηλώνει αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα.»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ – ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία με τίτλο «**Ανάλυση οικονομικών καταστάσεων σε μεσαίες και μικρές οντότητες μετά την εφαρμογή του Ν.4308/2014 - Μελέτη Περίπτωσης**», εκπονήθηκε για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «Λογιστική και Ελεγκτική», του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης, που εδρεύει στο Ηράκλειο Κρήτης, στην περιοχή Εσταυρωμένου.

Για την εκπόνηση της εργασίας αυτής, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου κα Ταμπουρατζή Θάλεια για τη δυνατότητα που μου έδωσε να πραγματοποιήσω την εργασία αυτή. Η άμεση ανταπόκριση της στο αίτημα μου για συνεργασία, η αμέριστη συμπαράσταση της στο εγχείρημα μου αυτό και οι κατευθυντήριες γραμμές και υποδείξεις που έλαβα από εκείνην, υπήρξαν καθοριστικές, ώστε η εργασία αυτή να μην ξεφύγει του πλαισίου της και να ανταποκριθεί στο σκοπό της. Ιδιαίτερες ευχαριστίες και στα άλλα δύο μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής για τις χρήσιμες συμβουλές και διορθώσεις που δέχτηκα από αυτούς.

Τέλος, σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσα να παραλείψω να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε όλους του καθηγητές που μας δίδαξαν και κατέβαλαν κάθε προσπάθεια να μας μεταδώσουν τις γνώσεις τους κατά τη διάρκεια των εξαμήνων των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

*Η παρούσα εργασία αφιερώνεται
από τα βάθη της καρδιάς μου στη γιαγιά
μου Ελένη, η οποία είναι πάντα δίπλα
μου, με στηρίζει και μου συμπαραστέκεται
σε οποιαδήποτε απόφαση της ζωής μου.*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	ix
ABSTRACT.....	x
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
<i>ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ</i>	
<i>ΣΤΟΧΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ</i>	
<i>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ</i>	
<i>ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ</i>	
<i>ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ- ΟΡΟΛΟΓΙΑ</i>	
<i>ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ</i>	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.....	7
1.1 <u>ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ</u>	7
1.2 <u>ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ Η ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4308/2014</u>	10
1.3 <u>ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν.4308/2014</u>	12
1.4 <u>ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΜΗ ΥΠΟΧΡΕΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ</u>	13
1.5 <u>ΟΙ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΜΕΓΕΘΟΥΣ</u>	15
1.6 <u>ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: ΣΚΟΠΟΣ-ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ-ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ</u>	18
1.6.1 <u>ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ</u>	19
1.6.2 <u>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟ</u>	19
1.6.3 <u>ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ</u>	20
1.6.4 <u>ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ</u>	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	
ΜΕΣΑΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ.....	23
2.1 <u>ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΜΕΣΑΙΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ</u>	24
2.2 <u>ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΜΕΣΑΙΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ</u>	25
2.2.1 <u>ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ</u>	26
2.2.2 <u>ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΜΕΣΑΙΑΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ</u>	26

2.2.3	<i>ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ</i> ...	29
2.3	<u>ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΣΑΙΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ</u>	30
2.3.1	<i>ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ</i>	32
2.3.2	<i>ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ</i>	33
2.3.3	<i>ΕΛΕΓΧΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ</i>	34
2.3.4	<i>ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΜΕΣΑΙΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ</i>	37
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	
	ΜΙΚΡΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ	42
3.1	<u>ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΜΙΚΡΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ</u>	42
3.2	<u>ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΜΙΚΡΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ</u>	45
3.2.1	<i>ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ</i>	45
3.2.2	<i>ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΜΙΚΡΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ</i>	46
3.2.3	<i>ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ</i>	47
3.3	<u>ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ</u>	48
3.3.1	<i>ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ</i>	49
3.3.2	<i>ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ</i>	50
3.3.3	<i>ΕΛΕΓΧΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ</i>	52
3.3.4	<i>ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΜΙΚΡΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ</i>	54
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	
	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	60
4.1	<u>ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ</u>	60
4.2	<u>ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ-ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΡΗΣΗΣ</u>	62
4.2.1	<i>ΕΙΔΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ- ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ</i>	62
4.2.2	<i>ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ</i>	63
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	
	ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΕΣΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ	66
5.1	<u>ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ - ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ</u>	66

5.1.1	<u>ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ</u>	69
5.2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΕΣΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ	74
5.2.1	<i>ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΙΚΗ Η΄ ΚΑΘΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ</i>	74
5.2.2	<i>ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ Η΄ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ</i>	80
5.2.3	<i>ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ</i>	85
5.2.3.1	ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	85
5.2.3.2	ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	93
5.2.3.3	ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	102
5.2.3.4	ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ.....	110
5.2.3.5	ΑΡΙΘΜΟΔΕΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	116
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο		
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ		124
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		130
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		137
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ		
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ		

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται και δημοσιεύονται στο τέλος της εκάστοτε διαχειριστικής περιόδου από τη διοίκηση της οντότητας, σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο λογιστικό πλαίσιο, με σκοπό την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων χρηστών.

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει πόσο σημαντικές είναι οι πληροφορίες που αντλούμε από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και πως αυτές μπορούν να αναλυθούν και να αξιοποιηθούν με τη βοήθεια των τεχνικών ανάλυσης, για να διευκολυνθεί η λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Για την επίτευξη του στόχου της εργασίας, εξετάζεται μία μελέτη περίπτωσης δύο οντοτήτων, οι οποίες εντάσσονται στην κατηγορία της μεσαίας και της μικρής οντότητας. Αρχικά, προσεγγίζεται θεωρητικά το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και περιγράφονται οι υποχρεώσεις που διέπουν τις συγκεκριμένες κατηγορίες οντοτήτων. Έπειτα, παρατίθενται τα δεδομένα και ακολουθεί εξωτερική ανάλυση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων για τις χρήσεις 2014-2016 των δύο οντοτήτων, χρησιμοποιώντας τρεις μεθόδους, τη διαστρωματική μέθοδο, τη συγκριτική μέθοδο και την ανάλυση με τη χρήση των αριθμοδεικτών.

Τα αποτελέσματα που προκύπτουν δείχνουν ότι: α) η χρήση 2015 ήταν η πιο κερδοφόρα, αποδοτική και παραγωγική περίοδος για τις δύο οντότητες, β) από άποψη ρευστότητας η μικρή οντότητα καλύπτει περισσότερες φορές τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της, γ) η μεσαία οντότητα καταφέρνει να διαχειρίζεται καλύτερα τις εισπράξεις της, τα αποθέματα της και εισπράττει γρηγορότερα τις απαιτήσεις της απ' ότι πληρώνει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, δ) η μεσαία οντότητα χρησιμοποιεί αποδοτικότερα το ενεργητικό της, ε) η μικρή οντότητα διαθέτει τα υψηλότερα ποσοστά μικτού και καθαρού κέρδους, στ) η μεσαία οντότητα πρέπει να μειώσει το κόστος των πωλήσεων της και να αυξήσει τον όγκο αυτών, ζ) η μικρή οντότητα πρέπει να μειώσει τις λειτουργικές της δαπάνες και έξοδα η) το απασχολούμενο προσωπικό εμφανίζεται πιο παραγωγικό στη χρήση 2015 και για τις δύο οντότητες, θ) η μεσαία οντότητα στηρίζεται στους πιστωτές της για την χρηματοδότηση των περιουσιακών της στοιχείων, ι) η μικρή οντότητα εμφανίζει υψηλότερη πιστοληπτική ικανότητα στηριζόμενη στα Ίδια Κεφάλαια της.

Λέξεις-κλειδιά: χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αριθμοδείκτης, οντότητα.

ABSTRACT

The financial statements are compiled and published at the end of each accounting period by management of the entity, under a given accounting framework, in order to inform and guide interested users.

The aim of this paper is to show how important is the information that we derive from the financial statements and how they can be analyzed and exploited with the help of technical analysis, to facilitate business decisions. To achieve the objective of working, is examined a case study of two entities, which accede to the category of middle and small entities. Initially, the current legal framework is approached and the obligations governing these categories of entities are described. Afterward, the data are presented, followed by an external analysis of the published financial statements for the years 2014-2016 of the two entities, using three methods, the cross-section method, the comparative method and the analysis using indicators.

The results show that: (a) 2015 was the most profitable, efficient and productive period for the two entities; (b) in terms of liquidity, the small entity mostly covers its short-term liabilities; (c) the middle entity succeeds better to manage the receipts, the stocks and collects faster the requirements than paying its current liabilities; (d) the middle entity uses its assets more efficiently; (e) the small entity has the highest gross and net profit ratios; (f) the middle entity has to reduce its cost of sales and increase its sales volume; (g) the small entity has to reduce its operating costs and expenses; (h) the staff employed appear more productive in 2015 for both entities; (i) the middle entity relies on its creditors to finance its assets; (j) the small entity has a higher credit rating based on the Equity.

Keywords: financial statements, ratios, entity.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο Διπλωματικής Εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία διεξήχθη με σκοπό να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη «Λογιστική και Ελεγκτική». Το αντικείμενο της εργασίας είναι να αναλύσει τις οικονομικές καταστάσεις στις μικρές και μεσαίες οντότητες, όπως αυτές παρουσιάζονται σήμερα, μετά την ισχύ του Νόμου 4308/2014.

Στόχος Διπλωματικής Εργασίας

Οι πάσης φύσεως εργασίες των επιχειρήσεων αντικατοπτρίζονται μέσα από τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις συντάσσονται και δημοσιεύονται από τους οικονομικούς οργανισμούς με πρωταρχικό στόχο την ενημέρωση και πληροφόρηση του κοινού, των μετόχων και γενικότερα όλων των παραγόντων που συνθέτουν την «αγορά». Για να μπορέσει κάποιος να διαχειριστεί, να κατανοήσει και να αξιοποιήσει πλήρως τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρέχονται μέσα από τις οικονομικές καταστάσεις, είναι απαραίτητο να διαθέτει, εκτός από κάποια στοιχειοθετημένη γνώση επί των λογιστικών καταστάσεων, μία εξοικείωση με τις βασικές μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης, προκειμένου να προβεί σε συγκρίσεις και να υπολογίσει σχέσεις, οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση επί της οποίας θα στηρίξει τις αποφάσεις του.

Στόχος της διπλωματικής εργασίας είναι να αναδείξουμε πόσο σημαντικές είναι οι πληροφορίες που αντλούμε από τις οικονομικές καταστάσεις για τη διευκόλυνση της λήψης αποφάσεων, αφού αυτές μπορούν πράγματι να επηρεάσουν την μελλοντική στρατηγική μιας επιχείρησης. Μέσα από τη γνωριμία και μελέτη του θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου που επικρατεί σήμερα και έπειτα από ανάλυση των κονδυλίων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, θα προσπαθήσουμε να απεικονίσουμε τον τρόπο που μπορεί κάποιος να εξάγει σημαντικές πληροφορίες και συμπεράσματα για μία οικονομική οντότητα. Το θεωρητικό υπόβαθρο της εργασίας θα ολοκληρωθεί με την προσέγγιση, ανάλυση και αξιολόγηση των οικονομικών καταστάσεων μιας μικρής και μιας μεσαίας οντότητας που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του εμπορίου και της βιομηχανίας αλουμινίου.

Σκοπιμότητα – Προβληματισμοί

Η εργασία αυτή επιχειρεί να εστιάσει στη σημασία της λογιστικής πληροφόρησης και τη χρησιμότητα αυτής στην ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων. Όταν κάποιος διαθέτει τις κατάλληλες γνώσεις και εργαλεία έχει και την ικανότητα να αξιολογήσει και να αξιοποιήσει τις λογιστικές καταστάσεις που λαμβάνει.

Ο προβληματισμός μου αυτός δημιουργήθηκε λόγω της φύσης της δουλειάς μου. Η εργασία σε ένα λογιστικό γραφείο δεν είναι μόνο η καταχώριση των στοιχείων και η εκτύπωση των βιβλίων. Το σημαντικότερο και σπουδαιότερο κομμάτι για μένα είναι η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων μετά το πέρας της ολοκλήρωσης των εργασιών τέλους της χρήσης. Εκεί, απεικονίζεται η εικόνα της συγκεκριμένης διαχειριστικής περιόδου και εμφανίζονται δεδομένα όπως η περιουσία, οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις της επιχείρησης.

Τι μπορεί όμως κάποιος να καταλάβει με την ανάγνωση των οικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης; Τι συμπεράσματα μπορεί να αντλήσει από τα ποσά που εμφανίζονται; Είναι οι οικονομικές καταστάσεις αξιόπιστες; Υπάρχει ρευστότητα και ικανοποιητική κερδοφορία συγκριτικά με την προηγούμενη χρονιά; Τι «κρύβεται» πίσω από τους αριθμούς και πως ερμηνεύονται αυτοί; Όλα αυτά τα ερωτήματα και πολλά ακόμα με απασχολούσαν αυτό τον καιρό πριν την εκπόνηση της εργασίας μου. Έτσι, δρώτομαι της ευκαιρίας για εμβάθυνση στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζοντας και αναλύοντας αυτές με τη βοήθεια της θεωρίας και των τεχνικών ανάλυσης.

Μεθοδολογία Προσέγγισης

Για την εκπόνηση της εργασίας μου μελετήθηκαν διάφορα βιβλία γενικής και διοικητικής λογιστικής, λογιστικής βάσει των ελληνικών λογιστικών προτύπων, χρηματοοικονομικής διοίκησης και ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων. Ακόμα, αξιοποιήθηκαν σημειώσεις από την παρακολούθηση λογιστικών σεμιναρίων, αντλήθηκαν δεδομένα από ηλεκτρονικές πηγές και ιστοσελίδες φορολογικής και λογιστικής ενημέρωσης και μελετήθηκε ο Νόμος περί των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν.4308/2014) καθώς και οι σχετικές αποφάσεις και τροποποιήσεις του.

Αφού έγιναν όσα αναφέρθηκαν και υπήρχε το θεωρητικό υπόβαθρο ακολούθησε η ανάλυση και επεξήγηση των οικονομικών καταστάσεων μιας μικρής και μίας μεσαίας οντότητας με τη βοήθεια διάφορων μεθόδων ανάλυσης.

Συντομογραφίες- Ορολογία

Χάριν συντομίας ενδεχομένως στο κείμενο οι λέξεις να μην αναφέρονται ολόκληρες αλλά με την ακόλουθη συντομογραφία η οποία εμφανίζεται παρακάτω με τη μορφή πίνακα.

(Κατά αλφαβητική σειρά)

Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρεία
Γνωμ.	Γνωμάτευση
Γ.Σ.	Γενική Συνέλευση
Δ.Λ.Π.	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
Δ.Π.Χ.Α.	Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
Δ.Σ.	Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Γ.Λ.Σ.	Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Λ.Π.	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα
Ε.Λ.Τ.Ε.	Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων
Ε.Π.Ε.	Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης
Ε.Σ.Υ.Λ.	Εθνικό Συμβούλιο Λογιστικής
Ι.Κ.Ε.	Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
Κ.Α.	Κατάσταση Αποτελεσμάτων
Κ.Ν.	Κωδικοποιημένου Νόμου
Κ.Μ.Ι.Κ.	Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
Κ.Τ.Ρ.	Κατάσταση Ταμειακών Ροών
Κ.Φ.Α.Σ.	Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών
Κ.Χ.Θ.	Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης
Ν.	Νόμος
Ο.Ε.	Ομόρρυθμη Εταιρεία
Ο.Ε.Ε.	Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα

Σ.Λ.Ο.Τ.	Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης
Σ.Ο.Ε.Λ.	Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
ΣΟΛ	Σώμα Ορκωτών Λογιστών
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας Κυβέρνησης

Διάρθρωση Εργασίας

Η δομή της εργασίας αποτελείται από έξι κεφάλαια. Το **πρώτο κεφάλαιο** καλύπτεται από μία εισαγωγή στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, όπου αρχικά γίνεται αναφορά στο λογιστικό πλαίσιο τυποποίησης στην Ελλάδα από την περίοδο εφαρμογής του Ε.Γ.Λ.Σ μέχρι και σήμερα. Αναλύεται το περιεχόμενο του νέου νομοθετήματος που είναι σε ισχύ, δηλαδή του Ν.4308/2014, αναφέροντας όχι μόνο τα πρόσωπα που υποχρεούνται στην εφαρμογή του νόμου, αλλά και εκείνα τα πρόσωπα και τις οντότητες που δεν είναι υποχρεωμένες στην τήρηση των διατάξεων αυτού. Έπειτα, κατατάσσουμε τις οντότητες σε κατηγορίες, ανάλογα με το μέγεθος τους, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια του νόμου και επεξηγώντας τα. Καταγράφουμε το σκοπό των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το περιεχόμενο και τις αποκλίσεις από αυτό, αφού οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις αποτελούν τον τελικό προορισμό των λογιστικών αρχείων της οντότητας. Μέρος της εισαγωγής αποτελούν και οι βασικές λογιστικές αρχές και αρχές κατάρτισης, βάσει των οποίων θεωρούνται οι οικονομικές καταστάσεις αξιόπιστες.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** περιγράφουμε όλα τα χαρακτηριστικά εκείνα και τις υποχρεώσεις που διέπουν μια μεσαία οντότητα. Ξεκινώντας από τα κριτήρια και τη νομική μορφή των μεσαίων οντοτήτων, θα επεκταθούμε στο λογιστικό σύστημα και στα λογιστικά αρχεία που τηρεί η κατηγορία αυτή. Διευκρινίζουμε το χρόνο ενημέρωσης και διαφύλαξης των λογιστικών αρχείων, ο οποίος κατηγοριοποιείται ανάλογα με την υποχρέωση ή μη σύνταξης ισολογισμού. Σε επόμενη παράγραφο αναλύουμε τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της μεσαίας οντότητας που συντάσσει στο τέλος της περιόδου αναφοράς, σύμφωνα με τα υποδείγματα του νόμου, προσδιορίζουμε την προθεσμία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, θέματα δημοσιότητας και ελέγχου αυτών. Συγκεκριμένα, αναφέρουμε τον τρόπο και τον χρόνο δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων που ισχύει σήμερα, την εξέλιξη της νομοθεσίας του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων και την υποχρεωτικότητα εφαρμογής από τις μεσαίες και μεγάλες οντότητες μόνο.

Καταλήγουμε σε μια περιγραφή του Προσαρτήματος της μεσαίας οντότητας απεικονίζοντας σε μορφή πίνακα περιγραφικά τα άρθρα που πρέπει να αναφέρει κάνοντας μία αναφορά στο περιεχόμενο αυτών.

Το **τρίτο κεφάλαιο** αφιερώνεται και αυτό εξ' ολοκλήρου στις μικρές οντότητες με αναφορά ακριβώς στα ίδια θέματα που θίξαμε στις μεσαίες οντότητες, ώστε να επιτευχθεί ευκολότερα η συγκρισιμότητα και η διαφοροποίηση μεταξύ τους. Δηλαδή, καταγράφουμε την κατηγορία μεγέθους μιας μικρής οντότητας σύμφωνα με τα κριτήρια κατάταξης που οριοθετεί ο νόμος, απαριθμούμε τα λογιστικά αρχεία και στοιχεία που υποχρεούται να τηρεί μία μικρή οντότητά και προσδιορίζουμε το χρόνο ενημέρωσης των λογιστικών αρχείων και τα έτη φύλαξης των λογιστικών αρχείων της μικρής οντότητας. Σχετικά με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των μικρών οντοτήτων, καταγράφουμε τα είδη αυτών σε αντιπαραβολή με τις αντίστοιχες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των μεσαίων οντοτήτων, ορίζουμε την προθεσμία κατάρτισης και την περίοδο δημοσίευσης των μικρών οντοτήτων, τα είδη, το σκοπό έλεγχου των οικονομικών καταστάσεων και τη διαφοροποίηση στον έλεγχο της μικρής οντότητας από παλαιότερα έως σήμερα. Ακόμα, γνωστοποιούνται οι απαραίτητες πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στο προσάρτημα μιας μικρής οντότητας και καταρτίζεται πίνακας όπου περιγράφονται τα άρθρα του προσαρτήματος με το περιεχόμενο τους, κάνοντας εμφανές τις απαλλαγές από την αναφορά συγκεκριμένων άρθρων συγκριτικά με τις μεσαίες οντότητες.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** αναφερόμαστε αρχικά, στην έννοια και το σκοπό ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων, αναδεικνύοντας τη σπουδαιότητα των λογιστικών πληροφοριών που λαμβάνονται από τους ενδιαφερόμενους χρήστες για τη λήψη αποφάσεων και την αξιολόγηση της επίδοσης της επιχείρησης. Προτού προβούμε στην ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων με διάφορες τεχνικές ανάλυσης, κατηγοριοποιούμε τα είδη ανάλυσης που υπάρχουν, αναλύουμε τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνει ένας αναλυτής υπόψη του, πριν την εφαρμογή της ανάλυσης του, και κάνουμε μία μικρή περιγραφή των κυριότερων μεθόδων που χρησιμοποιούνται σήμερα.

Στο **πέμπτο κεφάλαιο** γίνεται η γνωριμία με τις οικονομικές οντότητες που θα μελετήσουμε, παραθέτουμε τα δεδομένα των οικονομικών τους καταστάσεων και προχωρούμε στην ανάλυση αυτών. Αν και το μεγαλύτερο μέρος του κεφαλαίου ασχολείται με την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων χρησιμοποιώντας τη βοήθεια των αριθμοδεικτών, δεν παραλείπουμε να αναφερθούμε στη μέθοδο της

διαστρωματικής και της συγκριτικής ανάλυσης, αφού χάριν αυτών επιτυγχάνεται ευκολότερα η συγκρισιμότητα των λογιστικών καταστάσεων μεταξύ των ετών. Η ανάλυση με τη χρήση των αριθμοδεικτών γίνεται κατηγοριοποιώντας αυτούς σε α) αριθμοδείκτες ρευστότητας, β) αριθμοδείκτες δραστηριότητας, γ) αριθμοδείκτες αποδοτικότητας, γ) αριθμοδείκτες δαπανών λειτουργίας και ε) αριθμοδείκτες διαρθρώσεων κεφαλαίων και βιωσιμότητας. Σε κάθε εφαρμογή μεθόδου ανάλυσης προσαρτάται πίνακας όπου παρατίθενται τα δεδομένα και τα αποτελέσματα της μεθόδου. Η εφαρμογή της μεθόδου ολοκληρώνεται με την ανάλυση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν.

Εν κατακλείδι, στο **έκτο** και τελευταίο **κεφάλαιο** συνοψίζουμε τα αποτελέσματα στα οποία καταλήξαμε και αναφέρουμε προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η λογιστική επιστήμη έχει ως σκοπό την ανάλυση, καταγραφή και συγκέντρωση των λογιστικών γεγονότων τα οποία απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το ισχύον Νομοθετικό Πλαίσιο της χώρας. Ο τρόπος για να επιτευχθεί η συγκρισιμότητα, πληρότητα και σαφήνεια των οικονομικών καταστάσεων είναι μέσω της λογιστικής τυποποίησης, δηλαδή της σύνταξης ενός επιστημονικά θεμελιωμένου λογιστικού σχεδίου λογαριασμών με στόχο την καθιέρωση ενιαίας ορολογίας, ενιαίων κανόνων κοστολόγησης και αποτιμήσεως, ενιαίας ονοματολογίας των λογαριασμών, ενιαίων κανόνων συνδεσμολογίας των λογαριασμών και ενιαίου τύπου οικονομικών καταστάσεων¹.

Η λογιστική τυποποίηση στην Ελλάδα επιτεύχθηκε με την ολοκλήρωση του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (Ε.Γ.Λ.Σ.) με τη βοήθεια αρχικά του Σώματος Ορκωτών Λογιστών (Σ.Ο.Λ.), μετέπειτα του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (Σ.Ο.Ε.Λ.), του Εθνικού Συμβουλίου Λογιστικής (Ε.Σ.Υ.Λ.) και μετέπειτα του Συμβουλίου Λογιστικής Τυποποίησης².

Το πλαίσιο αρχών, κανόνων κατάρτισης και παρουσίας των οικονομικών καταστάσεων που εφαρμοζόταν από τις ελληνικές επιχειρήσεις διαμορφώθηκε:

- α) με το Π.Δ. 1123/80 (ΦΕΚ Α 283/15-12-1980) περί εφαρμογής του Ε.Γ.Λ.Σ.,
- β) με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 7 του Ν. 1882.3/1990 και
- γ) με τις λογιστικές διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 περί Αωνόμων εταιρειών³.

Η καθιέρωση του Ε.Γ.Λ.Σ. υπήρξε ορόσημο στην ιστορία της λογιστικής στη χώρα μας. Με τη θέσπιση κανόνων στο περιεχόμενο, τον τρόπο λειτουργίας και

---

¹ Μπατσινίλας, Ε. και Πατατούκας, Κ. (2015), *ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και με αναφορά κατά θέμα στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.

² Νιφορόπουλος, Κ. (2014), « Η ιστορία της «λογιστικής τυποποίησης» στην Ελλάδα», *Accountancy Greece*, Τεύχος 15.

³ Μπατσινίλας, Ε. και Πατατούκας, Κ. (2015), *ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και με αναφορά κατά θέμα στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.

συνδεδεσμολογίας των τηρητέων λογαριασμών τα συστήματα λογιστικής παρακολούθησης των επιχειρήσεων κατάφεραν να μπου σε μία τάξη διευκολύνοντας και απαλλάσσοντας τις μικρές επιχειρήσεις από περιττά κόστη⁴.

Παρόλα αυτά, το Ε.Γ.Λ.Σ. με το πέρασμα των ετών θεωρήθηκε ξεπερασμένο, καθώς υπήρχε η ανάγκη κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων βάσει των διεθνών κανόνων στοχεύοντας σε νέα λογιστικά συστήματα, υιοθετώντας νέα ελεγκτικά πρότυπα⁵.

Έτσι, η Ελλάδα ενσωμάτωσε τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.) στην νομοθεσία της ακολουθώντας τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Γεωργίου, 2003). Με την εισαγωγή του άρθρου 13 στο νόμο 3229/2004 «*Εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης, εποπτεία και έλεγχος τυχερών παιχνιδιών, εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και άλλες διατάξεις*» και την προσθήκη του άρθρου αυτού στο κεφάλαιο 15 του Ν.2190/20 «*περί Ανωνύμων Εταιρειών*», από τη χρήση 2005 και μετά οι ελληνικές ανώνυμες εταιρείες που έχουν μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες στο χρηματιστήριο θα πρέπει να συντάσσουν και να δημοσιεύουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ. Επίσης, από την αρχή του έτους 2007 όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που έχουν τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, οι Δημόσιες Επιχειρήσεις και οι θυγατρικές επιχειρήσεις των εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο, είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Ακόμα, από την αρχή του έτους 2005 και μετά οι ελληνικές ΑΕ και οι ΕΠΕ έχουν τη δυνατότητα να καταρτίζουν τις οικονομικές τους καταστάσεις χρησιμοποιώντας τα ΔΛΠ⁶.

Η ανάγκη λοιπόν για δημιουργία ενός ολοκληρωμένου λογιστικού πλαισίου που θα στοχεύει στην ενοποίηση και τον εκσυγχρονισμό των λογιστικών κανόνων της χώρας, θα καταπολεμά τη λογιστική πολυνομία και θα συμβάλει στην ομαλή λειτουργία της αγοράς (σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση στο Σχέδιο Νόμου

---

⁴ Μιχελινάκης, Β. (2014), «Από το ΕΓΛΣ στα ελληνικά λογιστικά πρότυπα», <http://www.forologikanea.gr/news/apo-to-egls-sta-ellinika-logistika-protupa>, [πρόσβαση στις 29/10/2017].

⁵ Μιχελινάκης, Β. (2014), «Από το ΕΓΛΣ στα ελληνικά λογιστικά πρότυπα», <http://www.forologikanea.gr/news/apo-to-egls-sta-ellinika-logistika-protupa>, [πρόσβαση στις 29/10/2017].

⁶ Τουρνά, Ε. (2015), «Χρηματοοικονομική Λογιστική», Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και συναφείς ρυθμίσεις), φέρνει στο προσκήνιο ένα νέο σημαντικό νομοθέτημα⁷. Ο **Νόμος 4308/2014** ο οποίος δημοσιεύθηκε στο **ΦΕΚ Α 251/24.11.2014** και είναι σε ισχύ μέχρι σήμερα, φέρει τον τίτλο «*Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις*», ενσωματώνοντας με πληρότητα και ορθότητα τις λογιστικές διατάξεις της οδηγίας **34/2013/ΕΕ** επιτυγχάνοντας την ευθυγράμμιση του εθνικού λογιστικού πλαισίου με τις διεθνείς λογιστικές πρακτικές⁸.

Έτσι, απόρροια του ισχύοντα νόμου είναι η κατάργηση προηγούμενων νομοθετημάτων και διατάξεων, εκ των οποίων τα πιο σημαντικά αναφέρονται παρακάτω⁹:

1. Κατάργηση του Κ.Φ.Α.Σ. (υποπαράγραφος Ε1 της παρ. Ε του Ν.4093/2012).
2. Κατάργηση του Π.Δ. 1123/1980 (ΦΕΚ Α 283/15-12-1980) όσον αφορά την εφαρμογή του Ε.Γ.Λ.Σ.
3. Κατάργηση διατάξεων και άρθρων που προβλέπονταν στο Κ.Ν. 2190/1920 σύμφωνα με το άρθρο 38 «*Καταργούμενες και τροποποιούμενες διατάξεις του νόμου*».
4. Κατάργηση κάθε άλλης διάταξης, εγκυκλίου ή οδηγίας που εκδόθηκε σύμφωνα με τον Κ.Φ.Α.Σ. ή το Π.Δ. 1123/1980.
5. Κατάργηση του Ν.1809/1988 «*καθιέρωση φορολογικών μηχανισμών και άλλες διατάξεις*», καθώς και κάθε άλλης διάταξης, εγκυκλίου ή οδηγίας που έχει εκδοθεί σύμφωνα με το νόμο αυτό.
6. Κατάργηση του άρθρου 22 του Κ.Ν. 3190/1955 «*Περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης*» και των άρθρων 80,96,97, 98 (παρ.1) και 101 του Ν.4072/2012 «*Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες Ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις*».

---

⁷ Περάκης, Ε. Σωτηρόπουλος, Γ. Λιβαδά, Χ. και Δρίτσας Σ. (2017), «*Το δίκαιο της Λογιστικής*», Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

⁸ Πατατούκας, Κ. και Μπατσινίλας Ε. (2015), «*Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν.4308/2014)*», Αθήνα: Ι.Ε.Σ.Ο.Ε.Λ.

⁹ Πατατούκας, Κ. και Μπατσινίλας Ε. (2015), «*Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν.4308/2014)*», Αθήνα: Ι.Ε.Σ.Ο.Ε.Λ.

7. Κατάργηση του Π.Δ. 148/1984 περί εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και του Π.Δ. 384/1992 περί εφαρμογής Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Τραπεζών.

Εκτός από την κατάργηση των νομοθετημάτων και διατάξεων που αναφέρθηκαν ο Ν.4308/2014 έχει ήδη τροποποιηθεί μέχρι σήμερα από το Ν. 4316/2014 (ως προς το άρθρο 38), το Ν.4337/2015 (σχετικό άρθρο 38) , το Ν.4410/2016 (ως προς τα άρθρα 1,2,3,13,32,37) , το Ν.4472/2017 (σχετικό άρθρο 12) και το Ν.4484/2017 (άρθρο 8).

Τέλος, σημαντικές οδηγίες έχουν δοθεί: α) από την πρώην Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων με την ερμηνευτική εγκύκλιο **ΠΟΛ 1003/31.12.2014**, όπως έχει τροποποιηθεί με την ΠΟΛ 1024/21.1.2015 και την ΠΟΛ 1261/3.12.2015 και β) την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) με την έκδοση **Λογιστικής Οδηγίας για την Εφαρμογή του Ν.4308/2014**.

1.2 ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ Η ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4308/2014

Ο **Νόμος 4308/2014** απαρτίζεται από 8 κεφάλαια και 44 άρθρα συνοδευόμενος από 4 παραρτήματα. Το παράρτημα Α' περιέχει ορισμούς, οι οποίοι πρέπει να ληφθούν υποχρεωτικά υπόψη κατά την εφαρμογή του νόμου (άρθρο 1 παρ.1 Ν.4308/2014). Το παράρτημα Β' περιλαμβάνει υποδείγματα ατομικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Το παράρτημα Γ' περιέχει το σχέδιο λογαριασμών και το παράρτημα Δ' συνδέει το σχέδιο λογαριασμών με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις¹⁰.

Το περιεχόμενο του Νόμου διαχωρίζεται στις εξής βασικές ενότητες¹¹:

Κεφάλαιο 1: Πεδίο εφαρμογής και κατηγορίες οντοτήτων (άρθρα 1 και 2).

Αναφέρεται στο πεδίο εφαρμογής του νόμου και στην κατηγοριοποίηση των υποκείμενων οντοτήτων με βάση το μέγεθος τους, κριτήριο με το οποίο συναρτώνται οι εφαρμοστέοι κανόνες.

---

¹⁰ Περάκης, Ε. Σωτηρόπουλος, Γ. Λιβαδά, Χ. και Δρίτσας Σ. (2017), «*Το δίκαιο της Λογιστικής*», Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

¹¹ ΕΛΤΕ, (2015), Λογιστική Οδηγία εφαρμογής του Νόμου 4308/2014, «*Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Συναφείς Ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις*», http://www.elte.org.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=306:anakoinosi-010-2015&Itemid=215&lang=el , [πρόσβαση στις 29/10/2017].

Κεφάλαιο 2: Λογιστικά αρχεία (άρθρα 3 έως 7). Αναφέρεται σε ρυθμίσεις σχετικά με την τήρηση λογιστικών αρχείων από τις υποκείμενες οντότητες. Εφαρμόζεται από το σύνολο των οντοτήτων που υπόκεινται σε αυτό τον Νόμο.

Κεφάλαιο 3: Παραστατικά πωλήσεων (άρθρα 8 έως 15). Ενσωματώνει ρυθμίσεις της Οδηγίας 2006/112/ΕΕ περί Φ.Π.Α. που αναφέρονται στην έκδοση τιμολογίου πώλησης. Εφαρμόζεται από το σύνολο των οντοτήτων που υπόκεινται σε αυτό τον Νόμο.

Κεφάλαιο 4: Αρχές σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων (άρθρα 16 και 17). Παρουσιάζονται οι βασικές αρχές σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με την οδηγία 2013/34/ΕΕ ορίζονται οι καταστάσεις που συντάσσουν οι υποκείμενες οντότητες με βάση το μέγεθος τους, ακολουθώντας τα κριτήρια του άρθρου 2.

Κεφάλαιο 5: Κανόνες επιμέτρησης (άρθρα 18 έως 28). Αναφέρεται στους βασικούς κανόνες επιμέτρησης (αποτίμησης) των διαφόρων στοιχείων του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων. Τα άρθρα 18 έως 23 αναφέρονται στην επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την παραδοχή του ιστορικού κόστους, ενώ με το άρθρο 24 παρέχεται η δυνατότητα, σύμφωνα με την οδηγία 2013/34/ΕΕ, επιμέτρησης στην εύλογη αξία για επιλεγμένα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Το άρθρο 25 περιγράφει τα στοιχεία της κατάστασης αποτελεσμάτων και το άρθρο 26 τα στοιχεία της καθαρής θέσης. Τέλος, το άρθρο 27 αναφέρεται στην ειδική περίπτωση συναλλαγών και στοιχείων σε ξένο νόμισμα, ενώ το άρθρο 28 αναφέρεται στο χειρισμό μεταβολών λογιστικών πολιτικών και διόρθωσης λαθών.

Κεφάλαιο 6: Προσαρτήματα και απαλλαγές (άρθρα 29 και 30). Η παράγραφος 1 του άρθρου 29 θέτει γενικές αρχές σύνταξης του προσαρτήματος και οι υπόλοιπες παράγραφοι (2 έως 34) καθορίζουν το περιεχόμενο του ανά κονδύλι των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, βάσει των προβλέψεων της Οδηγίας 34/2013/ΕΕ.

Κεφάλαιο 7: Ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (άρθρα 31 έως 36). Αναφέρεται στις προϋποθέσεις και τους κανόνες σύνταξης ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κεφάλαιο 8: Πρώτη εφαρμογή και μεταβατικές διατάξεις (άρθρα 37 έως 44). Σημειώνεται ότι τα άρθρα 41 έως και 43 του νόμου 4308/2014 αναφέρονται σε τροπολογίες άλλων νομοθετημάτων και συνεπώς δεν αφορούν στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν.4308/2014 τα **Κεφάλαια 4 έως 7** και οι ορισμοί του Παραρτήματος Α΄ σχετικά με την εφαρμογή αυτών των κεφαλαίων, τίθενται σε ισχύ μετά την **31^η Δεκεμβρίου 2014**, ενώ όλα τα υπόλοιπα **Κεφάλαια** καθώς και οι σχετικοί ορισμοί του Παραρτήματος Α΄ που αφορούν την εφαρμογή των Κεφαλαίων αυτών τίθενται σε ισχύ από την **1^η Ιανουαρίου 2015**, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

1.3 ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν.4308/2014

Βασικό σημείο του νομοθετήματος είναι ο καθορισμός των οντοτήτων που υπόκεινται στο πεδίο εφαρμογής του νόμου. Αφού γίνει κατανοητός ο όρος «οντότητα», στην οποία περιλαμβάνεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, επιχείρηση ή οργανισμός κερδοσκοπικού ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που ανήκει στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα, η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του Ν.4308/2014 κατατάσσει υπόχρεες τις παρακάτω οντότητες στο σύνολο των διατάξεων του Νόμου:

- ✓ Ανώνυμες Εταιρείες
- ✓ Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης
- ✓ Ετερόρρυθμες Κατά Μετοχές Εταιρείες
- ✓ Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες
- ✓ Ομόρρυθμες ή Ετερόρρυθμες εταιρείες, όταν όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι είναι νομικά πρόσωπα με τη μορφή ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ κατά μετοχές, ΙΚΕ ή άλλου παρόμοιου τύπου.
- ✓ Ομόρρυθμες, Ετερόρρυθμες εταιρείες, ατομικές επιχειρήσεις ή άλλη οντότητα που υποχρεούται από άλλη νομοθετική ή φορολογική διάταξη στην εφαρμογή το νόμου.
- ✓ Φορείς του δημοσίου που δεν εντάσσονται στους φορείς Γενικής Κυβέρνησης και εφαρμόζαν το Π.Δ. 1123/80.

Επίσης, είναι σημαντικό να αναφερθεί, κατά την οδηγία της ΕΛΤΕ, ότι στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου εντάσσονται: οι αστικές εταιρείες κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, οι κοινωνίες αστικού δικαίου, οι συνεταιρισμοί, οι δικηγορικές εταιρείες, οι κοινοπραξίες, καθώς και οποιαδήποτε άλλη οντότητα του ιδιωτικού τομέα που παρουσιάζει εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα. Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, σωματεία, σύλλογοι, ενώσεις προσώπων και μη κερδοσκοπικού

χαρακτήρα πρόσωπα που αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα εφαρμόζουν και εκείνοι το Ν.4308/2014.

1.4 ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΜΗ ΥΠΟΧΡΕΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Γενικότερα, θα μπορούσαμε να κατατάξουμε και να αναλύσουμε τις οντότητες και τα πρόσωπα που δεν υποχρεούνται να εφαρμόσουν τον ισχύοντα νόμο σε τρεις κατηγορίες:

- α) στις οντότητες που έχουν υποχρέωση σύνταξης των οικονομικών τους καταστάσεων βάσει των Δ.Π.Χ.Α.
- β) στις οντότητες που δεν έχουν υποχρέωση σύνταξης των οικονομικών τους καταστάσεων βάσει των Δ.Π.Χ.Α.
- γ) στα πρόσωπα που δεν υπόκεινται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου.

Αναλυτικότερα:

α) Οι οντότητες που εφαρμόζουν τα Δ.Π.Χ.Α (άρθρο 1 παρ.3&4), είναι:

- Οι οντότητες του δημοσίου ενδιαφέροντος.
- Τα χρηματοδοτικά ιδρύματα, εφόσον υπόκεινται σε απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας.
- Οι οντότητες που είναι εισηγμένες στο Χ.Α. καθώς και οι θυγατρικές οντοτήτων εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά κράτους-μέλους της Ε.Ε. εφόσον αντιπροσωπεύουν ατομικά ή αθροιστικά ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του καθαρού κύκλου εργασιών ή του ενεργητικού ή του μέσου όρου των εργαζομένων της μητρικής.
- Οι ανώνυμες εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών του Ν.3606/2007.
- Οι ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου του Ν. 3371/2005.
- Οι ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία του Ν. 2778/1999.
- Ανώνυμες Εταιρείες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών του Ν.2367/1995 .
- Ανώνυμες Εταιρείες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων του Ν.4099/2012
- Οι οντότητες χαρτοφυλακίου.
- Οι οντότητες που έχουν αυτή την υποχρέωση βάσει άλλης νομοθετικής διάταξης.

Επίσης, δίνεται η δυνατότητα σε οποιαδήποτε άλλη οντότητα εφόσον το επιθυμεί να εφαρμόζει τα Δ.Π.Χ.Α. Βέβαια, στη περίπτωση αυτή, ο νόμος επιτάσσει υποχρέωση εφαρμογής των Δ.Π.Χ.Α. για πέντε συνεχόμενες ετήσιες περιόδους χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η συγκριτική περίοδος της πρώτης εφαρμογής.

β) Οι οντότητες που δεν εφαρμόζουν τα Δ.Π.Χ.Α. είναι ¹²:

- Το υποκατάστημα αλλοδαπής τράπεζας που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα. Το εν λόγω υποκατάστημα δεν εμπίπτει στην κατηγορία των οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος, δεδομένου ότι δεν έχει αυτοτελή νομική προσωπικότητα όντας τμήμα μιας αλλοδαπής τράπεζας που λειτουργεί υπό την πλήρη εποπτεία των αρχών της χώρας της. Συνεπώς δεν υποχρεούται σε εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α, αλλά μπορεί να τα εφαρμόζει εναλλακτικά της εφαρμογής των λογιστικών κανόνων του ν.4308/2014.
- Το υποκατάστημα αλλοδαπής τράπεζας που εφαρμόζει τις λογιστικές διατάξεις του ν.4308/2014, έχει τις ανάλογες λογιστικές υποχρεώσεις βάσει της κατηγορίας μεγέθους στην οποία εμπίπτει. Σημειώνεται ότι το υποκατάστημα αυτό δύναται να συνεχίσει να χρησιμοποιεί το σχέδιο λογαριασμών του Π.Δ. 384/1992.

γ) Τα πρόσωπα που δεν υπόκεινται στις ρυθμίσεις του νόμου είναι (άρθρο 39 Ν.4308/2014):

- Οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. του ν. 2859/2000 σύμφωνα με τα κριτήρια που ισχύουν.
- Οι δημόσιοι ή ιδιωτικοί υπάλληλοι ή συνταξιούχοι που είναι συγγραφείς ή εισηγητές εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων, εφόσον δεν ασκούν άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα.
- Τα φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται ευκαιριακά , εφόσον η ευκαιριακή τους απασχόληση δεν υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ ετησίως.
- Οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που δεν αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα και οι οποίες με τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. ήταν υπόχρεες στην τήρηση βιβλίων. Δηλαδή, δεν προκύπτει υποχρέωση τήρησης λογιστικών βιβλίων και σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων, για

---

¹² ΕΛΤΕ, (2015), Λογιστική Οδηγία εφαρμογής του Νόμου 4308/2014, «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Συναφείς Ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις», http://www.elte.org.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=306:anakoinosi-010-2015&Itemid=215&lang=el , [πρόσβαση στις 29/10/2017].

εκείνες τις αλλοδαπές επιχειρήσεις που δεν αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα και οι οποίες: 1) αποκτούν πραγματική - φυσική επαγγελματική εγκατάσταση στην Ελλάδα, ή και 2) ανεγείρουν ακίνητο κυριότητάς τους εντός της Ελληνικής επικράτειας ή πραγματοποιούν σε τέτοιο ακίνητο προσθήκες ή επεκτάσεις. Από την 1η Ιανουαρίου 2015 τα πρόσωπα αυτά παύουν να έχουν τις αναφερόμενες υποχρεώσεις που άλλως προκύπτουν από αυτό το νόμο. Αυτονόητο είναι, ότι εάν αυτές οι αλλοδαπές επιχειρήσεις αποκτήσουν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα, θα έχουν υποχρέωση τήρησης του ν. 4308/2014¹³.

1.5 ΟΙ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΜΕΓΕΘΟΥΣ.

Οι οντότητες οι οποίες αναφέρθηκαν στην παράγραφο 1.3 και είναι υποκείμενες στις διατάξεις του Νόμου, κατηγοριοποιούνται με βάση τα κριτήρια μεγέθους που τίθενται με την Οδηγία 2013/34/ΕΕ, τα οποία αναφέρονται αναλυτικά στο άρθρο 2 του νόμου και στην Λογιστική Οδηγία εφαρμογής αυτού.

Η ένταξη μιας οντότητας σε κατηγορία μεγέθους χρησιμεύει για να προσδιορίσουμε τις λογιστικές τις καταστάσεις σχετικά με:

- α) τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσει,
- β) τις απλοποιήσεις και απαλλαγές από ορισμένους κανόνες επιμέτρησης , καθώς και από την παροχή ορισμένων πληροφοριών του προσαρτήματος,
- γ) την απαγόρευση χρήσης ορισμένων κανόνων επιμέτρησης.

Για τον προσδιορισμό του μεγέθους τους, προκειμένου να κατηγοριοποιηθούν, λαμβάνονται υπόψη τα εξής κριτήρια¹⁴ :

- ✓ **το σύνολο του ενεργητικού του ισολογισμού,**
- ✓ **το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών της κατάστασης αποτελεσμάτων και**

---

¹³ ΕΛΤΕ, (2015), Λογιστική Οδηγία εφαρμογής του Νόμου 4308/2014, «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Συναφείς Ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις», http://www.elte.org.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=306:anakoinosi-010-2015&Itemid=215&lang=el , [πρόσβαση στις 29/10/2017].

¹⁴ Πετράκης, Ε.(2015), «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ν.4308/2014», http://tms-auditors.gr/uploads/parousiasi_elp_n4308_2014.pdf , [πρόσβαση στις 25/10/2017]

✓ ο μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Τις οντότητες τις διακρίνουμε σε πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες. Διευκρινίζεται, ότι η ένταξη ή αλλαγή κατηγορίας μεγέθους γίνεται όταν η οντότητα υπερβαίνει ή παύει να υπερβαίνει σωρευτικά δύο εκ των τριών κριτηρίων που περιγράφονται στον ακόλουθο πίνακα¹⁵, για δύο συνεχόμενες χρήσεις.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΘΑΡΟΣ	Μ.Ο.
		ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ
Πολύ μικρές άρθρου 1 παρ.2γ, δηλαδή:	-	≤ 1.500.000	-
-ΟΕ & ΕΕ στις οποίες οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι δεν έχουν περιορισμένη ευθύνη -Ατομικές Επιχειρήσεις - σωματεία, σύλλογοι, αστικές μη κερδοσκοπικές, συνεταιρισμοί, κοινοπραξίες κλπ.			
Πρατήρια βενζίνης άρθρου 1 παρ.2γ (πολύ μικρές)		≤ 8.000.000	
Πολύ μικρές άρθρου 1 παρ.2α & 2β, δηλαδή:	≤ 350.000	≤ 700.000	≤ 10
-ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ κατά μετοχές, ΙΚΕ -ΟΕ & ΕΕ στις οποίες οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη			
Μικρές άρθρου 1 παρ.2γ,	-	> 1.500.000	-

¹⁵ Tax Bulletin - PwC, (2015), «παρουσίαση των βασικών σημείων των νέων Λογιστικών Προτύπων που ισχύουν πλέον για τις επιχειρήσεις και του σχετικού φορολογικού πλαισίου που τα συνοδεύει», <https://www.pwc.com/gr/en/news/assets/tax-bulletin-greek-gaap-gr.pdf>, [πρόσβαση στις 02/11/2017].

δηλαδή:

-ΟΕ & ΕΕ στις οποίες οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι δεν έχουν περιορισμένη ευθύνη
-Ατομικές Επιχειρήσεις
- σωματεία, σύλλογοι, αστικές μη κερδοσκοπικές, συνεταιρισμοί, κοινοπραξίες κλπ.

Μικρές άρθρου 1 παρ.2α &

2β, δηλαδή: ≤ 4.000.000 ≤ 8.000.000 ≤ 50

-ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ κατά μετοχές, ΙΚΕ
-ΟΕ & ΕΕ στις οποίες οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη

Μεσαίες οντότητες (όλες) ≤ 20.000.000 ≤ 40.000.000 ≤ 250

Μεγάλες οντότητες (όλες) > 20.000.000 > 40.000.000 > 250

Σύμφωνα με τον πίνακα, μπορούμε να κάνουμε τις εξής παρατηρήσεις:

- Οι οντότητες της παρ.2γ του άρθρου 1 για την ένταξη τους στην κατηγορία των πολύ μικρών οντοτήτων, έχουν ως μοναδικό κριτήριο τον κύκλο εργασιών τους, με όριο το ποσό των 1.500.000 ευρώ για δύο συνεχόμενες ετήσιες περιόδους .Σε περίπτωση που υπερβούν το όριο αυτό εντάσσονται στην κατηγορία των μικρών οντοτήτων, δηλαδή υποχρεούνται σε σύνταξη ισολογισμού και διπλογραφίας. Τα κριτήρια του συνόλου ενεργητικού (350.000 ευρώ) και του μέσου όρου προσωπικού (10) δεν μας απασχολούν (παρ.2.6, Λογιστική Οδηγία).
- Οι επιχειρήσεις εμπορίας υγρών καυσίμων του ν.3054/2002, οι οποίες ανήκουν και αυτές στην παρ.2γ του άρθρου 1, έχουν ως μοναδική προϋπόθεση για την ένταξη τους στην κατηγορία των πολύ μικρών οντοτήτων τη διατήρηση του κύκλου εργασιών τους στο όριο των 8.000.000 ευρώ για δύο

συνεχόμενες ετήσιες περιόδους. Αν υπερβούν το όριο αυτό εντάσσονται στην κατηγορία των μικρών οντοτήτων (παρ. 2.9, Λογιστική Οδηγία).

Επιπλέον, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, είναι χρήσιμο να αποσαφηνίσουμε πως προσδιορίζεται ο κύκλος εργασιών και ο μέσος όρος του προσωπικού της επιχείρησης.

Ως **κύκλος εργασιών** θεωρείται η ακαθάριστη εισροή οικονομικών ωφελειών στη διάρκεια της περιόδου που προέρχεται από τις συνήθεις δραστηριότητες της οντότητας. Συνεπώς, δεν περιλαμβάνονται στον κύκλο εργασιών επιχορηγήσεις, ασυνήθη έσοδα (π.χ. πωλήσεις παγίων), φόροι τέλη και δικαιώματα υπέρ τρίτων καθώς και η αξία των αυτό-παραδόσεων και τα έσοδα για λογαριασμού τρίτου. Σε περίπτωση που το χρονικό διάστημα είναι μικρότερο του έτους, γίνεται αναγωγή σε ετήσια βάση, εκτός αν η οντότητα λειτούργησε για διάστημα μικρότερο των τεσσάρων μηνών, όπου σε αυτή την περίπτωση η ένταξη σε κατηγορία γίνεται με βάση τις επόμενες δύο πλήρεις ετήσιες περιόδους¹⁶.

Ο **μέσος όρος του προσωπικού** υπολογίζεται για όλους τους εργαζομένους που απασχολούνται με μισθό, πλήρη απασχόληση, σε ημερήσια και ετήσια βάση. Συμπεριλαμβάνονται τα πρόσωπα που εξομοιώνονται με έμμισθη εργασία, όπως λογιστές, δικηγόροι, μηχανικοί όταν είναι πλήρους απασχόλησης, ανεξαρτήτως του τρόπου αμοιβής τους (π.χ. τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών). Στο μέσο όρο υπολογίζονται και οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες όταν λαμβάνουν αμοιβή, ενώ εκπαιδευόμενοι, σπουδαστές και εργαζόμενοι σε γονική άδεια δεν προσμετρούνται (παρ.2.4, Λογιστική Οδηγία).

1.6 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: ΣΚΟΠΟΣ- ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ- ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ο τελικός προορισμός των λογιστικών αρχείων που τηρεί η οντότητα είναι η παροχή πληροφοριών για τη χρηματοοικονομική κατάσταση της. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται μέσω της σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων¹⁷.

---

¹⁶ Πετράκης, Ε.(2015), «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ν.4308/2014», http://tms-auditors.gr/uploads/parousiasi_elp_n4308_2014.pdf, [πρόσβαση στις 25/10/2017].

¹⁷ Σγουρινάκης, Ν., Μιχελινάκης, Β., Βλησμάς, Ο. και Νούμ, Β. (2016), «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ερμηνευτική Προσέγγιση & παραδείγματα», Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη.

1.6.1 ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται από τις οντότητες με σκοπό την εύλογη παρουσίαση των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων, της καθαρής θέσης, των στοιχείων εσόδων-εξόδων, κερδών και ζημιών, καθώς και των χρηματοροών της κάθε περιόδου (άρθρο 16 ,παρ.2, Ν.4308/2014).

Η εύλογη παρουσίαση αποτελεί το ισχυρότερο κριτήριο στην κατάρτιση των καταστάσεων αυτών με στόχο την αξιόπιστη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των χρηστών. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις κάθε οντότητας αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο. Σφάλμα, παράλειψη ή μη δημοσιοποίηση έστω μίας εξ αυτών, οδηγεί σε μη τήρηση της απαίτησης των ελληνικών λογιστικών προτύπων περί εύλογης παρουσίασης.

1.6.2 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΥΤΟ

Κατά τις διατάξεις του νόμου, στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ενσωματώνονται πάσης φύσεως συναλλαγές και γεγονότα που καταχωρούνται στα λογιστικά αρχεία της οντότητας. (άρθρο 16,παρ.1, Ν.4308/2014). Εκτενέστερα, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρέχουν χρηματοοικονομικές πληροφορίες σχετικά με ¹⁸:

- τα περιουσιακά στοιχεία,
- τις υποχρεώσεις,
- τα ίδια κεφάλαια,
- τα έσοδα και τις δαπάνες, τα κέρδη και τις ζημιές,
- άλλες μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων και
- τις ταμειακές ροές.

Συνολικά, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι πέντε ¹⁹:

- ❖ ο Ισολογισμός ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής θέσης,

¹⁸ Αποστόλου, Α. (2015), *Ανάλυση Λογιστικών - Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων [ηλεκτρονικά]*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/3760/1/00_master_document-KOY.pdf , [πρόσβαση στις 8/11/2017].

¹⁹ Αποστόλου, Α. (2015), *Ανάλυση Λογιστικών - Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων [ηλεκτρονικά]*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/3760/1/00_master_document-KOY.pdf , [πρόσβαση στις 8/11/2017].

- ❖ η κατάσταση αποτελεσμάτων,
- ❖ η κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης ή κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων,
- ❖ η κατάσταση χρηματοροών και
- ❖ οι σημειώσεις.

Ακόμα, πολλές οικονομικές οντότητες παρουσιάζουν και μία χρηματοοικονομική επισκόπηση της διοίκησης τους.

Η δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν δύναται να μεταβάλλεται ανάμεσα στις χρήσεις, εκτός αν χρειάζεται να γίνει προσαρμογή των κονδυλίων για λόγους συγκρισιμότητας (άρθρο 16, παρ.10, Ν.4308/2014). Δίνεται η ευχέρεια προσαρμογής της μορφής, του περιεχομένου, και της ονοματολογίας των κονδυλίων και των λογαριασμών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων εάν κρίνεται απαραίτητο από την ιδιαίτερη φύση του κλάδου δραστηριότητας της οντότητας (άρθρο 16, παρ.12, Ν.4308/2014) .

Αποκλίσεις από τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που παρατίθενται στο νόμο επιτρέπεται μόνο στις εξής περιπτώσεις:

- Όταν προστίθενται νέα κονδύλια με την προϋπόθεση αυτά να μην περιλαμβάνονται σε άλλο κονδύλι του υποδείγματος.
- Όταν γίνεται περαιτέρω ανάλυση, υπό τον όρο ότι θα τηρείται η διάρθρωση των υποδειγμάτων.
- Όταν συγχωνεύονται ασήμαντα ποσά σε σχέση με τους σκοπούς της εύλογης παρουσίασης.
- Όταν η συγχώνευση ποσών των υποδειγμάτων παρέχει μεγαλύτερη σαφήνεια.

1.6.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις για να θεωρηθούν αξιόπιστες και να χρησιμοποιηθούν για τη λήψη αποφάσεων, θα πρέπει να συντάσσονται με τις εξής λογιστικές αρχές²⁰: 1) με την αρχή της **σαφήνειας**, 2) με την θεμελιώδη παραδοχή του **δεδομένου** και 3) με την αρχή **συνέχισης της δραστηριότητας**.

²⁰ Αληφαντής, Γ. (2015), «Οι σημαντικότερες διατάξεις και αλλαγές των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων», η Ναυτεμπορική, 23 Νοεμβρίου, <http://www.grandsolutions.gr>, [πρόσβαση στις 04/11/2017].

Αρχή της σαφήνειας

Τα ΕΛΠ αναφέρουν ότι οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να συντάσσονται με σαφήνεια και σύμφωνα με την θεμελιώδη παραδοχή του δεδουλευμένου και της συνέχισης της δραστηριότητας και πάντα σύμφωνα με τις γενικές αρχές που περιγράφονται στην παρ.1 του άρθρου 17 του νόμου. Κατά τα ΔΠΧΑ, με τον όρο κατανοητότητα (σαφήνεια) εννοούμε ότι οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να γίνουν κατανοητές από τους χρήστες, οι οποίοι υποτίθεται ότι διαθέτουν μία γενική γνώση των επιχειρηματικών και οικονομικών δραστηριοτήτων και της λογιστικής. Δεν πρέπει όμως να παραβλέπουμε το γεγονός ότι οι οικονομικές καταστάσεις μπορεί να αφορούν περίπλοκα θέματα και σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι δύσκολο να κατανοηθούν από αυτούς (Φακός, 2016).

Αρχή του δεδουλευμένου

Η αρχή αυτή, η οποία αναφερόταν και στο ΕΓΛΣ ως αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων, ορίζει ότι οι επιπτώσεις των συναλλαγών και γεγονότων πρέπει να αναγνωρίζονται και να καταχωρούνται στα λογιστικά αρχεία (βιβλία) της οντότητας στο χρόνο που προκύπτουν και όχι στο χρόνο που διακανονίζονται ταμειακά (είσπραξη ή πληρωμή)²¹. Κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 17, κάθε οντότητα που υπάγεται στις διατάξεις του νόμου για τα ΕΛΠ, είτε τηρεί απλογραφικό είτε διπλογραφικό σύστημα, υποχρεούται να εφαρμόζει την ως άνω θεμελιώδη αρχή του δεδουλευμένου. Η αρχή του δεδουλευμένου αφορά τις συνδεδεμένες καταστάσεις του ισολογισμού, της κατάστασης αποτελεσμάτων και της κατάστασης μεταβολών καθαρής θέσης. Προφανώς, η κατάσταση χρηματοροών που εκφράζει την ταμειακή βάση της λογιστικής δεν συμπεριλαμβάνεται (Φακός, 2016).

Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας

Με την αρχή αυτή θεωρείται ότι η οντότητα συνεχίζει τη δραστηριότητα της, εκτός αν η διοίκηση, ή ο φορέας που είναι υπεύθυνος για αυτήν σκοπεύει να την ρευστοποιήσει, ή να διακόψει τη λειτουργία της, ή εν τέλει, δεν έχει καμία άλλη επιλογή για να συνεχίσει τη δραστηριότητα. Σε αυτή την περίπτωση, η οντότητα οφείλει να γνωστοποιήσει την πληροφορία αυτή στο προσάρτημα, περί επικείμενης διακοπής ή ρευστοποίησης, εφαρμόζοντας διαφορετικούς κανόνες επιμέτρησης, ώστε τα περιουσιακά στοιχεία να επιμετρούνται στις καθαρές ρευστοποιήσιμες αξίες τους ,

---

²¹ Σγουρινάκης, Ν., Μιχελινάκης, Β., Βλησμάς, Ο. και Νούμ, Β. (2016), «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ερμηνευτική Προσέγγιση & παραδείγματα», Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη.

και ο υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων των προβλέψεων) στα ποσά που αναμένεται να απαιτηθούν για το διακανονισμό τους (Σγουρινάκης κ. συν.,2016).

1.6.4 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Μελετώντας το ν.4308/2014, απαριθμούμε τις παρακάτω γενικές αρχές κατάρτισης των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται²²:

1) Αρχή της τιμής κτήσεως ή κόστους παραγωγής

Κατά τα άρθρα 18-23 του νόμου, η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων γίνεται με βάση την τιμή κτήσεως ή του κόστους παραγωγής.

2) Αρχή της συντηρητικότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ.1 περ.γ., τα στοιχεία του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται και επιμετρούνται με σύνεση και ξεχωριστά για κάθε στοιχείο. Επίσης, όλες οι αρνητικές προσαρμογές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων (π.χ. αποσβέσεις-απομειώσεις) αναγνωρίζονται στην περίοδο που λαμβάνουν χώρα, ανεξαρτήτως αποτελέσματος, κέρδους ή ζημίας (άρθρο17, παρ.1, περ.δ). Σύμφωνα με την αρχή αυτή, υπάρχει άμεση υποχρέωση αναγνώρισης λαθών για τα στοιχεία του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων που αφορούν σε προηγούμενη περίοδο και αποκαλύπτονται σε τρέχουσα περίοδο, ενώ κέρδη που δεν έχουν πραγματοποιηθεί κατά την ημερομηνία του ισολογισμού δεν αναγνωρίζονται (άρθρο 17, παρ.1, περ.δ &στ).

3) Αρχή της χωριστής αποτίμησης των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού.

Η αρχή της χωριστής αποτίμησης των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού δεν επιτρέπει τον συμψηφισμό μεταξύ λογαριασμών, συγκεκριμένα εσόδων και εξόδων, περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, εκτός αν το επιτρέπει ο ίδιος ο νόμος.

4) Αρχή της συνέχειας του ισολογισμού

---

²² Αληφαντής, Γ. (2015), «Οι σημαντικότερες διατάξεις και αλλαγές των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων», η Ναυτεμπορική, 23 Νοεμβρίου, <http://www.grandsolutions.gr>, [πρόσβαση στις 04/11/2017].

Η αρχή της συνέχειας του ισολογισμού επιτάσσει ότι, πάντοτε τα υπόλοιπα έναρξης του ισολογισμού πρέπει να συμφωνούν με τα υπόλοιπα λήξης της αντίστοιχης προηγούμενης περιόδου (άρθρο 17,παρ.1, περ.ζ).

5) Αρχή της εύλογης παρουσίασης

Όπως αναφέρθηκε στην παρ.6.1 της παρούσας εργασίας, η αρχή της εύλογης παρουσίασης είναι ο βασικός λόγος στον οποίο συντάσσονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, δηλαδή η εύλογη και πιστή παρουσίαση όλων των στοιχείων που απεικονίζονται στον ισολογισμό, τα αποτελέσματα και τις χρηματοροές της εκάστοτε περιόδου.

6) Αρχή της συνέπειας²³

Η αρχή της συνέπειας διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα των χρηματοοικονομικών πληροφοριών, επιτρέποντας την αλλαγή λογιστικών πολιτικών μόνο: α) όταν αυτή επιβάλλεται από το λογιστικό πλαίσιο, ή β) όταν η αλλαγή που αποφασίζεται από την οντότητα παρέχει πιο αξιόπιστη και σχετική πληροφόρηση για τις επιπτώσεις των συναλλαγών και των γεγονότων στη χρηματοοικονομική θέση και επίδοση της οντότητας.

7) Αρχή της συγκρισιμότητας²⁴

Η αρχή της συγκρισιμότητας μεριμνά ώστε τα ποσά της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου να είναι συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα ποσά της τρέχουσας διαχειριστικής περιόδου. Δηλαδή, ένα κονδύλι του ισολογισμού της τρέχουσας χρήσης το οποίο την προηγούμενη χρήση δεν είχε απεικονιστεί ξεχωριστά λόγω ασήμαντου μεγέθους, ενώ τώρα απεικονίζεται, η αρχή της συγκρισιμότητας επιβάλλει το κονδύλι αυτό να απεικονιστεί ξεχωριστά και για την προηγούμενη περίοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΕΣΑΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα αναλύσουμε εκτενέστερα τις υποχρεώσεις των μεσαίων οντοτήτων, όπως αυτές παρουσιάζονται στον ισχύοντα νόμο. Συγκεκριμένα, θα αναφέρουμε τη νομική μορφή των εταιρειών αυτών, τα λογιστικά αρχεία και στοιχεία που πρέπει να τηρούν, το χρόνο ενημέρωσης και διαφύλαξης των λογιστικών αρχείων, τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που πρέπει να συντάσσουν καθώς και

²³ Φακός, Δ. (2016), «Λογιστική Βάσει Ε.Λ.Π», Αθήνα: Prosvasis AEBE.

²⁴ Φακός, Δ. (2016), «Λογιστική Βάσει Ε.Λ.Π», Αθήνα: Prosvasis AEBE.

άλλες πληροφορίες που χρήζουν σημαντικές ως προς την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων.

2.1 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΜΕΣΑΙΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, για να χαρακτηριστεί μία οντότητα ως μεσαία δεν πρέπει να υπερβαίνει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού της δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια (άρθρο 2, παρ. 6, Ν. 4308/2014) :

- α) Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.
- β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.
- γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

Οι μεσαίες οντότητες, οι οποίες έχουν την υποχρέωση παρακολούθησης διπλογραφικού συστήματος και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής οδηγίας 2014/34/ΕΕ, έχουν την ακόλουθη νομική μορφή (Σγουρινάκης κ. συν., 2016):

- ✚ Ανώνυμη Εταιρεία, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, Ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία, Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία.
- ✚ Ομόρρυθμη ή Ετερόρρυθμη εταιρεία, όταν όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι των προσώπων αυτών έχουν περιορισμένοι ευθύνη λόγω του ότι είναι είτε νομικά πρόσωπα (ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ κατά μετοχές, ΙΚΕ) ή άλλου νομικού τύπου συγκρίσιμου με τα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης αυτής.
- ✚ Κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές οντότητες που ανήκουν στο δημόσιο τομέα ή ελέγχονται από το Δημόσιο ή τελούν υπό την εποπτεία του Δημοσίου, όταν δεν εμπίπτουν στην εφαρμογή του άρθρου 156 του Ν. 4270/2014, με την προϋπόθεση ότι εμπίπτουν στις κατηγορίες οντοτήτων της παραγράφου 2^α και 2β (ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΕΕ κατά μετοχές, ΟΕ ή ΕΕ με περιορισμένοι ευθύνη των εταίρων).

Ως μεσαίες οντότητες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και εκείνες οι οντότητες οι οποίες βρίσκονται εκτός πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2014/34/ΕΕ με την προϋπόθεση ότι υπερβαίνουν δύο από τα κριτήρια των μικρών οντοτήτων (προσωπικό 50 άτομα, σύνολο ενεργητικού 4.000.000 και κύκλος εργασιών

8.000.000) για δύο συνεχόμενες χρήσεις²⁵. Οι οντότητες αυτές έχουν την ακόλουθη νομική μορφή (Σγουρινάκης κ. συν., 2016):

- ✚ Ατομικές επιχειρήσεις.
- ✚ ΟΕ,ΕΕ (εκτός των εταιρών με περιορισμένοι ευθύνη).
- ✚ Αστικές εταιρείες κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα.
- ✚ Κοινωνίες αστικού δικαίου.
- ✚ Συνεταιρισμοί.
- ✚ Δικηγορικές εταιρείες.
- ✚ Κοινοπραξίες.
- ✚ μη κερδοσκοπικά ΝΠΙΔ.
- ✚ Σωματεία σύλλογοι, ενώσεις προσώπων και γενικά μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα πρόσωπα με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.
- ✚ Οποιαδήποτε άλλη οντότητα ιδιωτικού τομέα με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

2.2 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΜΕΣΑΙΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Πέρα από τον καθορισμό του μεγέθους και της νομικής μορφής της οντότητας, ο Ν.4308/2014 περιλαμβάνει διάφορα θέματα οργάνωσης, τήρησης αρχείων, διαδικασιών, καταχώρισης συναλλαγών και γεγονότων των υποκειμένων στο νόμο οντοτήτων²⁶.

2.2.1 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Κάθε οντότητα για να μπορεί να τηρεί τους λογιστικούς κανόνες και να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το νόμο, οφείλει να διαθέτει ένα «**λογιστικό σύστημα**» (Περάκης κ. συν., 2017). Το λογιστικό σύστημα αυτό, σύμφωνα με τον ορισμό του παραρτήματος Α' του νόμου, περιλαμβάνει τα διάφορα

---

²⁵ ΕΛΤΕ, (2015), Λογιστική Οδηγία εφαρμογής του Νόμου 4308/2014, Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Συναφείς Ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις, http://www.elte.org.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=306:anakoinosi-010-2015&Itemid=215&lang=el, [πρόσβαση στις 15/11/2017].

²⁶ Περάκης, Ε. Σωτηρόπουλος, Γ. Λιβαδά, Χ. και Δρίτσας Σ. (2017), «*Το δίκαιο της Λογιστικής*», Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

λογιστικά αρχεία, διαδικασίες και μεθόδους για την καταχώριση των σχετικών συναλλαγών και γεγονότων, καθώς και για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (ΠΟΛ 1003/31.12.2014). Τα λογιστικά αρχεία περιλαμβάνουν : α) τα λογιστικά βιβλία (αρχεία), και β) τα λογιστικά στοιχεία, τα οποία μας είναι γνωστά με τον όρο παραστατικά.

Το λογιστικό σύστημα της μεσαίας οντότητας, όπως και κάθε άλλης οντότητας, πρέπει να είναι «**αξιοπίστο**» (άρθρο 13.παρ.1.Ν.4174/2013), απαιτείται δε να παρακολουθεί τη λογιστική και φορολογική βάση των λογιστικών στοιχείων. Η **λογιστική βάση** περιλαμβάνει πάσης φύσεως συναλλαγές και γεγονότα (ανεξαρτήτως αξίας και σημαντικότητας) τα οποία καταγράφονται στα λογιστικά αρχεία και παρακολουθούνται για σκοπούς σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, βάσει των λογιστικών αρχών των ΕΛΠ. Η **φορολογική βάση** από την άλλη, συμμορφώνεται και ικανοποιεί τις απαιτήσεις της φορολογικής νομοθεσίας για σκοπούς απόδοσης φόρων και ενημέρωσης των φορολογικών αρχών (Ν.4172/2013).

Είναι εξίσου σημαντικό, μέσω του λογιστικού συστήματος, να γίνεται κατανοητή η δομή και η λειτουργία των αρχείων που τηρούνται, στα οποία καταχωρούνται οι συναλλαγές και τα γεγονότα της οντότητας, καθώς και η χρηματοοικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η οντότητα (Σγουρινάκης κ. συν., 2016).

Γενικότερα, η μεσαία οντότητα, όπως και κάθε οντότητα, πρέπει να είναι σε θέση κατά τη διενέργεια οποιουδήποτε ελέγχου, να παρέχει της απαραίτητες πληροφορίες και δεδομένα που χρειάζονται από το λογιστικό της σύστημα, για να καθίσταται ευχερής οποιαδήποτε συμφωνία ζητηθεί ²⁷.

2.2.2 ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΜΕΣΑΙΑΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ

Κατά την Λογιστική Οδηγία της ΕΛΤΕ, «Λογιστικά αρχεία είναι τα ηλεκτρονικά ή φυσικά μέσα, στα οποία περιέχονται πληροφορίες αναγκαίες για την κατάρτιση και τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων».

Η διοίκηση κάθε οντότητας οφείλει να τηρεί με τάξη, πληρότητα και ορθότητα, την επεξεργασία των λογιστικών δεδομένων που προκύπτουν από τις

---

²⁷ Πετράκης, Ε.(2015), «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ν.4308/2014», http://tms-auditors.gr/uploads/parousiasi_elp_n4308_2014.pdf, [πρόσβαση στις 25/10/2017].

συναλλαγές και τα γεγονότα της οντότητας. Τα λογιστικά αρχεία πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του νόμου και να είναι κατάλληλα για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (άρθρο 5, παρ.2, Ν.4308/14). Φυσικά, κάθε συναλλαγή και γεγονός που αφορά την οντότητα πρέπει να τεκμηριώνεται με τα κατάλληλα παραστατικά, είτε αυτά εκδίδονται από την οντότητα, είτε από τους συναλλασσόμενους με αυτήν (Πετράκης, 2015). Επιπλέον, όπως κάθε οντότητα, έτσι και η μεσαία, έχει την υποχρέωση να εφαρμόζει τις κατάλληλες δικλίδες ασφαλείας για την εξασφάλιση της αξιοπιστίας των τεκμηρίων, της αυθεντικότητας των παραστατικών και της ακεραιότητας του περιεχομένου τους (άρθρο 5, ν.4308/2014).

Η **μεσαία οντότητα**, η οποία υποχρεούται σε σύνταξη ισολογισμού και κατά συνέπεια σε τήρηση διπλογραφικού συστήματος για την παρακολούθηση των στοιχείων της, υποχρεούται να τηρεί (άρθρο 3,παρ.10, Ν.4308/2014) :

Α) **Ημερολόγιο**, για την αναλυτική καταχώρηση κάθε συναλλαγής και γεγονότος.

Β) **Αναλυτικό καθολικό**, για την απεικόνιση μεταβολών κάθε τηρούμενου λογαριασμού.

Γ) **Ισοζύγιο**, και **σύστημα χρεώσεων και πιστώσεων** όπου θα εμφανίζονται αθροιστικά οι αυξήσεις, οι μειώσεις και το υπόλοιπο κάθε λογαριασμού.

Εκτός από τα παραπάνω αρχεία, τα ΕΛΠ προβλέπουν στο άρθρο 4 του νόμου κάποια πρόσθετα λογιστικά αρχεία για την αναλυτική καταγραφή περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ανάλογα πάντα με το μέγεθος ,τη φύση και την πολυπλοκότητα της οντότητας. Τα πρόσθετα αυτά αρχεία δεν είναι υποχρεωτικό να τηρούνται όταν οι αντίστοιχες πληροφορίες είναι διαθέσιμες από άλλα αρχεία που τηρεί η οντότητα ή από συνδυασμό αρχείων (άρθρο 4,παρ.4.10.1,Λογιστική Οδηγία ΕΛΤΕ). Συντάσσονται με ημερομηνία αναφοράς την ημερομηνία τέλους της περιόδου αναφοράς, δηλαδή της ημερομηνίας του ισολογισμού.

Η **μεσαία οντότητα** τηρεί τα ακόλουθα πρόσθετα αρχεία:

1) Αρχείο ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Στο αρχείο αυτό, το οποίο γνωρίσαμε με τον προηγούμενο νόμο ως μητρώο παγίων, καταχωρείται αναλυτικά κάθε πάγιο της επιχείρησης που εμφανίζεται στην ομάδα 1 του σχεδίου λογαριασμών. Συγκεκριμένα, καταγράφεται αναλυτικά κάθε μεταβολή του παγίου, προσθήκη αναπροσαρμογή, απομείωση, απόσβεση ή διαγραφή. Ακόμα και αν ένα πάγιο έχει πλήρως αποσβεστεί, αν εξακολουθεί να πληροί τον

ορισμό του παγίου, συνεχίζει να εμφανίζεται στο αρχείο αυτό (άρθρο 4, παρ.2 ν.4308/14).

2) Αρχείο επενδύσεων σε χρεωστικούς τίτλους, τίτλους καθαρής θέσης και λοιπούς τίτλους.

Στο αρχείο αυτό καταχωρούνται τα υπάρχοντα στοιχεία, τα οποία μπορεί να είναι ομόλογα, έντοκα γραμμάτια, χρεωστικοί, συμμετοχικοί ή άλλοι επενδυτικοί τίτλοι , με σύντομη περιγραφή και αναφορά της ποσότητας και της λογιστικής τους αξίας. Οι προθεσμιακές καταθέσεις δεν εμφανίζονται εδώ, αλλά εντάσσονται στα λοιπά διαθέσιμα και ισοδύναμα²⁸.

3) Αρχείο Ιδιόκτητων Αποθεμάτων.

Το αρχείο ιδιόκτητων αποθεμάτων ή αυτό που καλούσαμε παλαιότερα «απογραφή», περιλαμβάνει (Μπατσινίλας κ. συν., 2016):

- α) τα ποσοτικά δεδομένα της φυσικής απογραφής κατά είδος και αποθηκευτικό χώρο,
- β) την κατά μονάδα αξία επιμέτρησης και την συνολική αξία επιμέτρησης κάθε είδους,
- γ) τον προσδιορισμό της ποσότητας των αποθεμάτων με έμμεσες τεχνικές ελέγχου που είναι αξιόπιστες και κατάλληλα τεκμηριωμένες.

Αναλώσιμα υλικά που δεν χρήζουν σημασίας δύναται να μην απογράφονται.

4) Αρχείο Αποθεμάτων τρίτων.

Εδώ καταγράφονται αναλυτικά τα αποθέματα που έχει στην κυριότητα της άλλη οντότητα, κατά είδος, ποσότητα και αποθηκευτικό χώρο (χωρίς όμως επιμέτρηση). Παλαιότερα, τα αποθέματα αυτά τα εμφανίζαμε σε λογαριασμούς τάξεως (Περάκης, κ. συν., 2017).

5) Αρχείο λοιπών περιουσιακών στοιχείων.

Στο αρχείο αυτό καταχωρούνται αναλυτικά κατά είδος με σύντομη περιγραφή, οι ποσότητες και οι αξίες των λοιπών περιουσιακών στοιχείων (άρθρο 4 παρ.6 ν.4308/14) . Δεν περιλαμβάνονται πάγια, αποθέματα, επενδύσεις σε τίτλους, συμμετοχές κ.λπ.

6) Αρχείο λογαριασμών καθαρής θέσης.

---

²⁸ Μιχελινάκης, Β. (2017), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Πολύ Μικρές και Μικρές Οντότητες με Διπλογραφικά Βιβλία [σημειώσεις παρακολούθησης σεμιναρίου]. www.pasde.gr , [πρόσβαση στις 8/11/2017].

Στο αρχείο αυτό καταχωρούνται αναλυτικά οι λογαριασμοί καθαρής θέσης. Για παράδειγμα, τα αφορολόγητα αποθεματικά αναλύονται κατά το νόμο τον οποίο σχηματίστηκαν (Μιχελινάκης, σημειώσεις 2017) .

7) Αρχείο λογαριασμών υποχρεώσεων.

Στο συγκεκριμένο αρχείο καταχωρούμε αναλυτικά κατά είδος τις υποχρεώσεις με αναφορά της ποσότητας (όταν υπάρχει λόγος) και της λογιστικής τους αξίας, χωρίς ωστόσο να υπάρχει υποχρέωση καταγραφής και των τόκων (Περάκης, κ. συν., 2017).

8) Αρχείο περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

Στο αρχείο αυτό παρακολουθείται η ποσότητα των μονάδων του ξένου νομίσματος των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εκφράζονται στο νόμισμα αυτό.

2.2.3 ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ

Ο χρόνος ενημέρωσης των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) της οντότητας κατηγοριοποιείται ανάλογα με την υποχρέωση ή μη σύνταξης ισολογισμού. Ως χρόνο ενημέρωσης, εννοούμε την καταχώριση σε λογιστική και φορολογική βάση στα αρχεία των παραστατικών που εκδίδουμε ή λαμβάνουμε²⁹. Όπως διευκρινίσαμε εξ' αρχής, η μεσαία οντότητα υποχρεούται σε παρακολούθηση διπλογραφικού συστήματος και σύνταξης ισολογισμού για κάθε διαχειριστική περίοδο. Έτσι λοιπόν, στη μεσαία οντότητα, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ισχύοντος νόμου, ο χρόνος ενημέρωσης των λογιστικών αρχείων πρέπει να γίνεται το αργότερο μέχρι το τέλος του επομένου μήνα. Σε κάθε περίπτωση, η ενημέρωση των λογιστικών αρχείων πρέπει να γίνεται έγκαιρα και να έχει ολοκληρωθεί πριν την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Ο χρόνος διαφύλαξης των λογιστικών αρχείων της μεσαίας οντότητας δεν διαφοροποιείται από τις υπόλοιπες οντότητες. Το διάστημα που δίνει ο νόμος για υποχρεωτική διαφύλαξη είναι πέντε έτη από τη λήξη της περιόδου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικός χρόνος από άλλη νομοθεσία.

---

²⁹ Περάκης, Ε. Σωτηρόπουλος, Γ. Λιβαδά, Χ. και Δρίτσας Σ. (2017), «Το δίκαιο της Λογιστικής», Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

2.3 ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΣΑΙΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται από τις οντότητες, ορίζονται σύμφωνα με το μέγεθος τους³⁰. Οι **μεσαίες οντότητες**, κατά το άρθρο 16 των ΕΛΠ, καταρτίζουν τις ακόλουθες χρηματοοικονομικές καταστάσεις:

- Α) Τον Ισολογισμό ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Πίνακας).
- Β) Την Κατάσταση Αποτελεσμάτων (Πίνακας).
- Γ) Την Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης (Πίνακας).
- Δ) Το Προσάρτημα (Σημειώσεις).

Παρακάτω παραθέτουμε ένα χρηστικό πίνακα των οικονομικών καταστάσεων που καταρτίζουν όλες οι οντότητες.

Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	Κατηγορία Μεγέθους				
	Πολύ Μικρές		Μικρές	Μεσαίες	Μεγάλες
	Άρθρο 1 παρ.2γ	Άρθρο 1 παρ.2 ^α και 2β.			
Κατάσταση Αποτελεσμάτων (Πίνακας)	√	√	√	√	√
Προσάρτημα (Σημειώσεις)	√	√	√	√	√
Ισολογισμός (Πίνακας)		√	√	√	√
Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης (Πίνακας)				√	√
Κατάσταση Χρηματοροών (Πίνακας)					√

Πηγή: Αναγνώστου, 2016, σελ.89

Όπως είναι εμφανές, οι μεσαίες οντότητες καταρτίζουν τέσσερις εκ των πέντε υποχρεωτικών οικονομικών καταστάσεων που θέτουν τα ΕΛΠ. Δεν έχουν υποχρέωση σύνταξης κατάστασης χρηματοροών όπως οι μεγάλες οντότητες, ωστόσο καταρτίζουν την κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης, δηλαδή μία κατάσταση παραπάνω από τις μικρές οντότητες.

³⁰ Tax Bulletin - PwC, (2015), «παρουσίαση των βασικών σημείων των νέων Λογιστικών Προτύπων που ισχύουν πλέον για τις επιχειρήσεις και του σχετικού φορολογικού πλαισίου που τα συνοδεύει», <https://www.pwc.com/gr/en/news/assets/tax-bulletin-greek-gaap-gr.pdf>, [πρόσβαση στις 02/11/2017].

Σε όλες τις περιπτώσεις , οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων καταρτίζονται σύμφωνα με τα υποδείγματα του Παραρτήματος Β του Νόμου.

Ειδικότερα, οι μεσαίες οντότητες χρησιμοποιούν τα εξής υποδείγματα: 1) υπόδειγμα **B.1.1. ή B.1.2.** (Ισολογισμός), 2) υπόδειγμα **B.2.1. ή B.2.2.** (Κατάσταση Αποτελεσμάτων) και 3) υπόδειγμα **B.3** Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης.

Αναλυτικότερα, το υπόδειγμα του ισολογισμού **B.1.1 ή B.1.2** που χρησιμοποιούν τα ΕΛΠ είναι συμβατό με το αντίστοιχο υπόδειγμα που εφαρμόζουν τα Δ.Π.Χ.Α. Έτσι, επιτυγχάνεται η συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων των οντοτήτων που εφαρμόζουν τον ισχύοντα νόμο με τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν τα Δ.Π.Χ.Α (Λογιστική Οδηγία ΕΛΤΕ).

Το υπόδειγμα της κατάστασης αποτελεσμάτων συντάσσεται με δύο μορφές:

α) την **κατά λειτουργία (B.2.1)** και β) την **κατά είδος (B.2.2)**. Η κατάσταση αποτελεσμάτων κατά λειτουργία συντάσσεται και παρουσιάζεται κατά τον ίδιο τρόπο που συντάσσονταν και παρουσιάζονταν μέχρι τώρα η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως την οποία προέβλεπε το Π.Δ. 1123/81³¹. Δηλαδή, απεικονίζεται ο κύκλος εργασιών από τον οποίο αφαιρείται το κόστος πωλήσεων για να προκύψει το μικτό αποτέλεσμα. Διαφοροποιείται από την κατάσταση κατ' είδος, αφού οι δαπάνες της χρήσεως κατηγοριοποιούνται σε έξοδα διοίκησης και έξοδα διάθεσης. Λοιπά έξοδα και ζημιές, απομειώσεις περιουσιακών στοιχείων, κέρδη και ζημιές από διάθεση μη κυκλοφορούντων στοιχείων και από επιμέτρηση στην εύλογη αξία, κέρδος από αγορά οντότητας ή τμήματος σε τιμή ευκαιρίας, λοιπά έσοδα και κέρδη, πιστωτικοί τόκοι και χρεωστικοί τόκοι εμφανίζονται και στα δύο είδη της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Το υπόδειγμα **B3** της **κατάστασης μεταβολών καθαρής θέσης** αντικαθιστά τον «Πίνακα διάθεσης κερδών» του Π.Δ. 1123/81, παρουσιάζοντας αναλυτικότερα την κίνηση όλων των κονδυλίων της καθαρής θέσης στη διάρκεια της περιόδου και τη συμφωνία υπολοίπων αρχής και τέλους, έτσι ώστε να υπάρχει πλήρης διαφάνεια για την μεταβολή των σχετικών κονδυλίων (παρ.16.3.4, Λογιστική Οδηγία ΕΛΤΕ).

Τέλος, στο **Προσάρτημα ή Σημειώσεις** περιλαμβάνονται επεξηγηματικές πληροφορίες, περιγραφές αναλύσεις και παραπομπές, όχι μόνο για τα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αλλά και για άλλα στοιχεία τα οποία δεν

---

³¹ Καραγιάννης, Ι., Καραγιάννη, Α. και Καραγιάννης, Δ. (2016), *Λογιστικά Κωστολόγηση Φοροτεχνικά Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα στην Πράξη*, Θεσσαλονίκη: Καραγιάννης Δ.

εμφανίζονται στους πίνακες των υπόλοιπων καταστάσεων . Αυτό, έχει ως αποτέλεσμα, να παρέχεται η ευχέρεια στην οντότητα να παραθέσει οποιαδήποτε πρόσθετη πληροφορία που κατά την άποψη της διοίκησης συμβάλει στην εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (Καραγιάννης κ. συν., 2016).

2.3.1 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Το άρθρο 6 παρ.3 του **Ν.4308/2014**, αναφέρει τη χρονική περίοδο που δίνεται η δυνατότητα στις οικονομικές οντότητες για κατάρτιση των οικονομικών τους καταστάσεων. Χωρίς να έχει δεχτεί μέχρι σήμερα καμία τροποποίηση, η προθεσμία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων για όλες τις οντότητες (πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες), ολοκληρώνεται εντός εξαμήνου από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Το χρονικό περιθώριο αυτό δύναται να διαφέρει, προς εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων της οντότητας ή άλλης νομοθεσίας της χώρας.

Σύμφωνα με το άρθρο 68 του **Ν.4172/2013 «Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις»**, η δήλωση υποβάλλεται μέχρι και την τελευταία ημέρα του έκτου μήνα από το τέλος του φορολογικού έτους. Σε εταιρείες που βρίσκονται υπό εκκαθάριση ή διάλυση, ο χρόνος υποβολής διαφοροποιείται σε ένα μήνα από τη λήξη της περιόδου αυτής.

Συνεπώς, παρατηρείται ότι η προθεσμίας κατάρτισης μεταξύ των δύο νόμων βρίσκεται σε πλήρη αρμονία για όλες τις οντότητες που έχουν υποχρέωση κατάρτισης των οικονομικών τους καταστάσεων πλην αυτών που βρίσκονται σε εκκαθάριση ή διάλυση. Όμως, η προθεσμία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος δύναται να διαφέρει από έτος σε έτος ανάλογα με τις αποφάσεις της φορολογικής διοίκησης. Για τη χρήση 2016 που έληξε, συμβαίνει να συμπίπτει η προθεσμία κατάρτισης με αυτήν της υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και έτσι δεν υπάρχει καμία διαφοροποίηση, από τη στιγμή που δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, συντομότερη, από τη λήξη του εξαμήνου³².

---

³² Μανουράς, Α. (2017), «Άρθρα Ο νέος τρόπος δημοσίευσης προσκλήσεων σε γενική συνέλευση και οικονομικών καταστάσεων- ΣΟΛ ΑΕ», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/26496> , [πρόσβαση στις 10/11/2017].

2.3.2 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Από 01/01/2015 (έναρξη ισχύος Ε.Λ.Π.), με το **αρ.πρωτ.36391/31-03-2015** έγγραφο του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, καταργείται η υποχρέωση δημοσίευσης στο ΦΕΚ των πράξεων, στοιχείων και ανακοινώσεων καταχώρισης, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των οντοτήτων. Καθίσταται σαφές, ότι η ανάγκη αυτή για δημοσιότητα καλύπτεται πλέον μέσω της δημοσίευσης από το διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.Μ.Η. Έτσι, για την χρήση 2015 οι οντότητες δημοσίευαν τις οικονομικές τους καταστάσεις στο ΓΕΜΗ και στην ιστοσελίδα της εταιρείας ή σε μία οικονομική εφημερίδα, την οποία είχαν υποχρέωση να δηλώσουν στο οικείο μητρώο. Ωστόσο, με την **αρ.πρωτ.491/25.11.2015** απόφαση του ΓΕΜΗ, από 01/01/2016 καθίστανται απολύτως προαιρετικές οι δημοσιεύσεις α) σε λοιπά έντυπα ή μέσα και β) στην ιστοσελίδα της εταιρείας. Παρ' όλα αυτά, εξακολουθεί να ισχύει η υποχρεωτική δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο του Γενικού Εμπορικού Μητρώου.

Οι μεσαίες οντότητες εντάσσονται και αυτές στην υποχρέωση δημοσίευσης των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων στο διαδικτυακό τόπο του ΓΕΜΗ. Εκτός από τις παραπάνω αλλαγές και τροποποιήσεις σχετικά με τη δημοσίευση αυτών, έρχεται ο **N.4403/2016**, ο οποίος αλλάζει τον τρόπο και τον χρόνο υποβολής των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων. Μερικούς από τους νόμους που τροποποιεί είναι και οι παρακάτω : α) N.2190/20 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», β) N.3190/1955 «Περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης», γ) N.4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες Ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις».

Έτσι, για να μπορέσουμε να καταγράψουμε τη σημερινή εικόνα ως προς τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων των μεσαίων οντοτήτων, απαριθμούμε τι εφαρμόζεται από 01/01/2016 και εφεξής³³:

- 1) Γίνεται δημοσίευση μόνο των εγκεκριμένων οικονομικών καταστάσεων από τη Γενική συνέλευση και όχι των προσωρινών οικονομικών καταστάσεων, δηλαδή εκείνων που δημοσιεύονταν με το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου.

³³ Επιστημονική ομάδα TAXHAVEN, (2017), «Η υποβολή των οικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.Μ.Η. για το 2016 - Πλήρης οδηγός, <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/36567>, [πρόσβαση στις 10/11/2017].

- 2) Υποχρέωση υποβολής των εγκεκριμένων καταστάσεων έχουν οι: α) ΑΕ, β) ΕΠΕ, γ) ΙΚΕ, δ) ΕΕ κατά μετοχές, ε) Ομόρρυθμες ή Ετερόρρυθμες εταιρείες, όταν όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι των προσώπων αυτών είναι νομικά πρόσωπα (υποχρέωση για πρώτη φορά το 2016), στ) Κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές οντότητες που ανήκουν στο δημόσιο τομέα ή ελέγχονται από το Δημόσιο ή τελούν υπό την εποπτεία του Δημοσίου, όταν δεν εμπίπτουν στην εφαρμογή του άρθρου 156 του Ν.4270/2014.
- 3) Τα λογιστικά αρχεία που πρέπει να υποβάλλουν οι μεσαίες οντότητες είναι: α) Ισολογισμός β) Κατάσταση Αποτελεσμάτων γ) Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης δ) Προσάρτημα.
- 4) Εκτός από τα παραπάνω αναφερόμενα λογιστικά αρχεία, ως αναπόσπαστο μέρος υποβολής των οικονομικών τους καταστάσεων είναι και: α) το σύνολο των απαιτούμενων πληροφοριών που πηγάζει από το προσάρτημα, β) η έκθεση ελέγχου του νόμιμου ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου, γ) η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Διαχειριστή / Διαχειριστών.
- 5) Ως απώτατη ημερομηνία υποβολής των εγκεκριμένων οικονομικών καταστάσεων ορίζεται η 30^η Σεπτεμβρίου 2017 (εφόσον η Γενική Συνέλευση συνέλθει στις 10/09/2017).

Τέλος, παραθέτουμε για γενικότερη ενημέρωση, συνολικά, τα αρχεία που υποχρεούται η μεσαία οντότητα να υποβάλλει στο ΓΕΜΗ. Αυτά αναλύονται ως εξής:

- ✓ Πρόσκληση σύγκλησης Γενικής Συνέλευσης ή Συνέλευσης των εταίρων, όπου απαιτείται.
- ✓ Νόμιμα εγκεκριμένες από την τακτική Γ.Σ. ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.
- ✓ Απόφαση Δ.Σ. με την έκθεση διαχείρισης.
- ✓ Γνώμη του νόμιμου ελεγκτή ή του ελεγκτικού γραφείου όπου απαιτείται.
- ✓ Απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

2.3.3 ΕΛΕΓΧΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός, ότι ο έλεγχος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων, συμβάλλει στην διασφάλιση της αξιοπιστίας της πληροφορίας που υπόκειται σε έλεγχο, ενώ παράλληλα προστατεύει τους χρήστες

των οικονομικών καταστάσεων από την παραποίηση των δεδομένων που απεικονίζονται³⁴.

Μέχρι σήμερα, οι διατάξεις περί ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων έχουν υποστεί σημαντικές αλλαγές. Αξίζει να αναφέρουμε ότι από 01/01/2016, ημερομηνία που τίθεται σε εφαρμογή ο Ν.4336/14-8-2015, καταργούνται σημαντικά άρθρα του κ.ν.2190/1920, του Ν.3190/1955 (περί ΕΠΕ) και του ν.4072/2012 (περί ΙΚΕ)³⁵.

Παλαιότερα, και **μέχρι** την **31/12/2015**, η παρ.6 του άρθρου 42^α του κ.ν.2190/1920 προέβλεπε ότι σε έλεγχο από ορκωτούς ελεγκτές του ν.3693/2008 υπόκεινται οι επιχειρήσεις οι οποίες υπερβαίνουν τα αριθμητικά όρια των δύο από τα παρακάτω τρία κριτήρια, εφόσον δεν εφαρμόζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Κανονισμού 1606/2002 της Ευρωπαϊκής Ένωσης³⁶ :

- Σύνολο ισολογισμού 2.500.000 ευρώ
- Καθαρός κύκλος εργασιών 5.000.000 ευρώ
- Μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης :50 άτομα.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 36^α του κ.ν.2190/1920, οι οικονομικές καταστάσεις που είχαν κύκλο εργασιών πάνω από 1.000.000 ευρώ και δεν υπερέβαιναν τα ανωτέρω κριτήρια, υποχρεούνταν σε έλεγχο, είτε από ορκωτό ελεγκτή-λογιστή, είτε από δύο τουλάχιστον ελεγκτές, μέλη του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών και κάτοχοι άδειας επαγγέλματος λογιστή-φοροτεχνικού Α΄ τάξεως. Οι ελεγκτές αυτοί ορίζονταν μαζί με τους αναπληρωματικούς τους με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης³⁷.

---

³⁴ Αληφαντή, Γ. (2016), *ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Βάσει των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου και των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων*, Αθήνα: Διπλογραφία.

³⁵ Παπαγιάννης, Ν. (2015), «Οι μεταβολές στον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μετά την 01/01/2016», <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=187185>, [πρόσβαση στις 25/11/2017].

³⁶ Αληφαντή, Γ. (2016), *ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Βάσει των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου και των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων*, Αθήνα: Διπλογραφία.

³⁷ Επιστημονική ομάδα Taxheaven, (2016), « (Ορθή επανάληψη) Επισημάνσεις: Ορισμός ελεγκτών για τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων Α.Ε. για το 2015», <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/28119>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].

Οι ως άνω αναφερόμενες παράγραφοι, αφού τροποποιήθηκαν με το άρθρο 38 του Ν.4308/2014, καταργήθηκαν **από 01/01/2016** με το άρθρο 2, παράγραφος Α, υποπαράγραφος Α1 του Ν.4336/2015.

Πλέον, υπόκεινται υποχρεωτικά σε τακτικό έλεγχο από έναν ή περισσότερους νόμιμους ελεγκτές η ελεγκτικά γραφεία του Ν.3693/2008, **οι μεσαίες και μεγάλες οντότητες**, όπως ορίζονται στον Ν. 4308/2014³⁸. Αναλυτικά, όσον αφορά τις **μεσαίες οντότητες**, οι επιχειρήσεις που προβαίνουν σε έλεγχο των οικονομικών τους καταστάσεων έχουν την ακόλουθη μορφή³⁹:

- ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΕΕ κατά μετοχές,
- ΟΕ ή ΕΕ όταν όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι των προσώπων αυτών έχουν περιορισμένοι ευθύνη λόγω του ότι είναι είτε νομικά πρόσωπα της περίπτωσης α΄ της παρούσας παραγράφου ή άλλου νομικού τύπου συγκρίσιμου με τα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης αυτής.

Συνεπώς, τα όρια των επιχειρήσεων αυξάνονται αναφορικά με τις προηγούμενες διατάξεις του κ.ν.2190/1920, και τροποποιούνται ως ακολούθως⁴⁰:

- Σύνολο ισολογισμού 4.000.000 ευρώ
- Καθαρός κύκλος εργασιών 8.000.000 ευρώ
- Μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης :50 άτομα.

Η διάταξη αυτή αφορά τις μεσαίες οντότητες που υπερβαίνουν τουλάχιστον δύο από τα παραπάνω τρία κριτήρια για δύο συνεχόμενες χρήσεις. Σε κάθε περίπτωση, ο ορκωτός ελεγκτής διορίζεται από την τακτική Γενική Συνέλευση, ενώ θεωρείται ότι αποδέχτηκε τον διορισμό του, αν δεν τον αποποιηθεί εντός πέντε εργάσιμων ημερών (Άρθρο 2 παρ.Α Ν.4336/2015). Γενικότερα, ως προς τα

---

³⁸ Παπαγιάννης, Ν. (2016), «Ο τακτικός έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές για τη χρήση του 2016 γίνεται με τα όρια που ίσχυαν έως 31/12/2015 – Upd», <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=197264>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].

³⁹ Παπαγιάννης, Ν. (2015), «Οι μεταβολές στον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μετά την 01/01/2016», <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=187185>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].

⁴⁰ Παπαγιάννης, Ν. (2016), «Ο τακτικός έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές για τη χρήση του 2016 γίνεται με τα όρια που ίσχυαν έως 31/12/2015 – Upd», <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=197264>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].

δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ελεγκτή, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του Ν. 3693/2008.

2.3.4 ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΜΕΣΑΙΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Το προσάρτημα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος και συμπλήρωμα των οικονομικών καταστάσεων. Όπως και με το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο (ΕΓΛΣ-ΠΔ 1123/1980), το Προσάρτημα έχει το ρόλο παράθεσης πληροφοριών και περαιτέρω ανάλυσης των αναγραφόμενων κονδυλίων στις λογιστικές καταστάσεις⁴¹. Σύμφωνα με τον ορισμό που παρατίθεται στο Παράρτημα Α του νόμου, το **προσάρτημα ή σημειώσεις** παρέχει «*αφηγηματικές ή ποσοτικές περιγραφές ή αναλύσεις των κονδυλίων που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, καθώς και πληροφορίες για στοιχεία που δεν πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης σε αυτές*».

Ο Ν.4308/2014 αναφέρεται στο Προσάρτημα κυρίως στα άρθρα 29&30 αλλά και στο άρθρο 37 του ισχύοντος νόμου. Το άρθρο 29 περιγράφει τις υποχρεώσεις που αφορούν τη σύνταξη του Προσαρτήματος, το άρθρο 30 αναφέρεται σε απλοποιήσεις και απαλλαγές επί του Προσαρτήματος, ανάλογα με το μέγεθος της οντότητας και το άρθρο 37 κάνει μνεία σε συγκεκριμένες παραγράφους σχετικά με τις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων.

Μια γενικότερη αρχή που ακολουθεί ο νόμος, θα μπορούσαμε να πούμε, ότι είναι η καταγραφή πληροφοριών στο προσάρτημα-σημειώσεις ανάλογα με το μέγεθος της οντότητας. Έτσι, όσο μικρότερη είναι η κατηγορία της οντότητας, τόσο λιγότερες πληροφορίες απαιτούνται⁴².

---

⁴¹ Σγουρινάκης, Ν., Μιχελινάκης, Β., Βλησμάς, Ο. και Νούμ, Β. (2016), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ερμηνευτική Προσέγγιση & παραδείγματα, Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη.

⁴² Νιφορόπουλος, Κ. (2017), «Άρθρα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα - Υποδείγματα Προσαρτήματος για: α) Πολύ Μικρές οντότητες, με απλογραφικά βιβλία, β) Πολύ Μικρές οντότητες, με διπλογραφικά βιβλία και γ) Μικρές οντότητες, <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/23756>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].

Στη συνέχεια κατηγοριοποιούμε σε μορφή πίνακα τις απαραίτητες πληροφορίες που πρέπει να συμπεριλάβει μία μεσαία οντότητα στο Προσάρτημα της⁴³.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΑΙΑΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ			
A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
1	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	α) Επωνυμία β) νομικός τύπος γ) περίοδος αναφοράς δ) διεύθυνση έδρας ε) ΑΡΜΑΕ & ΓΕΜΗ στ) παραδοχή συνεχιζόμενης δραστηριότητας ή όχι ζ) κατηγορία οντότητας η) παραδοχή κατάρτισης καταστάσεων σύμφωνα με το νόμο θ) νόμισμα εταιρείας ι) αναφορά στοργυλοποιήσεων.	άρθρο 29 παρ.3 & 1γ.
2	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΘΕΤΟΥΝ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΤΗΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΩΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Ανάλυση των παραγόντων που θέτουν σε κίνδυνο την προοπτική της εταιρείας ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα. Ενδεικτικά: α) σωρευμένες ζημιές β) αρνητικά Ίδια Κεφάλαια γ) αυξημένες υποχρεώσεις ή πρόβλημα ρευστότητας και πιθανές λύσεις από την πλευρά της διοίκησης της εταιρείας.	άρθρο 29 παρ.4
3	ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ	α) Γίνεται συνοπτική αναφορά των λογιστικών πολιτικών που ακολουθεί η οντότητα για τα επιμέρους στοιχεία των χρηματοοικονομικών της καταστάσεων, β) Σε περίπτωση αλλαγής λογιστικής πολιτικής, εκτίμησης ή διόρθωσης λαθών γνωστοποιούνται επαρκώς οι σχετικές επιπτώσεις στα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (π.χ. αρχική καταχώριση και μεταγενέστερη αποτίμηση των ενσώματων παγίων και των αποθεμάτων, παρακολούθηση συμμετοχών στο κόστος κτήσης κ.α.)	άρθρο 29 παρ.5
		ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΑΡΧΕΣ, ΒΑΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΚΑΝΟΝΕΣ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.	
		ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΤΑ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΟΦΕΛΗ, ΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	
		ΛΑΘΗ/ΣΦΑΛΜΑΤΑ: ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ Η ΑΝΑΚΡΙΒΕΙΕΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΑΚΗ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ, ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΤΗ	

⁴³ ΣΟΛ ΑΕ, (2016), «Άρθρα Υπόδειγμα Προσαρτήματος Ν.4308/2014 – ΣΟΛ ΑΕ», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/23364>, [πρόσβαση στις 14/11/2017].

4	ΠΑΡΕΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΠ	Όταν η εταιρεία παρεκκλίνει από την εφαρμογή μιας διατάξεως του νόμου για την επίτευξη της εύλογης παρουσίας . Η παρέκκλιση αυτή πρέπει να δικαιολογείται πλήρως.	άρθρο 29 παρ.6
5	ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ Η ΜΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΈΝΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	Γνωστοποίηση αν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με άλλα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Π.χ. υπάρχει δάνειο που το μακροπρόθεσμο κομμάτι του εμφανίζεται στο λογαριασμό "λοιπές μακροπρ. υποχρεώσεις" και το βραχυπρόθεσμο τμήμα του στο λογαριασμό "λοιπές υποχρεώσεις".	άρθρο 29 παρ.7
6	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΨΛΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Υπάρχει πίνακας που παρουσιάζει πληροφορίες για κάθε κονδύλι των ενσώματων και άυλων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Εμφανίζεται αναλυτικά: α) το κόστος κτήσης ή η εύλογη αξία, β) οι προσθήκες, μειώσεις, μεταφορές, γ) οι αποσβέσεις απομειώσεις, δ) οι σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις και οι λοιπές μεταβολές τους, ε) το ποσό προσαύξησης των παγίων λόγω κεφαλαιοποίησης τόκων στην περίοδο, στ) τυχόν λοιπές μεταβολές.	άρθρο 29 παρ.8
7	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Αναλύεται ο τρόπος επιμέτρησης α) στην εύλογη αξία και β) στο κόστος κτήσης για τα παρακάτω στοιχεία: μη κυκλοφορούντα χρηματοοικονομικά στοιχεία, κυκλοφορούντα χρηματοοικονομικά στοιχεία (Εμπορικές απαιτήσεις, λοιπές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα κ.α.)	άρθρο 29 παρ.10 & 11
8	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	Δίνονται οι παρακάτω πληροφορίες που αφορούν την Καθαρή Θέση της οντότητας: α) για το μη καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας, β) για την αξία των τίτλων που εκδόθηκε μέσα στην περίοδο (αριθμός- ονομαστική ή λογιστική αξία), γ) γίνεται αναφορά στον αριθμό, την ονομαστική ή λογιστική αξία των τίτλων της καθαρής θέσης, δ) για την ύπαρξη πιστοποιητικών συμμετοχής, μετατρέψιμων τίτλων, δικαιωμάτων αγοράς τίτλων...ε) γίνεται ανάλυση κάθε αποθεματικού (σκοπός, κίνηση στην περίοδο), στ) για τον αριθμό, ονομαστική αξία ή λογιστική αξία κάθε κατηγορία τίτλων.	άρθρο 29 παρ.12
9	ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	Αναφορά στην φύση και τη μορφή εξασφάλισης π.χ εγγραφές προσημείωσης επί εμπράγματων δικαιωμάτων	άρθρο 29 παρ.13
10	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ 5 ΕΤΗ	Αναλύονται οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της οντότητας, όπως δάνεια και κρατικές επιχορηγήσεις	άρθρο 29 παρ.14
11	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ-ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	Γίνεται αναφορά στις εξασφαλίσεις που έχουν παρασχεθεί, σε εγγυήσεις ή ενδεχόμενες υποχρεώσεις που δεν εμφανίζονται στον ισολογισμό. Κάθε δέσμευση που αφορά παροχές εργαζομένων μετά την έξοδο από την υπηρεσία θα πρέπει να γνωστοποιείται ξεχωριστά.	άρθρο 29 παρ.16

12	ΈΣΟΔΑ ΚΑΙ ΈΞΟΔΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΥ ΠΟΣΟΥ Ή ΙΔΙΑΙΤΕΡΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ Ή ΣΗΜΑΣΙΑΣ	Περιλαμβάνονται σημαντικά έσοδα ή έξοδα που επηρέασαν τα αποτελέσματα. Σε περίπτωση συμψηφισμού μεταξύ εσόδων και εξόδων, γνωστοποιούνται τα σχετικά κονδύλια.	άρθρο 29 παρ.17
13	ΤΟΚΟΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΛΕΙΪΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ	Αναφέρεται το ποσό των τόκων που έχει συμπεριληφθεί στο κόστος κτήσης των περιουσιακών στοιχείων, πχ τόκοι στο κόστος αποθεμάτων, τόκοι κατασκευαστικοί κτιρίου.	άρθρο 29 παρ.18
14	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ Η' ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ	Εδώ παρουσιάζονται πληροφορίες διανομής κερδών και τα αποτελέσματα προς τον σχηματισμό αποθεματικών.	άρθρο 29 παρ.19
15	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ	Αναγράφεται α) η πρόταση του ΔΣ προς τη ΓΣ για διανομή των μετά από φόρους κερδών β) το ζημιογόνο αποτέλεσμα της χρήσης	άρθρο 29 παρ.20
16	ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΖΗΜΙΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	Ο τρόπος που η διοίκηση θα διαχειριστεί τα αρνητικά αποτελέσματα της λογιστικής χρήσης, στο πλαίσιο συμψηφισμού ή κάλυψης τους με αποθεματικά. Γίνεται διάκριση λογιστικών και φορολογικών ζημιών.	άρθρο 29 παρ.21
17	ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΟΙ	Διακρίνονται δύο περιπτώσεις: α) η εταιρεία να επέλεξε την αναβαλλόμενη φορολογία, άρα καταγράφει σε μορφή πίνακα την κίνηση του λογαριασμού της χρήσης ή β) η εταιρεία να μην έχει επιλέξει την καταχώριση αναβαλλόμενων φόρων.	άρθρο 29 παρ.22
18	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	Παρατίθενται οι εξής πληροφορίες: α) ο μέσος όρος των απασχολουμένων β) ανάλυση του μέσου όρου ανά κατηγορία γ) γνωστοποίηση αναλυτικά των κατηγοριών των δαπανών αν δεν αναφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.	άρθρο 29 παρ.23
19	ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΜΕΛΗ ΔΣ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	Καταγράφονται προκαταβολές και πιστώσεις που χορηγήθηκαν στα μέλη της διοίκησης της επιχείρησης και τυχόν δεσμεύσεις που προέκυψαν ή αναλήφθηκαν για παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία σε αποχωρήσαντα μέλη των εν λόγω διοικήσεων.	άρθρο 29 παρ.25
20	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΕ ΑΠΕΡΙΟΡΙΣΤΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΤΑΙΡΩΝ	Αναγράφεται η συμμετοχή της εταιρείας σε άλλες εταιρείες ως απεριόριστα ευθυνόμενος εταίρος.	άρθρο 29 παρ.26
21	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΖΕΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΩΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ	Εάν συντρέχει τέτοια περίπτωση, αναφέρονται τα στοιχεία της εταιρείας η οποία έχει υποχρέωση κατάρτισης του τελικού συνόλου των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	άρθρο 29 παρ.27

22	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΖΕΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΡΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΩΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ	Εάν συντρέχει τέτοια περίπτωση, αναφέρονται τα στοιχεία της εταιρείας, η οποία έχει υποχρέωση κατάρτισης του μερικού συνόλου των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αλλά και τα στοιχεία της εταιρείας, η οποία έχει υποχρέωση κατάρτισης του τελικού συνόλου των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	άρθρο 29 παρ.28
23	ΤΟΠΟΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΟΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	Αναγράφεται ο τόπος που οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.	άρθρο 29 παρ.29
24	ΑΜΟΙΒΕΣ ΣΕ ΜΕΛΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	Αναγράφονται τα ποσά που έχει επιβαρυνθεί η εταιρεία για την αμοιβή των μελών της.	άρθρο 29 παρ.30
25	ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	Αν υπάρχει τέτοια περίπτωση, η οντότητα αναφέρει τα ποσά των συναλλαγών, τη φύση της σχέσης του συνδεδεμένου μέρους και άλλα ενδιαφέροντα στοιχεία που θεωρούνται απαραίτητα για τις συναλλαγές.	άρθρο 29 παρ.31
26	ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ (ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ) ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ	Καταγράφονται οι συμφωνίες ή συμβάσεις συνεργασίας οι οποίες έχουν σημαντικές θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις επί της εταιρείας.	άρθρο 29 παρ.15
27	ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	Πρόκειται για γεγονότα που συνέβησαν μετά το κλείσιμο της χρήσης, τα οποία δεν μπορούν να αποτυπωθούν στον ισολογισμό ή στις λοιπές οικονομικές καταστάσεις, όμως διαμορφώνουν την εξέλιξη της οντότητας (π.χ. καταστροφή περιουσιακών στοιχείων, εξόφληση δανείου).	άρθρο 29 παρ.9

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 30 του νόμου, οι μεσαίες οντότητες δύναται να μην αναγράφουν ορισμένες πληροφορίες στο Προσάρτημα τους. Δηλαδή, απαλλάσσονται από την υποχρέωση αναφοράς των παραγράφων 24,32 και 33 του άρθρου 29. Συγκεκριμένα, δεν αναλύουν τον κύκλο εργασιών τους ανά κατηγορία δραστηριότητας και κατά γεωγραφική αγορά (παρ.24), δεν αναφέρουν τις συνολικές αμοιβές που χρεώθηκαν, για τον έλεγχο των οικονομικών τους καταστάσεων, από το νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο (άρθρο 32), και δεν καταγράφουν τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων και των συνδεδεμένων με αυτά υποχρεώσεων που η διοίκηση έχει λάβει απόφαση για εκποίηση στους επόμενους δώδεκα μήνες (άρθρο 33)⁴⁴. Σε περίπτωση που η οντότητα αποφασίσει να συμπεριλάβει στο Προσάρτημα

⁴⁴ Νιφορόπουλος, Κ. (2015), «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ (Ν.4308/2014). Κατηγοριοποίηση και υποχρεώσεις των Επιχειρήσεων. Σχέδιο Λογαριασμών. Οικονομικές Καταστάσεις των ΕΛΠ. Πρώτη

της εκείνες τις παραγράφους που απαλλάσσεται, θα πρέπει αυτές να είναι σε πλήρη συμφωνία και αρμονία με το νόμο (άρθρο 29 παρ.1^α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΜΙΚΡΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ

Το τρίτο κεφάλαιο που ακολουθεί αναφέρεται πιο εκτεταμένα στις υποχρεώσεις των μικρών οντοτήτων που απορρέουν από την εφαρμογή των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων. Αφού έχουμε ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο στις μεσαίες οντότητες, έχοντας αναλύσει τις ιδιαιτερότητες τους, σειρά έχουν οι μικρές οντότητες, όπου αντίστοιχα θα αναπτύξουμε τα δικά τους χαρακτηριστικά. Θα αναφερθούμε στη νομική μορφή των εταιρειών αυτών, στα λογιστικά αρχεία και στοιχεία που πρέπει να τηρούν, στο χρόνο ενημέρωσης και διαφύλαξης των λογιστικών τους αρχείων και στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που πρέπει να καταρτίζουν. Όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των μικρών οντοτήτων, θα αναφερθούμε και εδώ (όπως στις μεσαίες), σε θέματα προθεσμίας κατάρτισης, δημοσίευσης, ελέγχου αυτών και θα απεικονίσουμε τις απαραίτητες πληροφορίες του Προσαρτήματος των μικρών οντοτήτων. Έτσι, θα επιτευχθεί η συγκρισιμότητα μεταξύ των δύο κατηγοριών και δεν θα υπολείπεται η μία οντότητα ανάλυσης της άλλης.

3.1 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΜΙΚΡΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Οι μικρές οντότητες, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, χωρίζονται ανάλογα με την νομική μορφή τους στις παρακάτω κατηγορίες ⁴⁵:

Μικρές οντότητες άρθρου 1, παρ.2γ

Μέσος όρος προσωπικού: -
Σύνολο Ενεργητικού: -
Καθαρός Κύκλος Εργασιών: > 1500.000

Εφαρμογή», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/circular/22433>, [πρόσβαση στις 14/11/2017].

⁴⁵ ΕΛΤΕ, (2015), Λογιστική Οδηγία εφαρμογής του Νόμου 4308/2014, Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Συναφείς Ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις, http://www.elte.org.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=306:anakoinosi-010-2015&Itemid=215&lang=el, [πρόσβαση στις 15/11/2017].

Μικρές οντότητες άρθρου 1 παρ.2α και2β

Μέσος όρος προσωπικού: ≤ 50
Σύνολο Ενεργητικού: $\leq 4.000.000$
Καθαρός Κύκλος Εργασιών: $\leq 8.000.000$

Πρατήρια Υγρών Καυσίμων άρθρο 1 παρ.2γ

Μέσος όρος προσωπικού: -
Σύνολο Ενεργητικού: -
Καθαρός Κύκλος Εργασιών: $>8.000.000$

Για να θεωρηθεί μία οντότητα της παρ.2γ του άρθρου 1 ως μικρή οντότητα, προϋπόθεση είναι να μην ξεπερνά τα δυο από τα τρία κριτήρια : προσωπικό 50 άτομα, σύνολο ενεργητικού 4.000.000 και κύκλος εργασιών 8.000.000 (ΠΟΛ 1003,2014). Σημειώνεται ακόμα, ότι για να χαρακτηριστεί μια οντότητας της παρ.2γ του άρθρου 1 ως μικρή οντότητα, μοναδικό κριτήριο αποτελεί η υπέρβαση του κύκλου εργασιών της με όριο το ποσό των 1.500.000 ευρώ για δύο συνεχόμενες ετήσιες περιόδους (παρ.2.6, Λογιστική Οδηγία ΕΛΤΕ). Η οντότητα αυτή θα συνεχίσει να παραμένει ως μικρή, ακόμα και αν δεν ξεπερνά τα άλλα δύο κριτήρια των ορίων των πολύ μικρών οντοτήτων της παρ.2 του άρθρου 2, δηλαδή σύνολο ενεργητικού μικρότερο των 350.0000 ευρώ και μέσος όρος προσωπικού μικρότερο από δέκα. Έτσι, με μοναδικό κριτήριο το όριο των 1.500.000€ αν η οντότητα πάψει να το υπερβαίνει για δύο συνεχόμενες περιόδους, τότε θα χαρακτηριστεί ως πολύ μικρή οντότητα (παρ.2.6. Λογιστική Οδηγία ΕΛΤΕ). .

Οι οντότητες της παρ.2^α και 2β του άρθρου 1 ανήκουν στην κατηγορία των μικρών οντοτήτων, όταν δεν υπερβαίνουν για δύο συνεχόμενες ετήσιες περιόδους τα κριτήρια που ορίζονται (προσωπικό 50 άτομα, σύνολο ενεργητικού 4.000.000 ευρώ κύκλος εργασιών 8.000.000 ευρώ). Σε περίπτωση που υπερβούν τα ανωτέρω κριτήρια για δύο συνεχόμενες ετήσιες περιόδους, ανεβαίνουν κατηγορία μεγέθους και κατατάσσονται στις μεσαίες οντότητες. Αν όμως συμβεί να πληρούν τα κριτήρια των πολύ μικρών οντοτήτων της παρ.2 του άρθρου 2 για δύο συνεχόμενες χρήσεις (σύνολο ενεργητικού έως 350.000 ευρώ, κύκλος εργασιών έως 700.000 ευρώ, προσωπικό έως 10 άτομα), τότε η οντότητα θα χαρακτηριστεί ως πολύ μικρή οντότητα.

Οι επιχειρήσεις εμπορίας υγρών καυσίμων του Νόμου 3054/2002 που εντάσσονται στο άρθρο 1 της παραγράφου 2γ, θεωρούνται μικρές οντότητες σε περίπτωση που ξεπεράσουν το όριο των 8.000.000€ για δύο συνεχόμενες διαχειριστικές περιόδους, σύμφωνα με την **παράγραφο 11 του άρθρου 30** του Νόμου 4308/2014. Το μοναδικό κριτήριο που εξετάζεται γ να χαρακτηρίσουμε της επιχείρηση ως πολύ μικρή ή μικρή οντότητα, είναι ο κύκλος εργασιών της οντότητας. Σε περίπτωση δηλαδή που ο κύκλος εργασιών είναι μικρότερος από 8.000.000 ευρώ για δύο συνεχόμενες χρήσεις η οντότητα θα χαρακτηριστεί ως πολύ μικρή οντότητα (παρ.2.9, Λογιστική Οδηγία ΕΛΤΕ). Η οντότητα θα αλλάξει κατηγορία μεγέθους και δεν θα θεωρείται πλέον ως μικρή, αν υπερβαίνει και τα όρια των μεσαίων οντοτήτων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 ή τα όρια των μεγάλων οντοτήτων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του ισχύοντος νόμου (παρ.2.10, Λογιστική Οδηγία ΕΛΤΕ).

Σε αυτό το σημείο, είναι μείζονος σημασίας να ξεκαθαρίσουμε τη **νομική μορφή** των επιχειρήσεων που εντάσσονται στη κατηγορία των μικρών οντοτήτων. Οι οντότητες της **παραγράφου 2γ του άρθρου 1** έχουν την ακόλουθη νομική μορφή⁴⁶:

- Ατομικές επιχειρήσεις (φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα).
- ΟΕ, ΕΕ (εκτός αυτών που όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη, λόγω του ότι είναι νομικά πρόσωπα).
- Αστικές Εταιρείες κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα.
- Κοινωνίες αστικού δικαίου.
- Συνεταιρισμοί.
- Δικηγορικές εταιρείες.
- Κοινοπραξίες.
- Μη κερδοσκοπικά ΝΠΙΔ
- Σωματεία, σύλλογοι, ενώσεις προσώπων και γενικά μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα πρόσωπα, εφόσον αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.
- Οποιαδήποτε άλλη οντότητα του ιδιωτικού τομέα, που αποκτά εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

---

⁴⁶ Σγουρινάκης, Ν., Μιχελινάκης, Β., Βλησμάς, Ο. και Νούμ, Β. (2016), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ερμηνευτική Προσέγγιση & παραδείγματα, Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη.

Οι οντότητες της **παραγράφου 2α και 2β** του άρθρου 1 έχουν την παρακάτω νομική μορφή:

- ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΕΕ κατά μετοχές,
- ΟΕ, ΕΕ όταν όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη λόγω του ότι είναι νομικά πρόσωπα.

Συνεπώς, παρατηρείται ότι χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή ως προς την κατηγοριοποίηση μιας οντότητας σε κατηγορία ανάλογα με το μέγεθος της, καθώς αλλάζουν τα κριτήρια καθορισμού κατηγορίας της οντότητας ανάλογα με τη νομική της μορφή.

3.2 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΜΙΚΡΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Στις παρακάτω παραγράφους ακολουθεί μία ανάλυση του λογιστικού συστήματος που πρέπει να εφαρμόζουν οι μικρές οντότητες και των λογιστικών αρχείων που υποχρεούνται από το νόμο να τηρούν.

3.2.1 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει στο 2^ο κεφάλαιο, το λογιστικό σύστημα μιας οντότητας δεν ρυθμίζει μόνο τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά περιλαμβάνει και θέματα λογιστικής οργάνωσης, τήρησης αρχείων, διαδικασιών και καταχώρισης συναλλαγών και γεγονότων των υποκειμένων στο νόμο οντοτήτων (άρθρο 3, παρ.3.1.1,ΠΟΛ 1003/2014.)

Η μικρή οντότητα έχει εξίσου την υποχρέωση, όπως και οι υπόλοιπες οντότητες, στην τήρηση ενός **αξιόπιστου** και **κατανοητού** λογιστικού συστήματος, όπου παρακολουθείται η διενέργεια κάθε συναλλαγής και η καταγραφή όλων των γεγονότων ακόμα και των πιο ασήμαντων. Η δομή και η λειτουργία του λογιστικού συστήματος και η χρηματοοικονομική κατάσταση που βρίσκεται η οντότητα, πρέπει γίνεται εύκολα αντιληπτή από ένα έμπειρο πρόσωπο που την εξετάζει (άρθρο 3, Ν.4308/2014) . Επίσης, η μικρή οντότητα, οφείλει και εκείνη να τηρεί **λογιστική** και **φορολογική βάση** για να εκπληρώνει πλήρως τις λογιστικές και φορολογικές της υποχρεώσεις (παρ.3.5.1, Λογιστική Οδηγία ΕΛΤΕ).

Κατά τα ανωτέρω λοιπόν, παρατηρείται ότι οι μεσαίες και οι μικρές οντότητες δεν διαφοροποιούνται μεταξύ τους ως προς την τήρηση του λογιστικού συστήματος τους, καθώς οι υποχρεώσεις παραμένουν ίδιες και για τις δύο οντότητες. Βέβαια τα λογιστικά σύστημα της οντότητας προσαρμόζεται ανάλογα με το μέγεθος, τη φύση και την πολυπλοκότητα της (παράγραφος 3.3.1,ΠΟΛ1003,2014).

3.2.2 ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΜΙΚΡΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ

Τα λογιστικά αρχεία, τα οποία αποτελούνται από τα βιβλία και τα στοιχεία (παραστατικά),γενικότερα, δύναται να τηρούνται με ηλεκτρονικό ή χειρόγραφο τρόπο (άρθρο 3,παρ.6, Ν.4308/2014) . Τα λογιστικά στοιχεία επιτρέπεται να συντάσσονται σε γλώσσα άλλη από την ελληνική, ενώ τα λογιστικά βιβλία τηρούνται στην ελληνική γλώσσα (άρθρο 3,παρ.7,Ν.4308/2014).

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2.2.2 της παρούσας εργασίας, τα αρχεία της μικρής οντότητας πρέπει να τηρούνται με τάξη, πληρότητα, ορθότητα και να είναι κατάλληλα για την σύνταξη των χρηματοοικονομικών της καταστάσεων. Τα παραστατικά που λαμβάνει ή εκδίδει πρέπει να φέρουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την ασφαλή ταυτοποίηση κάθε συναλλαγής ή γεγονότος⁴⁷. Ακόμα, η οντότητα οφείλει να διασφαλίζει την ύπαρξη αξιόπιστων και ελέγξιμων τεκμηρίων για κάθε συναλλαγή ή γεγονός με τέτοιο τρόπο ώστε να καθίσταται ευχερής οποιαδήποτε διενέργεια ελέγχου (άρθρο 5 παρ.7. Ν.4308,2014). Η αλληλουχία των τεκμηρίων, η αυθεντικότητα των παραστατικών και η ακεραιότητα του περιεχομένου τους εξετάζονται από τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές.

Οι οντότητες οι οποίες συντάσσουν προαιρετικά ή υποχρεωτικά ισολογισμό, υποχρεούνται σε τήρηση διπλογραφικού συστήματος. Έτσι, οι **μικρές οντότητες**, όπως και οι μεσαίες, παρακολουθούν τα τηρούμενα αρχεία τους αναλυτικά για κάθε συναλλαγή ή γεγονός που έχει επίπτωση στα στοιχεία του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων (παρ.3.10.1, Λογιστική Οδηγία ΕΛΤΕ). Κατά συνέπεια, η μικρή οντότητα υποχρεούται να τηρεί (άρθρο 3 παρ.10 ν.4308/2014) :

---

⁴⁷ Μπατσινίλας, Ε. και Πατατούκας, Κ.(2015), *ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και με αναφορά κατά θέμα στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.

A) **Ημερολόγιο**, για την καταχώρηση όλων των οικονομικών ενεργειών της επιχείρησης (Καραγιάννης, κ. συν., 2016).

B) **Αναλυτικό καθολικό**, για την απεικόνιση αναλυτικά όλων των πρωτοβάθμιων, δευτεροβάθμιων, τριτοβάθμιων και τεταρτοβάθμιων λογαριασμών της επιχείρησης (Καραγιάννης, κ. συν., 2016).

Γ) **Ισοζύγιο**, και **σύστημα χρεώσεων και πιστώσεων** όπου θα εμφανίζεται συνολικά η εικόνα της επιχείρησης ανά λογαριασμό με ξεχωριστές στήλες για τα χρεωστικά και πιστωτικά υπόλοιπα κάθε λογαριασμού.

Επιπρόσθετα, οι μικρές οντότητες δεν διαφοροποιούνται από τις μεσαίες οντότητες στην τήρηση των πρόσθετων αρχείων, τα οποία τηρούν με ημερομηνία αναφοράς την ημερομηνία του ισολογισμού, εκτός αν οι πληροφορίες που ζητούνται βρίσκονται σε άλλα αρχεία που τηρεί η οντότητα.

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ

- 1) Αρχείο ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων (γνωστό ως μητρώο παγίων).
- 2) Αρχείο επενδύσεων σε χρεωστικούς τίτλους, τίτλους καθαρής θέσης και λοιπούς τίτλους.
- 3) Αρχείο Ιδιόκτητων Αποθεμάτων (γνωστό ως βιβλίο απογραφών).
- 4) Αρχείο Αποθεμάτων τρίτων.
- 5) Αρχείο λοιπών περιουσιακών στοιχείων.
- 6) Αρχείο λογαριασμών καθαρής θέσης.
- 7) Αρχείο λογαριασμών υποχρεώσεων.
- 8) Αρχείο περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα.

3.2.3 ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΥΛΑΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ

Κατά το **άρθρο 6** των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων, **ο χρόνος ενημέρωσης** των λογιστικών αρχείων (βιβλίων) μιας οντότητας καθορίζεται : α) από το αν καταρτίζει ισολογισμό (υποχρεωτικά ή από επιλογή) και β) από το χρόνο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων της οντότητας. Οι **μικρές οντότητες**, σύμφωνα με την παράγραφο 16.3.1 της λογιστικής οδηγίας, συντάσσουν ισολογισμό και κατά συνέπεια είναι υπόχρεες σε τήρηση διπλογραφικού συστήματος όπως ορίζει η παρ. 3.10.1 της Λογιστικής Οδηγίας. Έτσι, αβίαστα καταλήγουμε στο συμπέρασμα, ότι ο χρόνος ενημέρωσης των μικρών οντοτήτων πρέπει να γίνεται **το**

αργότερο μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα. Ευνόητο είναι, ότι η ενημέρωση των λογιστικών αρχείων της μικρής οντότητας πρέπει να γίνεται πριν την σύνταξη των οικονομικών της καταστάσεων, μέσα στο πλαίσιο που ορίζει ο νόμος και σε εύλογο χρονικό διάστημα για την ορθή απεικόνιση και αντιμετώπιση των λογιστικών γεγονότων.

Σύμφωνα με το **άρθρο 7** του νόμου 4308/2014, η οντότητα οφείλει να διαφυλάσσει τα λογιστικά αρχεία για **πέντε (5) έτη** από τη λήξη της περιόδου ή τον τυχόν μακρύτερο χρόνο που ορίζεται από άλλους νόμους (άρθρο 13, παρ.2, Ν.4174,2013). Ο τρόπος φύλαξης μπορεί να είναι ηλεκτρονικός ή χειρόγραφος (κυρίως ηλεκτρονικός), με την προϋπόθεση να υπάρχει σύστημα αναζήτησης, εμφάνισης και εκτύπωσης ή αναπαραγωγής, για τη διευκόλυνση οποιουδήποτε ελέγχου (άρθρο 7 παρ.2 ν.4308/2014). Σε σχέση με τον τόπο φύλαξης των αρχείων και αφού ο νόμος δεν διευκρινίζει συγκεκριμένα που πρέπει αυτά να φυλάσσονται, η φύλαξη μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε ασφαλές μέρος το οποίο να είναι προσιτό για έλεγχο (Περάκης, κ.συν., 2017).

3.3 ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Το **άρθρο 16** του νόμου 4308/2014 ορίζει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζουν οι οντότητες. Οι μικρές οντότητες έχουν την υποχρέωση σύνταξης των ακόλουθων χρηματοοικονομικών καταστάσεων:

- 1) Ισολογισμού ή Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης- Υπόδειγμα Β.1.1 ή Β.1.2 (Πίνακας).
- 2) Κατάστασης Αποτελεσμάτων – Υπόδειγμα Β.2.1 ή Β.2.2 (Πίνακας).
- 3) Προσαρτήματος (Σημειώσεις).

Κατά τα ανωτέρω αντιλαμβανόμαστε, ότι οι μικρές οντότητες, λόγω μεγέθους, υπολείπονται δύο εκ των πέντε χρηματοοικονομικών καταστάσεων που ορίζουν τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα. Δεν έχουν υποχρέωση κατάρτισης της κατάστασης μεταβολών καθαρής θέσης και της κατάστασης χρηματοροών. Σχετικά με τις μεσαίες οντότητες, διαφέρουν μόνο ως προς την κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης.

Οι οικονομικές καταστάσεις των μικρών οντοτήτων διατυπώνονται με τη μορφή των υποδειγμάτων που παρουσιάζονται στο Παράρτημα Β΄ του νόμου.

Στα κονδύλια του παρατήματος δεν επιτρέπονται συμψηφισμοί και αποκλίσεις από αυτά εκτός αν ⁴⁸ :

- Χρειάζεται περαιτέρω ανάλυση των κονδυλίων, με τον όρο ότι συνεχίζεται να τηρείται η διάρθρωση των υποδειγμάτων.
- Υπάρχει ανάγκη προσθήκης νέων κονδυλίων, με τον όρο ότι το περιεχόμενο τους δεν περιλαμβάνεται σε άλλο κονδύλι του υποδείγματος.
- Συγχωνεύονται κονδύλια, με τον όρο ότι τα σχετικά ποσά είναι ασήμαντα για τους σκοπούς της εύλογης παρουσίασης και παρέχεται μεγαλύτερη σαφήνεια.

3.3.1 ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Η προθεσμία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των μικρών οντοτήτων, όπως έχουμε ήδη αναφέρει στην παράγραφο 2.3.1 του προηγούμενου κεφαλαίου, ορίζεται εντός έξι μηνών από τη λήξη της περιόδου αναφοράς ή μέσα στο χρονικό όριο που επιτρέπει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που τίθενται από τη φορολογία ή άλλη νομοθεσία της χώρας.

Ως περίοδο αναφοράς, σύμφωνα με τον ορισμό του Παραρτήματος Α' των ΕΛΠ, εννοούμε «την περίοδο που καλύπτεται από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της οντότητας». Με τον όρο αυτό ερμηνεύεται ο όρος εταιρική χρήση που συναντήσαμε στο άρθρο 42 παρ.1 του ΚΝ 2190/1920 και που εξακολουθούμε να συναντάμε στο νόμο 4308/2014 (άρθρο 37, παρ.11) , αλλά και σε μεταγενέστερη νομοθεσία (άρθρο 4, Ν.4403/2016) ⁴⁹. Κατά το φορολογικό νόμο (άρθρο 8, Ν.4172/2013) το φορολογικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό, ενώ δύναται τα φορολογικό έτος των οντοτήτων με διπλογραφικό σύστημα, να λήγει στις 30 Ιουνίου και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν δωδεκαμήνου.

Φυσικά, δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι απαραίτητο στοιχείο της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων είναι ο προσδιορισμός της ποσότητας και της αξίας των αποθεμάτων, όπου συντρέχει περίπτωση, με ημερομηνία αναφοράς εκείνη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η απογραφή των αποθεμάτων μπορεί να είναι

---

⁴⁸ Περάκης, Ε. Σωτηρόπουλος, Γ. Λιβαδά, Χ. και Δρίτσας Σ. (2017), *Το δίκαιο της Λογιστικής*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

⁴⁹ Περάκης, Ε. Σωτηρόπουλος, Γ. Λιβαδά, Χ. και Δρίτσας Σ. (2017), *Το δίκαιο της Λογιστικής*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

είτε φυσική, η οποία προσδιορίζεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά το τέλος της εταιρικής χρήσης, είτε καταρτισμένη με έμμεσες τεχνικές που είναι αξιόπιστες και γενικά αποδεκτές στη διεθνή πρακτική και οι οποίες μπορεί να γίνονται σε χρόνο απομακρυσμένο από το τέλος της περιόδου (άρθρο 4, παρ.4γ).

3.3.2 ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η εφαρμογή των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων στην Ελλάδα, εκτός από τη καθιέρωση ενός νέου λογιστικού πλαισίου, επέφερε αλλαγές στον τρόπο και τον χρόνο δημοσίευσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών. Με το **άρθρο 232** του **Ν.4072/2012** περιορίζονται οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων σε ότι αφορά τις δημοσιεύσεις πράξεων και στοιχείων τους. Ενώ μέχρι 31/12/2014 οι εταιρείες δημοσίευαν τα οικονομικά τους στοιχεία στο ΦΕΚ και σε μία οικονομική, πολιτική και τοπική εφημερίδα, από 01/01/2015 καταργείται η υποχρέωση δημοσίευσης στο ΦΕΚ των πράξεων και στοιχείων που ανακοινώνονται μέσω ΓΕΜΗ⁵⁰. Η δημοσίευση των οικονομικών τους καταστάσεων περιορίζεται στο διαδικτυακό τόπο του ΓΕΜΗ και στην ιστοσελίδα της εταιρείας ή εναλλακτικά σε μια οικονομική εφημερίδα πανελλαδικής κυκλοφορίας, αν δεν υπάρχει ιστοσελίδα, η οποία θα πρέπει να γνωστοποιείται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο⁵¹. Οι αλλαγές όμως συνεχίζονται, καθώς το **άρθρο 202** του **Ν.4281/2014** έρχεται να τροποποιήσει το **άρθρο 232** του **Ν.4250/2014**, καθιστώντας απολύτως προαιρετική τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων α) στην ιστοσελίδα της εταιρείας και β) στα λοιπά μέσα ενημέρωσης. Συνεπώς, από 01/01/2016, συνεχίζει να είναι υποχρεωτική μόνο η υποβολή των οικονομικών καταστάσεων στο ΓΕ.ΜΗ, χωρίς να χρειάζεται καμία περαιτέρω διαδικασία⁵². Είναι προφανές λοιπόν, ότι μειώνονται τα διοικητικά κόστη, υποχωρούν τα συμφέροντα τρίτων και απλουστεύονται οι διαδικασίες.

⁵⁰ Αρ.Πρωτ.5285,(2015), Εγκύκλιος σχετικά με την κατάργηση υποχρέωσης δημοσίευσης στο ΦΕΚ πράξεων, στοιχείων και ανακοινώσεων καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ., Διεύθυνση Εταιρειών και ΓΕ.ΜΗ, Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/20252>, [πρόσβαση στις 21/11/2017].

⁵¹ Επιστημονική ομάδα Taxheaven, (2014), «Άρθρα δημοσίευση ισολογισμών –Ενημέρωση Γ.Ε.ΜΗ.- Διαδικασίας δημοσίευσης ισολογισμού στο Γ.Ε.ΜΗ.», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/18782>, [πρόσβαση στις 21/11/2017].

⁵² Επιστημονική ομάδα Taxheaven,(2016), «Από 1.1.2016 δεν είναι υποχρεωτική η ανάρτηση των οικονομικών καταστάσεων στις ιστοσελίδες των επιχειρήσεων», <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/29205>, [πρόσβαση στις 21/11/2017].

Εκτός από τον τρόπο δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων επέρχονται αλλαγές και ως προς το χρόνο δημοσίευσης αυτών. Συγκεκριμένα, με το **N.4403/2016**, επέρχονται σημαντικές αλλαγές σε ότι αφορά το χρόνο σύγκλησης των Γενικών Συνελεύσεων και την δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων. Έτσι, για τη χρήση 2015 οι εταιρείες δημοσίευσαν τις οικονομικές τους καταστάσεις εντός διμήνου από τη λήξη της υποβολής των φορολογικών τους δηλώσεων. Μία παράταση στην προθεσμία υποβολής της φορολογικής δήλωσης παρέτεινε και την ημερομηνία σύγκλησης της Γ.Σ. και υποβολής των οικονομικών καταστάσεων. Για μεταγενέστερα όμως έτη, από τη χρήση 2016 και εφεξής, οι Γενικές Συνελεύσεις θα συγκαλούνται μέχρι την δέκατη (10^η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα. Επιπρόσθετα, δεν θα υποβάλλονται πλέον στο Γ.Ε.ΜΗ. οι οικονομικές καταστάσεις που δεν έχουν εγκριθεί από τη Γ.Σ. παρά μόνο οι **εγκεκριμένες οικονομικές καταστάσεις** σε προθεσμία **είκοσι (20) ημερών** από την έγκριση τους από τη Γενική Συνέλευση⁵³.

Σε μία προσπάθεια λοιπόν για εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την οδηγία 2013/34/ΕΕ, το πλαίσιο δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων διαφοροποιείται και για τις μικρές οντότητες. Με το υπ' αριθμόν **62784/2017** έγγραφο της διεύθυνσης εταιρειών και Γ.Ε.ΜΗ., του τμήματος θεσμικών ρυθμίσεων και γενικού εμπορικού μητρώου, δίνονται οδηγίες και διευκρινίσεις ως προς τον τρόπο και χρόνο δημοσίευσης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Οι μικρές οντότητες οι οποίες υπόκεινται στις διατάξεις του νόμου για την δημοσίευση των οικονομικών τους καταστάσεων είναι:

- ✚ ΑΕ, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΕΕ κατά μετοχές,
- ✚ ΟΕ ή ΕΕ όταν όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι έχουν περιορισμένη ευθύνη λόγω του ότι είναι νομικά πρόσωπα (νέα υποχρέωση),
- ✚ ΕΕ, ΟΕ, ατομική επιχείρηση και κάθε άλλη οντότητα του ιδιωτικού τομέα που υποχρεούται στην εφαρμογή του νόμου από κάποια ειδική φορολογική ή νομοθετική διάταξη.

---

⁵³ Επιστημονική ομάδα Taxheaven,(2016), «Μέχρι πότε γίνεται η σύγκληση των Γενικών Συνελεύσεων των Α.Ε.-Ε.Π.Ε.-Ι.Κ.Ε. - Πότε υποβάλλονται στο Γ.Ε.ΜΗ. οι εγκεκριμένες οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων - Τι ισχύει πλέον για την έκθεση διαχείρισης», <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/29855#> , [πρόσβαση στις 22/11/2017].

Στην έννοια των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων που η μικρή οντότητα έχει την υποχρέωση να υποβάλλει στο Γ.Ε.ΜΗ. περιλαμβάνονται τα παρακάτω λογιστικά αρχεία:

1. Ισολογισμός ή Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Υπόδειγμα Β1.1 ή Β.1.2).
2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων (Υπόδειγμα Β.2.1 ή Β.2.2).
3. Προσάρτημα ή Σημειώσεις.
4. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου ή /Διαχειριστών ΕΠΕ/ΙΚΕ.

Η μικρή οντότητα δεν έχει υποχρέωση δημοσίευσης Έκθεσης Ελεγκτών, σε αντίθεση με την μεσαία οντότητα, που όπως έχουμε αναφέρει, η δημοσίευση της είναι υποχρεωτική.

Συνοψίζοντας, καταγράφουμε στη συνέχεια, συνολικά τα αρχεία που δημοσιεύονται από την μικρή οντότητα:

- ✓ Πρόσκληση σύγκλησης Γενικής Συνέλευσης ή Συνέλευσης των εταίρων, όπου απαιτείται.
- ✓ Νόμιμα εγκεκριμένες από την τακτική Γ.Σ. ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (Ισολογισμός, Κατάσταση Αποτελεσμάτων, Προσάρτημα) των μετόχων ή εταίρων.
- ✓ Απόφαση Δ.Σ. με την έκθεση διαχείρισης.
- ✓ Απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης (με απώτατη ημερομηνία σύγκλησης την 10/09 έκαστου έτους και ημερομηνία υποβολής έως είκοσι μέρες μετά ,δηλαδή έως 30/09).

3.3.3 ΕΛΕΓΧΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Ο έλεγχος που αποφασίζει μία οντότητα να πραγματοποιήσει ποικίλει και διακρίνεται σε διάφορα είδη, ανάλογα με το περιεχόμενο, το σκοπό, τη διάρκεια και το πρόσωπο που διενεργεί τον έλεγχο⁵⁴. Ο έλεγχος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνήθως εξωτερικός έλεγχος, ο οποίος διενεργείται από ειδικούς επαγγελματίες που καλούνται Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές και αποσκοπεί στην πιστοποίηση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης (Αληφαντής, 2016).

---

⁵⁴ Αληφαντή, Γ. (2016), *ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Βάσει των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου και των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων*, Αθήνα: Διπλογραφία.

Η πιστοποίηση αυτή είναι απαραίτητη, αφού οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται από τις διοικήσεις των εταιρειών και από εκείνους που είναι επιφορτισμένοι με την διακυβέρνηση των οντοτήτων με αποτέλεσμα να χρειάζεται να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη και η αξιοπιστία των χρηστών στις χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρέχονται στις οικονομικές καταστάσεις⁵⁵.

Αν και παλαιότερα, όπως έχει ήδη αναφερθεί και σύμφωνα με το άρθρο 46 του Ν. 3604/2007, οι οικονομικές καταστάσεις που είχαν κύκλο εργασιών πάνω από 1.000.000 ευρώ και δεν υπερέβαιναν τα κριτήρια της παρ.6 του άρθρου 42^α του Ν.2190/1920, ελέγχονταν από δύο τουλάχιστον ελεγκτές-λογιστές, πτυχιούχους ανωτάτων σχολών, μέλη του Ο.Ε.Ε. και κάτοχοι άδειας επαγγέλματος λογιστή-φοροτεχνικού Α΄ τάξης, πλέον, τα όρια αυτά παύουν να ισχύουν και σε **έλεγχο** υπόκεινται **μόνο** οι **μεσαίες** και **μεγάλες οντότητες** (Ν.4336/2015). Μολονότι, στο αρχικό νομοσχέδιο του νόμου είχε προβλεφθεί ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων να επεκτείνεται και σε μικρότερες επιχειρήσεις, αφού κατά την οδηγία 2013/34/ΕΕ, τα κράτη μέλη δύναται να επιβάλλουν υποχρεωτικό τακτικό έλεγχο και στις μικρές επιχειρήσεις, η διάταξη αυτή τελικά απεσύρθη και το νομοσχέδιο ψηφίστηκε χωρίς της συγκεκριμένη προσθήκη⁵⁶.

Κατά τα ανωτέρω λοιπόν, από την **1^η Ιανουαρίου 2016** τίθεται σε ισχύ ο Ν.4336/2015, ο οποίος επιβάλλει σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος Α, υποπαράγραφος Α.1 του νόμου, τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα από έναν ή περισσότερους νόμιμους ελεγκτές ή ελεγκτικά γραφεία του Ν.3693/2008 για τις οντότητες της παρ.2^α και 2β του άρθρου 1 του ν.4308/2014, όταν βάσει των κριτηρίων μεγέθους του άρθρου 2 του ίδιου νόμο χαρακτηρίζονται ως **μεσαίες** και **μεγάλες οντότητες**. Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου όμως, παρ' ότι ο έλεγχος δεν επιβάλλεται για τις μικρές οντότητες, ο νόμος αναφέρει ότι δύναται οι **μικρές οντότητες** του άρθρου 2 του Ν.4308/2014 να διενεργούν **προαιρετικό τακτικό έλεγχο**, τον οποίο προβλέπουν στο καταστατικό τους, ή εάν δεν προβλέπεται σε αυτό, να αποφασίσουν με τη Γ.Σ. των μετόχων ή των εταίρων για τον έλεγχο των

---

⁵⁵ Περάκης, Ε. Σωτηρόπουλος, Γ. Λιβαδά, Χ. και Δρίτσας Σ. (2017), *Το δίκαιο της Λογιστικής*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

⁵⁶ Επιστημονική ομάδα TAXHEAVEN, (2016), «Απεσύρθη η διάταξη για τον υποχρεωτικό έλεγχο από ορκωτούς ελεγκτές και σε μικρότερες επιχειρήσεις», <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/32905>, [πρόσβαση στις 25/11/2017].

χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων, σύμφωνα με τα ισχύοντα ελεγκτικά πρότυπα.

Εν τέλει, έχοντας υπόψη μας τις παραπάνω αλλαγές, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι πολλές επιχειρήσεις δεν θα υπόκεινται σε κανέναν έλεγχο για τις οικονομικές τους καταστάσεις, γεγονός που πλήττει την αξιοπιστία και μειώνει το επίπεδο εμπιστοσύνης των οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομολόγοι δεν θα συμμετάσχουν καθόλου στην διαδικασία ελέγχου με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων και τη απουσία ελέγχου για τις μικρότερες επιχειρήσεις. Απώλεια εσόδων θα έχουν και οι ορκωτοί ελεγκτές καθώς με την αύξηση των ορίων ελέγχου το πλήθος των επιχειρήσεων προς τακτικό υποχρεωτικό έλεγχο μειώνεται σημαντικά. Αν και είναι θετικό το γεγονός ότι το διοικητικό κόστος των μικρών επιχειρήσεων θα μειωθεί σημαντικά και οι μικρές οντότητες θα επιβαρύνονται με λιγότερα κόστη από ότι οι μεσαίες και μεγάλες οντότητες, η απουσία ελέγχου αυξάνει τον κίνδυνο παραποίησης των οικονομικών καταστάσεων και πιστής παρουσίασης αυτών⁵⁷.

3.3.4 ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΜΙΚΡΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ

Το Προσάρτημα κατά τα ΕΛΠ αποτελεί μία ισοδύναμου χαρακτήρα οικονομική κατάσταση ανάμεσα στις υπόλοιπες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που υποχρεούται η οντότητα να συντάσσει⁵⁸. Ως τμήμα λοιπόν των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της, το Προσάρτημα συμπληρώνει και επεξηγεί τις πληροφορίες που παρέχονται από τις αριθμητικές αναφορές δίνοντας μία σφαιρική εικόνα για την κατάσταση της οντότητας (Περάκης, κ. συν., 2017). Θα πρέπει να διαβάζεται συνδυαστικά των λοιπών οικονομικών καταστάσεων, γιατί με αυτό τον τρόπο ενισχύεται η πληροφόρηση και απλουστεύεται ο τρόπος παρουσίασης των κονδυλίων των λογιστικών καταστάσεων⁵⁹. Θέλοντας να αποδώσουμε το περιεχόμενο του προσαρτήματος, αυτό θα μπορούσαμε να πούμε ότι περιέχει:

---

⁵⁷ Παπαγιάννης, Ν. (2015), «Οι μεταβολές στον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μετά την 01/01/2016», <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=187185>, [πρόσβαση στις 25/11/2017].

⁵⁸ Βρουστούρης, Π. και Καραμάνης, Κ.(2016), *Το Προσάρτημα των ΕΛΠ (Ν.4308/2014) Περιεχόμενο και Πρακτικά Παραδείγματα ανά κατηγορία μεγέθους*, Αθήνα: Μένυππος Ε.Π.Ε.

⁵⁹ Σγουρινάκης, Ν., Μιχελινάκης, Β., Βλησμάς, Ο. και Νούμ, Β. (2016), *Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ερμηνευτική Προσέγγιση & παραδείγματα*, Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη.

- επεξηγήσεις των λογιστικών πολιτικών που ακολουθήθηκαν (άρθρο 29 παρ.5),
- αθροιστικές και συνοπτικές πληροφορίες των οικονομικών μεγεθών της κατάστασης της οικονομικής θέσης (άρθρο 29 παρ.12),
- πληροφορίες που δεν αποτυπώνονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ή στις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις (άρθρο 29 παρ.15).

Οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στο προσάρτημα κατά το άρθρο 29 του Ν.4308/2014, τυγχάνουν κάποιων απαλλαγών ανάλογα με την κατηγορία μεγέθους της οντότητας. Κατά συνέπεια, οι μικρές οντότητες λόγω του μεγέθους τους, σύμφωνα με την **παράγραφο 9 του άρθρου 30**, ενοούνται σημαντικών απαλλαγών και απλοποιήσεων. Συγκεκριμένα, παρέχουν τις πληροφορίες των παραγράφων: 3 έως και 8, 10, 13,14, 16 έως και 18, 23(α) και 25 του άρθρου 29. Τις υπόλοιπες πληροφορίες του άρθρου 29 μπορούν να μην τις παρέχουν, σε περίπτωση όμως που το κάνουν προαιρετικά, τότε θα πρέπει να εναρμονιστούν με τις απαιτήσεις του νόμου (άρθρο 29 παρ.1α).

Συγκεκριμένα, παραθέτουμε τις πληροφορίες που Προσαρτήματος της μικρής οντότητας και τις συγκρίνουμε με τις αντίστοιχες πληροφορίες που παρέχονται από τη μεσαία οντότητα, ώστε να είναι εμφανής η διαφοροποίηση. Οι πληροφορίες δίνονται σε μορφή πίνακα ως ακολούθως ⁶⁰:

A/A	ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ- ΑΡΘΡΟ 29	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΥΠΟΧΡΕΩΣ Η ΜΙΚΡΗΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΣ Η ΜΕΣΑΙΑΣ
1	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (άρθρο 29 παρ.3 & 1γ.)	α)Επωνυμία β)νομικός τύπος γ) περίοδος αναφοράς δ) διεύθυνση έδρας ε) ΑΡΜΑΕ & ΓΕΜΗ στ) παραδοχή συνεχιζόμενης δραστηριότητας ή όχι ζ) κατηγορία οντότητας η) παραδοχή κατάρτισης καταστάσεων σύμφωνα με το νόμο θ) νόμισμα εταιρείας ι)αναφορά στρογγυλοποιήσεων.	ΝΑΙ	ΝΑΙ
2	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΘΕΤΟΥΝ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ ΤΗΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΩΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (άρθρο 29 παρ.4)	Ανάλυση των παραγόντων που θέτουν σε κίνδυνο την προοπτική της εταιρείας ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα. Ενδεικτικά: α) σωρευμένες ζημιές β) αρνητικά Ίδια Κεφάλαια γ) αυξημένες υποχρεώσεις ή πρόβλημα ρευστότητας και πιθανές λύσεις από την πλευρά της διοίκησης της εταιρείας.	ΝΑΙ	ΝΑΙ

⁶⁰ ΣΟΛ ΑΕ, (2016), «Άρθρα Υπόδειγμα Προσαρτήματος Ν.4308/2014 – ΣΟΛ ΑΕ», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/23364>, [πρόσβαση στις 25/11/2017].

3	ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ (άρθρο 29 παρ.5)	α) Γίνεται συνοπτική αναφορά των λογιστικών πολιτικών που ακολουθεί η οντότητα για τα επιμέρους στοιχεία των χρηματοοικονομικών της καταστάσεων, β) Σε περίπτωση αλλαγής λογιστικής πολιτικής, εκτίμησης ή διόρθωσης λαθών γνωστοποιούνται επαρκώς οι σχετικές επιπτώσεις στα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (π.χ. αρχική καταχώριση και μεταγενέστερη αποτίμηση των ενσώματων παγίων και των αποθεμάτων, παρακολούθηση συμμετοχών στο κόστος κτήσης κ.α.)	ΝΑΙ	ΝΑΙ
		ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΑΡΧΕΣ, ΒΑΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗΣ, ΚΑΝΟΝΕΣ, ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.		
		ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ: ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΤΑ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΟΦΕΛΗ, ΤΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		
		ΛΑΘΗ/ΣΦΑΛΜΑΤΑ: ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ Η΄ ΑΝΑΚΡΙΒΕΙΕΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΑΚΗ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ, ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΤΗ		
4	ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΠ (άρθρο 29 παρ.6)	Όταν η εταιρεία παρεκκλίνει από την εφαρμογή μιας διατάξεως του νόμου για την επίτευξη της εύλογης παρουσίασης . Η παρέκκλιση αυτή πρέπει να δικαιολογείται πλήρως.	ΝΑΙ	ΝΑΙ
5	ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ Η΄ ΜΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (άρθρο 29 παρ.7)	Γνωστοποίηση αν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με άλλα κονδύλια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Π.χ. υπάρχει δάνειο που το μακροπρόθεσμο κομμάτι του εμφανίζεται στο λογαριασμό "λοιπές μακροπρ. υποχρεώσεις" και το βραχυπρόθεσμο τμήμα του στο λογαριασμό "λοιπές υποχρεώσεις".	ΝΑΙ	ΝΑΙ
6	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΨΛΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (άρθρο 29 παρ.8)	Υπάρχει πίνακας που παρουσιάζει πληροφορίες για κάθε κονδύλι των ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων. Εμφανίζεται αναλυτικά: α) το κόστος κτήσης ή η εύλογη αξία, β) οι προσθήκες, μειώσεις, μεταφορές, γ) οι αποσβέσεις απομειώσεις, δ) οι σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις και οι λοιπές μεταβολές τους, ε) το ποσό προσαύξησης των παγίων λόγω κεφαλαιοποίησης τόκων στην περίοδο, στ)	ΝΑΙ	ΝΑΙ

		τυχόν λοιπές μεταβολές.		
7	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (άρθρο 29 παρ.10 & 11)	Αναλύεται ο τρόπος επιμέτρησης α) στην εύλογη αξία και β) στο κόστος κτήσης για τα παρακάτω στοιχεία: μη κυκλοφορούντα χρηματοοικονομικά στοιχεία, κυκλοφορούντα χρηματοοικονομικά στοιχεία (Εμπορικές απαιτήσεις, λοιπές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα κ.α.)	Επιμέτρηση στην εύλογη αξία: ΝΑΙ	ΝΑΙ
			Επιμέτρηση στο κόστος κτήσης: ΟΧΙ	ΝΑΙ
8	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ (άρθρο 29 παρ.12)	Δίνονται οι παρακάτω πληροφορίες που αφορούν την Καθαρή Θέση της οντότητας: α)για το μη καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας, β) για την αξία των τίτλων που εκδόθηκε μέσα στην περίοδο (αριθμός- ονομαστική ή λογιστική αξία), γ) γίνεται αναφορά στον αριθμό, την ονομαστική ή λογιστική αξία των τίτλων της καθαρής θέσης, δ) για την ύπαρξη πιστοποιητικών συμμετοχής, μετατρέψιμων τίτλων, δικαιωμάτων αγοράς τίτλων...ε) γίνεται ανάλυση κάθε αποθεματικού (σκοπός, κίνηση στην περίοδο), στ) για τον αριθμό, ονομαστική αξία ή λογιστική αξία κάθε κατηγορία τίτλων.	ΟΧΙ	ΝΑΙ
9	ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ (άρθρο 29 παρ.13)	Αναφορά στην φύση και τη μορφή εξασφάλισης π.χ εγγραφές προσημείωσης επί εμπράγματων δικαιωμάτων	ΝΑΙ	ΝΑΙ
10	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ ΑΠΑΙΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ 5 ΕΤΗ (άρθρο 29 παρ.14)	Αναλύονται οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της οντότητας, όπως δάνεια και κρατικές επιχορηγήσεις	ΝΑΙ	ΝΑΙ
11	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ-ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ (άρθρο 29 παρ.16)	Γίνεται αναφορά στις εξασφαλίσεις που έχουν παρασχεθεί, σε εγγυήσεις ή ενδεχόμενες υποχρεώσεις που δεν εμφανίζονται στον ισολογισμό. Κάθε δέσμευση που αφορά παροχές εργαζομένων μετά την έξοδο από την υπηρεσία θα πρέπει να γνωστοποιείται ξεχωριστά.	ΝΑΙ	ΝΑΙ
12	ΈΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΥ ΠΟΣΟΥ Ή ΙΔΙΑΙΤΕΡΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ Ή ΣΗΜΑΣΙΑΣ (άρθρο 29 παρ.17)	Περιλαμβάνονται σημαντικά έσοδα ή έξοδα που επηρέασαν τα αποτελέσματα. Σε περίπτωση συμψηφισμού μεταξύ εσόδων και εξόδων, γνωστοποιούνται τα σχετικά κονδύλια.	ΝΑΙ	ΝΑΙ

13	ΤΟΚΟΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΑΞΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ (άρθρο 29 παρ.18)	Αναφέρεται το ποσό των τόκων που έχει συμπεριληφθεί στο κόστος κτήσης των περιουσιακών στοιχείων, πχ τόκοι στο κόστος αποθεμάτων, τόκοι κατασκευαστικοί κτιρίου.	ΝΑΙ	ΝΑΙ
14	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ Η΄ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ (άρθρο 29 παρ.19)	Εδώ παρουσιάζονται πληροφορίες διανομής κερδών και τα αποτελέσματα προς τον σχηματισμό αποθεματικών.	ΟΧΙ	ΝΑΙ
15	ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ (άρθρο 29 παρ.20)	Αναγράφεται α) η πρόταση του ΔΣ προς τη ΓΣ για διανομή των μετά από φόρους κερδών β) το ζημιογόνο αποτέλεσμα της χρήσης	ΟΧΙ	ΝΑΙ
16	ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΖΗΜΙΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (άρθρο 29 παρ.21)	Ο τρόπος που η διοίκηση θα διαχειριστεί τα αρνητικά αποτελέσματα της λογιστικής χρήσης, στο πλαίσιο συμψηφισμού ή κάλυψης τους με αποθεματικά. Γίνεται διάκριση λογιστικών και φορολογικών ζημιών.	ΟΧΙ	ΝΑΙ
17	ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΟΙ (άρθρο 29 παρ.22)	Διακρίνονται δύο περιπτώσεις: α) η εταιρεία να επέλεξε την αναβαλλόμενη φορολογία , άρα καταγράφει σε μορφή πίνακα την κίνηση του λογαριασμού της χρήσης ή β) η εταιρεία να μην έχει επιλέξει την καταχώριση αναβαλλόμενων φόρων.	ΟΧΙ	ΝΑΙ
18	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (άρθρο 29 παρ.23)	Παρατίθενται οι εξής πληροφορίες: α) ο μέσος όρος των απασχολουμένων β) ανάλυση του μέσου όρου ανά κατηγορία γ) γνωστοποίηση αναλυτικά των κατηγοριών των δαπανών αν δεν αναφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.	ΝΑΙ (μόνο τον μέσο όρο)	ΝΑΙ
19	ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΜΕΛΗ ΔΣ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ (άρθρο 29 παρ.25)	Καταγράφονται προκαταβολές και πιστώσεις που χορηγήθηκαν στα μέλη της διοίκησης της επιχείρησης και τυχόν δεσμεύσεις που προέκυψαν ή αναλήφθηκαν για παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία σε αποχωρήσαντα μέλη των εν λόγω διοικήσεων.	ΝΑΙ	ΝΑΙ
20	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΕ ΑΠΕΡΙΟΡΙΣΤΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΤΑΙΡΩΝ (άρθρο 29 παρ.26)	Αναγράφεται η συμμετοχή της εταιρείας σε άλλες εταιρείες ως απεριόριστα ευθυνόμενος εταίρος.	ΟΧΙ	ΝΑΙ
21	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΖΕΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜ ΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΛΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ	Εάν συντρέχει τέτοια περίπτωση, αναφέρονται τα στοιχεία της εταιρείας η οποία έχει υποχρέωση κατάρτισης του τελικού συνόλου των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	ΟΧΙ	ΝΑΙ

	ΑΠΟΤΕΛΕΙ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΩΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ (άρθρο 29 παρ.27)			
22	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΖΕΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΡΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΙ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΩΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ (άρθρο 29 παρ.28)	Εάν συντρέχει τέτοια περίπτωση, αναφέρονται τα στοιχεία της εταιρείας, η οποία έχει υποχρέωση κατάρτισης του μερικού συνόλου των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αλλά και τα στοιχεία της εταιρείας, η οποία έχει υποχρέωση κατάρτισης του τελικού συνόλου των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	OXI	NAI
23	ΤΟΠΟΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΟΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (άρθρο 29 παρ.29)	Αναγράφεται ο τόπος που οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.	OXI	NAI
24	ΑΜΟΙΒΕΣ ΣΕ ΜΕΛΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ (άρθρο 29 παρ.30)	Αναγράφονται τα ποσά που έχει επιβαρυνθεί η εταιρεία για την αμοιβή των μελών της.	OXI	NAI
25	ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ (άρθρο 29 παρ.31)	Αν υπάρχει τέτοια περίπτωση, η οντότητα αναφέρει τα ποσά των συναλλαγών, τη φύση της σχέσης του συνδεδεμένου μέρους και άλλα ενδιαφέροντα στοιχεία που θεωρούνται απαραίτητα για τις συναλλαγές.	OXI	NAI
26	ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ (ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ) ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ (άρθρο 29 παρ.15)	Καταγράφονται οι συμφωνίες ή συμβάσεις συνεργασίας οι οποίες έχουν σημαντικές θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις επί της εταιρείας.	OXI	NAI
27	ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (άρθρο 29 παρ.9)	Πρόκειται για γεγονότα που συνέβησαν μετά το κλείσιμο της χρήσης, τα οποία δεν μπορούν να αποτυπωθούν στον ισολογισμό ή στις λοιπές οικονομικές καταστάσεις, όμως διαμορφώνουν την εξέλιξη της οντότητας (π.χ. καταστροφή περιουσιακών στοιχείων, εξόφληση δανείου).	OXI	NAI

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Έχοντας αναλύσει στα πρώτα τρία κεφάλαια το θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο που επικρατεί στην Ελλάδα σήμερα και αφού έχουμε σχηματίσει μία πλήρη εικόνα σχετικά με τις υποχρεώσεις των μεσαίων και μικρών οντοτήτων που εφαρμόζουν τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα και τις καταστάσεις που καταρτίζουν σύμφωνα με το Ν.4308/2014, θα εξηγήσουμε την έννοια και τον σκοπό ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων, τα είδη, τις μεθόδους που υπάρχουν και διάφορους παράγοντες που επηρεάζουν την πορεία της επιχείρησης. Η αναφορά αυτή θα καταστεί ωφέλιμη στη συνέχεια για την εφαρμογή των μεθόδων ανάλυσης στη μελέτη περίπτωση που εξετάζεται.

4.1 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Ο ρόλος της λογιστικής δεν είναι μόνο η καταγραφή, η σωστή απεικόνιση των δεδομένων και η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών ή λογιστικών καταστάσεων. Ο ρόλος της λογιστικής επεκτείνεται με τη διερεύνηση, ερμηνεία και αξιολόγηση των καταστάσεων αυτών⁶¹. Η πληροφόρηση που παρέχεται από τις λογιστικές καταστάσεις έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της λήψης αποφάσεων για την αποτελεσματική κατανομή των οικονομικών πόρων⁶². Μέσω της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων, όχι μόνο εκτιμούνται οι επιδόσεις της επιχείρησης και η μελλοντική της λειτουργία, αλλά παρέχονται σημαντικές πληροφορίες που μπορούν να επηρεάσουν τα οικονομικά συμφέροντα των ομάδων που τις χρησιμοποιούν.

Οι βασικές κατηγορίες των ομάδων που ενδιαφέρονται για τις λογιστικές καταστάσεις και ο σκοπός των ομάδων αυτών αναλύεται κατωτέρω (Νιάρχος, 2004):

α) Οι **επενδυτές-μέτοχοι**, αποβλέπουν στη μελλοντική κερδοφορία της επιχείρησης, στη λήψη δικαιωμάτων κατά τη διανομή αποθεματικών της εταιρείας και στη λήψη μερίσματος εφόσον η επιχείρηση είναι κερδοφόρα.

---

⁶¹ Νιάρχος, Ν. (2004), *Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων*, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη.

⁶² Γκίκας, Δ. (2002), *Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων*, Αθήνα: Εκδόσεις Γ.Μπένου.

β) Οι **δανειστές** της επιχείρησης (πιστωτές, τράπεζες, προμηθευτές), ενδιαφέρονται κυρίως να τους επιστραφεί ο τόκος και τα κεφάλαια που δανείζουν. Δίνουν βαρύτητα στα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, στη διάρθρωση των κεφαλαίων της, τη βραχυχρόνια οικονομική κατάσταση της και την ικανότητα διατήρησης της οικονομικής της θέσης μελλοντικά.

γ) Η **διοίκηση** της **επιχείρησης**, μέσω της οικονομικής ανάλυσης των στοιχείων της, εστιάζει πρωτίστως στη μελλοντική της εξέλιξη, στη κερδοφορία της και στον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν δυσμενών συνθηκών που προκύπτουν.

δ) Οι **οικονομικοί αναλυτές**, οι **χρηματιστές** και τα **στελέχη τραπεζών** επενδύσεων και χρηματιστηρίου, αποβλέπουν στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την πορεία της επιχείρησης γενικότερα.

ε) Οι **αναλυτές** σε περιπτώσεις **εξαγορών** και **συγχωνεύσεων** εκτιμούν τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο προϊόν της εξαγοράς ή συγχώνευσης, δηλαδή εκτιμούν τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και υπολογίζουν τις υποχρεώσεις της.

στ) Οι **ελεγκτές** των οικονομικών καταστάσεων, ασχολούνται με τον εντοπισμό σφαλμάτων, ηθελημένων ή μη, την παρακολούθηση των μεταβολών των οικονομικών στοιχείων και γενικότερα τον έλεγχο της ορθότητας των οικονομικών αυτών.

ζ) Οι **λοιπές ομάδες** ενδιαφερομένων, δίνουν έμφαση στα στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκουν. Έτσι, οι εργαζόμενοι ενδιαφέρονται για τη μακροχρόνια «επιβίωση» της επιχειρηματικής μονάδας, οι εφοριακοί ελεγκτές για την απόδοση των φόρων στο κράτος και οι πελάτες για την κερδοφόρα δυναμικότητα της επιχείρησης.

Οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων φυσικά δεν περιορίζονται στις παραπάνω ομάδες. Τα μέρη που λαμβάνουν αποφάσεις πολλαπλασιάζονται και επεκτείνονται ανάλογα με τα δικαιώματα που έχουν. Κατά συνέπεια, στους χρήστες συγκαταλέγονται το κοινό (φορολογούμενοι, καταναλωτές, πολιτικά κόμματα), οι ασφαλιστικοί φορείς, οι κρατικοί οργανισμοί κλπ⁶³.

---

⁶³ Αποστόλου, Α. (2015), *Ανάλυση Λογιστικών - Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων [ηλεκτρονικά]*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/3760/1/00_master_document-KOY.pdf, [πρόσβαση στις 2/12/2017].

4.2 ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ-ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΡΗΣΗΣ

4.2.1 ΕΙΔΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ- ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ

Ανάλογα με τη θέση του αναλυτή, η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων διακρίνεται σε δύο είδη: **α) την εσωτερική ανάλυση** και **β) την εξωτερική ανάλυση** (Νιάρχος, 2004).

Η εσωτερική ανάλυση, γίνεται από πρόσωπα που έχουν στη διάθεση τους όλα τα λογιστικά βιβλία και στοιχεία της εταιρείας, δηλαδή έχουν άμεση σχέση με την επιχείρηση και έχουν τη δυνατότητα να ελέγξουν λογαριασμούς, αρχεία και λογιστικά έγγραφα. Έτσι, επιτυγχάνεται σε βάθος η χρηματοοικονομική ανάλυση και αποκτάται μεγαλύτερη διαύγεια στην πληροφόρηση.

Η εξωτερική ανάλυση, πραγματοποιείται από φορείς που βρίσκονται έξω από την επιχείρηση, οι οποίοι έχουν πρόσβαση μόνο στα δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένων της έκθεσης διαχείρισης, του προσαρτήματος και της έκθεσης του Ελεγκτή. Κατόπιν τούτου, ο αναλυτής δεν μπορεί να εμβαθύνει μέσα στην επιχείρηση με αποτέλεσμα το έργο του να γίνεται δυσκολότερο λόγω έλλειψης στοιχείων. Οι εξωτερικοί αναλυτές ενδιαφέρονται να προσδιορίσουν κυρίως την οικονομική θέση και την αποδοτικότητα της επιχείρησης. Συγκεκριμένα, αποσκοπούν να προσδιορίσουν: τη δυναμικότητα της επιχείρησης στο εγγύς μέλλον, την ικανότητα της να αντιμετωπίζει τους κινδύνους και να εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται και τη δυνατότητα της να πληρώνει τους πιστωτές και τους προμηθευτές της και να καταβάλει τα μερίσματα στους μετόχους της.

Εκτός από τις οικονομικές καταστάσεις που ο αναλυτής εξετάζει, είναι σημαντικό να λαμβάνει υπόψη του και άλλους παράγοντες που επηρεάζουν τη μελλοντική πορεία της επιχείρησης, όπως ⁶⁴:

- **Η χώρα** που δραστηριοποιείται η επιχείρηση, δίνοντας έμφαση στη σταθερότητα του οικονομικού, φορολογικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.
- **Ο κλάδος που δραστηριοποιείται**, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα διαφοροποίησης των προϊόντων της.

---

⁶⁴ Μιχελινάκης, Β. (2013), *Διαβάζοντας έναν Ισολογισμό*, Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη.

- **Το ιδιοκτησιακό καθεστώς** της επιχείρησης, δίνοντας έμφαση στο είδος της επιχείρησης και στα άτομα που συμμετέχουν σε αυτήν (πολυμετοχική ή οικογενειακή επιχείρηση).
- **Η διοίκηση της επιχείρησης**, δίνοντας έμφαση στην ικανότητα, την εμπειρία, την εντιμότητα και το παρελθόν των διοικούντων.
- **Το αναπτυξιακό πρόγραμμα της επιχείρησης**, δηλαδή η δυνατότητα επέκτασης των δραστηριοτήτων της και εξέλιξης της επιχειρηματικής μονάδας μέσω επενδυτικών προγραμμάτων που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της, την παραγωγική της ικανότητα και την εξοικονόμηση πόρων.
- **Η οργάνωση της επιχείρησης**, δίνοντας έμφαση στη σωστή λειτουργία των τμημάτων, στην αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και στη χρηστή διαχείριση και απεικόνιση της πραγματικής εικόνας αυτής.

4.2.2 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Προτού αναφέρουμε τις μεθόδους ανάλυσης των οικονομικών καταστάσεων, είναι σημαντικό να προηγηθεί μία προετοιμασία των καταστάσεων αυτών από τον αναλυτή (Αποστόλου,2015).

Πρώτο βήμα είναι να συγκεντρώσει το υλικό του ο αναλυτής, να κατανοήσει το περιεχόμενο και να προετοιμάσει τα στοιχεία της ανάλυσης.

Το **δεύτερο βήμα** προετοιμασίας περιλαμβάνει αναμόρφωση των οικονομικών καταστάσεων με διορθωτικές εγγραφές σε περίπτωση που υπάρχουν παρατηρήσεις που έχουν σημειώσει οι Ορκωτοί Ελεγκτές στην Έκθεση Ελέγχου τους και αφορούν τα καθαρά κέρδη (προ φόρων) της κατάστασης αποτελεσμάτων και εμμέσως την Καθαρή Θέση του Ισολογισμού.

Το **τρίτο βήμα** περιλαμβάνει την κατάταξη των δεδομένων, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να γίνει εύκολα ο υπολογισμός των μεταξύ των σημαντικών σχέσεων. Έπειτα, ακολουθεί η αξιολόγηση, μελέτη και ερμηνεία των παραπάνω σχέσεων.

Οι κυριότεροι **μέθοδοι** που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση των Χρηματοοικονομικών-Λογιστικών καταστάσεων είναι **τρεις** (Αποστόλου,2015):

- 1) Η Διαστρωματική ή κάθετη μέθοδος ανάλυσης – Κατάσταση κοινών μεγεθών.
- 2) Η Συγκριτική ή οριζόντια μέθοδος ανάλυσης - Ανάλυση τάσεων.
- 3) Η ανάλυση με τη χρήση Αριθμοδεικτών.

Οι δύο πρώτες μέθοδοι έχουν υποδεέστερη δυναμικότητα συγκριτικά με τη χρήση αριθμοδεικτών, η οποία αποτελεί μία από τις πιο διαδεδομένες μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Φυσικά υπάρχουν και διάφορες εξειδικευμένες μέθοδοι που περιλαμβάνουν την ανάλυση των μεταβολών της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης, όπως η ανάλυση του νεκρού σημείου, η ανάλυση των χρονολογικών σειρών με δείκτες τάσεως και άλλες (Νιάρχος, 2004).

Στη διαστρωματική ή κάθετη ανάλυση κοινού μεγέθους, συντάσσονται οι ισολογισμοί και οι καταστάσεις αποτελεσμάτων σε ποσοστά επί τοις εκατό του συνόλου των μεγεθών τους. Κάθε στοιχείο του ισολογισμού διαιρείται με το σύνολο του ενεργητικού ή του παθητικού και κάθε στοιχείο της κατάστασης αποτελεσμάτων εκφράζεται ως ποσοστό επί τοις εκατό των καθαρών πωλήσεων της χρήσεως. Ακόμα, η ανάλυση «κοινού μεγέθους» μπορεί να επεκταθεί στην εύρεση ποσοστού συμμετοχής σε κάθε υποομάδα του ισολογισμού (πχ ποσοστό αποθεμάτων στο σύνολο του κυκλοφορούντος ενεργητικού κλπ). Η έκφραση των απόλυτων μεγεθών σε ποσοστά επί τοις εκατό μας δείχνει τη σπουδαιότητα κάθε στοιχείου αναφορικά με το σύνολο του. Έτσι, οι ισολογισμοί ομοειδών επιχειρήσεων μπορούν εύκολα να συγκριθούν μεταξύ τους, ανεξαρτήτου μεγέθους αυτών, επιτυγχάνοντας μια ταχύτερη και ακριβέστερη αντίληψη της πραγματικής σπουδαιότητας κάθε στοιχείου. Επίσης, μια τέτοια ανάλυση μπορεί να μας δείξει που επενδύει τα κεφάλαια της μία επιχείρηση, από πού προέρχονται αυτά, και αν υπάρχουν αποκλίσεις από τα αντίστοιχα ποσοστά του κλάδου (Νιάρχος, 2004).

Στη συγκριτική ή οριζόντια μέθοδο ανάλυσης, συγκρίνουμε διαχρονικά, για μία σειρά ετών (δύο ή περισσότερων), τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις μιας επιχείρησης, ώστε να οδηγηθούμε σε συμπεράσματα σχετικά με την τάση και το ρυθμό της διαχρονικά. Όσο περισσότερες είναι οι χρήσεις που εξετάζονται, τόσο πιο αξιόπιστα είναι τα συμπεράσματα που καταλήγουμε. Η έκφραση των μεγεθών αυτών σε ποσοστά ευνοεί καλύτερα τη συγκρισιμότητα μεταξύ των χρήσεων (Νιάρχος, 2004). Η συγκριτική ή οριζόντια μέθοδος ανάλυσης, μπορεί να παρακολουθηθεί και με τη μορφή ανάλυσης τάσεων. Σε αυτή την περίπτωση, επιλέγουμε ένα έτος για βάση, «κανονικό» από πλευράς συνθηκών, και

καταγράφουμε κατά το έτος αυτό την τάση μεταβολής των στοιχείων , είτε σε απόλυτο μέγεθος, είτε με τη μορφή ποσοστών ή αριθμοδεικτών (Αποστόλου, 2015).

Η ανάλυση με τη χρήση αριθμοδεικτών, αποτελεί μία από τις πλέον διαδεδομένες και δυναμικές τεχνικές ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Οι αριθμοδείκτες βοηθούν στην ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων και επηρεάζουν τους υπευθύνους της διοίκησης στη λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων (Γκίκας, 2002). Σύμφωνα με το ΕΓΛΣ (κεφάλαιο 4.2), οι αριθμοδείκτες είναι σχέσεις μεταξύ μεγεθών, λογιστικής ή στατιστικής προέλευσης, οι οποίοι καταρτίζονται με σκοπό να προσδιορίσουν την πραγματική θέση ή την αποδοτικότητα της οικονομικής μονάδας, κάποιων τμημάτων της ή του κλάδου γενικότερα. Εκφράζουν μία μαθηματική σχέση μεταξύ δύο μεγεθών: α) ενός ποσού στον αριθμητή και β) ενός άλλου ποσού στον παρανομαστή. Το πηλίκο του λόγου που προκύπτει από τη χρήση πρωτογενών δεδομένων, εκφρασμένο σε απόλυτη τιμή ή ποσοστό, κάνει ευκολότερα αντιληπτή την εικόνα της επιχείρησης, αντλώντας χρήσιμες πληροφορίες για αυτήν, καταλήγοντας σε συγκεκριμένα συμπεράσματα ⁶⁵.

Για να καταλήξει όμως ο αναλυτής στα κατάλληλα συμπεράσματα, οι αριθμοδείκτες πρέπει να τηρούνται με βάση κάποιους κανόνες (Κεφάλαιο 4.2, Π.Δ. 1123/1980).

- ✓ Να είναι ανάλογοι με την κατάσταση που απεικονίζουν, δηλαδή οι υψηλότεροι δείκτες να ισοδυναμούν με ευνοϊκότερες καταστάσεις και οι χαμηλότεροι με δυσμενέστερες.
- ✓ Να επιλέγονται με τέτοιο τρόπο που να μειώνονται τα λάθη ή οι επιπτώσεις των νομισματικών διακυμάνσεων.
- ✓ Να λαμβάνονται υπόψη οι τιμές του μέσου όρου στη θέση των απόλυτων τιμών.
- ✓ Να συσχετίζονται οι αριθμοδείκτες που αναφέρονται στην έννοια του κόστους με αυτούς που η σύνθεση τους βασίζεται σε ποσοτικά δεδομένα.
- ✓ Να συγκρίνονται οι αριθμοδείκτες της περιόδου που χρησιμοποιούνται με τους αντίστοιχους αριθμοδείκτες προηγούμενων περιόδων για το ίδιο χρονικό διάστημα (π.χ. μικρότερο των δώδεκα μηνών).

---

⁶⁵ Γκίκας, Δ. (2002), *Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων*, Αθήνα: Εκδόσεις Γ.Μπένου.

- ✓ Να ταξινομούνται κατ' ομάδα για την κάλυψη όλων των τομέων που δραστηριοποιείται η επιχείρηση.
- ✓ Να γίνεται σύγκριση διάφορων δεικτών μεταξύ τους, για την εξασφάλιση ορθότερων αποτελεσμάτων.
- ✓ Να χρησιμοποιούνται δείκτες απλοί ή σύνθετοι.

Οι αριθμοδείκτες χωρίζονται σε κατηγορίες ανάλογα με το είδος της πληροφόρησης που παρέχουν. Αν και το εύρος των αριθμοδεικτών που προκύπτει από τη σχετική βιβλιογραφία είναι εκτεταμένο, δεν θα προβούμε σε ανάλυση όλων των κατηγοριών, καθώς μία τέτοια προσπάθεια θα ξέφευγε των περιθωρίων της παρούσας εργασίας. Εν αντιθέσει, θα αναφερθούμε στις κυριότερες και πιο σημαντικές κατηγορίες αριθμοδεικτών, οι οποίες κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες:

- 1) Αριθμοδείκτες ρευστότητας.
- 2) Αριθμοδείκτες δραστηριότητας.
- 3) Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας.
- 4) Αριθμοδείκτες δαπανών λειτουργίας.
- 5) Αριθμοδείκτες διαρθρώσεων κεφαλαίων και βιωσιμότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ: ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΕΣΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα επιχειρήσουμε να αναλύσουμε τις οικονομικές καταστάσεις μιας μεσαίας και μίας μικρής οντότητας με τη βοήθεια των τεχνικών ανάλυσης, όπως έχουν αναφερθεί ανωτέρω, σχολιάζοντας τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την ανάλυση αυτή.

5.1 ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ - ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις αφορούν την περίοδο των τελευταίων τριών ετών (2014-2016) μίας μεσαίας και μίας μικρής οντότητας, οι οποίες ασχολούνται με το εμπόριο και τη βιομηχανία αλουμινίου. Η περίοδος αυτή επιλέχθηκε, καθώς από την χρήση του 2015 και έπειτα εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.4308/2014, ενώ τα δεδομένα των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2014 (συγκριτική περίοδος), έπρεπε και αυτά να επαναταξινομηθούν σύμφωνα με τα

κονδύλια των υποδειγμάτων των ΕΛΠ, με τη μεγαλύτερη δυνατή προσέγγιση⁶⁶. Προτού, αναλύσουμε τις οικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων με τη βοήθεια των τεχνικών ανάλυσης, προηγείται επεξήγηση του είδους της ανάλυσης που εφαρμόζουμε λαμβάνοντας υπόψη τους παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομική πορεία των επιχειρήσεων.

ΕΙΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Το είδος της ανάλυσης που θα εφαρμόσουμε επί των οικονομικών καταστάσεων των δύο οντοτήτων εμπίπτει στην εξωτερική ανάλυση, αφού οι πληροφορίες που έχουμε συλλέξει προκύπτουν από τα δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων και δεν έχουμε πρόσβαση σε λοιπά αρχεία και δεδομένα αυτών.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ

Η χώρα

Είναι γεγονός, ότι η Ελλάδα βρίσκεται στη δίνη μιας διεθνούς οικονομικής κρίσης. Το οικονομικό περιβάλλον παραμένει ασταθές, μη ανταγωνιστικό, με υψηλούς φορολογικούς συντελεστές και αναποτελεσματική δημόσια διοίκηση⁶⁷. Το φορολογικό σύστημα της Ελλάδας, επίσης, είναι και αυτό προβληματικό, καθώς ενδεικτικό είναι το γεγονός, ότι σε διάστημα πενήντα (52) μηνών από το 2014, τέσσερις (4) βασικότεροι νόμοι τροποποιήθηκαν ήδη ογδόντα δύο (82) φορές με άλλους νόμους, καταργώντας ή τροποποιώντας διατάξεις, διαμορφώνοντας καθ' εαυτόν τον τρόπο ένα ισχυρό αντικίνητρο στον τομέα των επενδύσεων (Χατζηνικολάου, κ. συν., 2017).

Ο κλάδος

Η μεσαία οντότητα με την επωνυμία «**ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ Α.Ε.**», είναι μια βιομηχανία επεξεργασίας αλουμινίου που δραστηριοποιείται στο χώρο της χύτευσης αλουμινίου.

Επεξεργάζεται πλινθώματα αλουμινίου και ανακυκλώσιμο υλικό για την παραγωγή

---

⁶⁶ Νιφορόπουλος, Κ.(2016), «Άρθρα «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα» - 20+1 σημεία που πρέπει να έχουμε υπόψη μας», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/23583> , [πρόσβαση στις 6/12/2017].

⁶⁷ Καθημερινή (2017), «Νέα πτώση της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη της ανταγωνιστικότητας», Καθημερινή [ηλεκτρονικά], 27 Σεπτεμβρίου, <http://www.kathimerini.gr/928351/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/nea-ptwsh-ths-elladas-sthn-pagkosmia-katata3h-antagwnistikothtas>, [πρόσβαση στις 3/12/2017].

πρώτης ύλης και νέων προϊόντων αλουμινίου και προμηθεύει τις μεγαλύτερες ελληνικές επιχειρήσεις διέλασης. Η εταιρεία επίσης διαθέτει φωτοβολταϊκό σταθμό ισχύος 500KW για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Η μικρή οντότητα με την επωνυμία «**ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**» με διακριτικό τίτλο «**ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ Α.Ε.**», είναι μια εμπορική, βιοτεχνική, κατασκευαστική ανώνυμη εταιρεία που ασχολείται κυρίως με την κατασκευή μεταλλικών πορτών, παραθύρων και κουφωμάτων γενικότερα. Αναλαμβάνει κατασκευαστικές εργασίες σε οικιστικά και προκατασκευασμένα κτίρια, μεσολαβεί ως εμπορικός αντιπρόσωπος και προσφέρει υπηρεσίες βερνικώματος και χρωματισμού μετάλλων. Ασχολείται με το χονδρικό και λιανικό εμπόριο τζαμιών, μεσολαβεί στην πώληση επίπλων, σιδηρικών και ειδών κιγκαλερίας, ενώ παράλληλα, ως δευτερεύουσα δραστηριότητα, η εταιρεία μετατρέπει την ηλιακή ενέργεια σε ηλεκτρική μέσα από φωτοβολταϊκά συστήματα.

Παρά το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον και την πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας, η βιομηχανία αλουμινίου στην Ελλάδα κατατάσσεται στους πιο δυναμικούς παραγωγικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Οι εξαγωγές για την περίοδο 2010-2016 κατέγραψαν άνοδο, η κατασκευή βασικών μετάλλων και μεταλλικών προϊόντων αυξήθηκε έως και το πρώτο τρίμηνο του 2017 και ο κύκλος εργασιών σημείωσε ανοδική πορεία για το ίδιο διάστημα⁶⁸.

Το ιδιοκτησιακό καθεστώς

Από τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις δεν προκύπτει ανάλυση των μετοχών και των προσώπων που τις κατέχουν. Παρόλα αυτά, και οι δύο οντότητες έχουν τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, όπου η μεσαία οντότητα κατέχει κοινές μετοχές, ενώ η μικρή οντότητα ανώνυμες μετοχές.

Η διοίκηση της επιχείρησης

Ως εξωτερικοί αναλυτές, δεν μπορούμε να έχουμε γνώση για τις δεξιότητες και ικανότητες των ατόμων που διοικούν. Ίσως, το συμπέρασμα αυτό να προκύπτει έμμεσα από την πορεία της επιχείρησης στον κλάδο διαχρονικά.

Το αναπτυξιακό πρόγραμμα

---

1. ⁶⁸ Μανδραβέλης, Β.(2017), «Ασπίδα στην κρίση η στροφή στις εξαγωγές», Καθημερινή [ηλεκτρονικά], 24 Ιουλίου, <http://www.kathimerini.gr/919601/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/aspida-sthn-krish-h-strofh-stis-e3agwges>, [πρόσβαση στις 03/12/2017].

Η μεσαία οντότητα έχει σχηματίσει στην καθαρή της θέση αφορολόγητα και ειδικά αποθεματικά με σκοπό, είτε την διανομή αυτών προς τους μετόχους μεταγενέστερα, είτε την παροχή φορολογικών ελαφρύνσεων για τη διενέργεια επενδύσεων.

Η μικρή οντότητα εμφανίζει στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και στη καθαρή της θέση σημαντικό ποσό επιχορηγήσεων που έχει λάβει και αφορά αναπτυξιακά και επιχορηγούμενα προγράμματα, γεγονός που υποδηλώνει το ενδιαφέρον της επιχείρησης για εξέλιξη και ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της και επέκταση των επαγγελματικών της εγκαταστάσεων.

Η οργάνωση της επιχείρησης

Η εκπαίδευση του προσωπικού, η κατανομή αρμοδιοτήτων, η βελτίωση ικανοτήτων και γνώσεων των εργαζομένων είναι πρωταρχικό μέλημα στην οργάνωση της μικρής οντότητας.

Αντίστοιχα, η επαγγελματική εμπειρία και το προσωπικό ήθος των στελεχών της μεσαίας οντότητας ξεχωρίζει και αναδεικνύεται.

5.1.1 ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Πριν προχωρήσουμε στην εφαρμογή των μεθόδων ανάλυσης, εξετάζουμε εάν έχουμε συγκεντρώσει όλα τα απαραίτητα δεδομένα.

Πρώτο Βήμα: Συγκέντρωση υλικού

Το υλικό που θα σχολιάσουμε αφορά τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο των δύο οντοτήτων. Οι οικονομικές καταστάσεις αυτών παρατίθενται στο τέλος της εργασίας ως Παράρτημα.

Δεύτερο Βήμα: Αναμόρφωση κονδυλίων οικονομικών καταστάσεων

Η έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή της μεσαίας οντότητας αναφέρει, ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική θέση της εταιρείας για τις χρήσεις 2015-2016, οπότε δεν χρειάζεται να γίνουν διορθωτικές εγγραφές και αναμόρφωση των κονδυλίων.

Η μικρή οντότητα, σύμφωνα με το Ν.4308/2014 δεν έχει υποχρέωση ελέγχου των οικονομικών της καταστάσεων, συνεπώς δεν υπάρχουν παρατηρήσεις προς αναμόρφωση των κονδυλίων των καταστάσεων της για τις χρήσεις 2015-2016.

Τρίτο βήμα: Κατάταξη μεγεθών, Αξιολόγηση, Μελέτη, Ερμηνεία

Σε αυτό το σημείο θα παραθέσουμε τα δεδομένα των δύο εταιρειών για τις χρήσεις 2014, 2015 και 2016, όπως αυτές έχουν δημοσιευτεί στο ΓΕΜΗ. Η μελέτη

αξιολόγηση και ερμηνεία των οικονομικών καταστάσεων θα ακολουθήσει στις επόμενες παραγράφους του κεφαλαίου.

Α) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΙΚΡΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ

"ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ"-ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ 2014-2015-2016							
B1.1 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΕ ΚΟΣΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2016	2015	2014		2016	2015	2014
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία				Καθαρή θέση			
<u>Ενσώματα πάγια</u>				<u>Καταβλημένα κεφάλαια</u>			
Ακίνητα	1060414,71	1111761,31	994902,68	Κεφάλαιο	2446120,00	3057650,00	3057650,00
Μηχανολογικός εξοπλισμός	1056569,15	1181082,34	1297843,26	Ίδιοι τίτλοι			
Λοιπός εξοπλισμός	38596,76	46492,73	40890,44	<i>Σύνολο</i>	<i>2446120,00</i>	<i>3057650,00</i>	<i>3057650,00</i>
<i>Σύνολο</i>	<i>2155580,62</i>	<i>2339336,38</i>	<i>2333636,38</i>	<u>Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο</u>			
<u>Άυλα πάγια στοιχεία</u>				Αποθεματικά νόμων ή καταστατικού	695883,02	695883,02	23959,82
Λοιπά άυλα	18351,10	26554,32	36977,73	Αφορολόγητα αποθεματικά	21265,62	13607,01	6108,31
<i>Σύνολο</i>	<i>18351,10</i>	<i>26554,32</i>	<i>36977,73</i>	Αποτελέσματα εις νέο	-418108,32	-444917,86	-613312,75
<u>Προκαταβολές και μη κυκλοφορούντα στοιχεία υπό κατασκευή</u>	31661,73			<i>Σύνολο</i>	<i>299040,32</i>	<i>264572,17</i>	<i>-583244,62</i>
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				Συναλλαγματικές διαφορές			
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	151.427,19	180334,19	180334,19	Σύνολο καθαρής θέσης	2745160,32	3322222,17	2474405,38
Λοιπά				Υποχρεώσεις			
<i>Σύνολο</i>	<i>183088,92</i>	<i>180334,19</i>	<i>180334,19</i>	<u>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</u>			
Σύνολο μη κυκλοφορούντων Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	2357020,64	2546224,89	2550948,30	Δάνεια	214242,57	267691,63	433502,73
<u>Αποθέματα</u>				Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Έτοιμα και ημιτελή προϊόντα	22713,97	1100,23	715,12	Κρατικές επιχορηγήσεις	130110,57	139522,68	837493,45

Εμπορεύματα	1770,15	2902,48	2487,71	Αναβαλλόμενοι φόροι			
Πρώτες ύλες και διάφορα υλικά	177916,16	155773,21	178981,87	Σύνολο	344353,14	407214,31	1270996,18
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία				<u>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</u>			
Προκαταβολές για αποθέματα			5435,21	Τραπεζικά δάνεια	72500,38	84020,76	95042,03
Λοιπά αποθέματα	11913,62	10650,38	11250,85	Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπροθέσμων δανείων			
Σύνολο	214313,90	170426,30	198870,76	Εμπορικές υποχρεώσεις	62848,23	76526,01	149369,17
<u>Χρηματοοικονομικά στοιχεία και προκαταβολές</u>				Φόρος εισοδήματος	304,15	27484,37	304,15
Εμπορικές απαιτήσεις	754696,99	666707,18	613058,28	Λοιποί φόροι και τέλη	33260,87	25874,30	38194,81
Δουλευμένα έσοδα περιόδου	0,57			Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	14128,19	13487,59	24980,15
Λοιπές απαιτήσεις	17258,98	11425,43	8773,12	Λοιπές υποχρεώσεις	274493,79	11457,79	0,01
Προπληρωμένα έξοδα	24770,97	53854,66	82048,80	Έξοδα χρήσεως δουλευμένα			
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	178987,02	520172,62	599592,62	Δουλευμένα έσοδα περιόδου		523,78	0,00
Σύνολο	975714,53	1252159,89	1303472,82	Σύνολο	457535,61	239374,60	307890,32
Σύνολο κυκλοφορούντων	1190028,43	1422586,19	1502343,58	Σύνολο υποχρεώσεων	801888,75	646588,91	1578886,50
Σύνολο ενεργητικού	3547049,07	3968811,08	4053291,88	Σύνολο καθαρής θέσης, προβλέψεων και υποχρεώσεων	3547049,07	3968811,08	4053291,88

"ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ"-ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 2014-2015-2016			
B.2.1: Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά λειτουργία – Ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις			
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	1.191.362,04	1.413.489,58	1424679,26
Κόστος πωλήσεων	857.728,79	976.449,01	1067937,89
Μικτό αποτέλεσμα	333.633,25	437.040,57	356741,37
Λοιπά συνήθη έσοδα	400,00	400,00	16581,68

	334.033,25	437.440,57	373323,05
Έξοδα διοίκησης	162.856,04	109.839,16	116134,38
Έξοδα διάθεσης	144.822,59	140.364,62	176739,81
Λοιπά έξοδα και ζημιές	4.580,73	6.033,43	6036,2
Λοιπά έσοδα και κέρδη	31.026,27	26.651,17	30402,27
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων	52.800,16	207.854,53	104814,93
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	7.696,58	10.368,35	13355,87
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	13.363,11	18.813,47	26183,86
Αποτέλεσμα προ φόρων	47.133,63	199.409,41	91986,94
Φόροι εισοδήματος	12.665,48	23.515,82	0
Αποτέλεσμα περιόδου μετά από φόρους	34.468,15	175.893,59	91986,94

Β) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΣΑΙΑΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ

"ΕΠ.ΑΑ.ΜΕ ΑΕ"-ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΙ ΙΟΛΟΓΙΣΜΟΙ 2014-2015-2016							
Β1.1 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΕ ΚΟΣΤΟΣ ΚΤΗΣΗΣ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2016	2015	2014		2016	2015	2014
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία				Καθαρή θέση			
<u>Ενσώματα πάγια</u>				<u>Καταβλημένα κεφάλαια</u>			
Ακίνητα	1.617.975,49	1.653.197,97	1.688.748,97	Κεφάλαιο	4.170.635,00	4.170.635,00	4.170.635,00
Μηχανολογικός εξοπλισμός	910.295,79	948.362,43	1.063.397,49	Υπέρ το άρτιο	8.267,67	8.267,67	8.267,67
Λοιπός εξοπλισμός	121.839,11	140.000,37	67.767,49	Σύνολο	4.178.902,67	4.178.902,67	4.178.902,67
Σύνολο	2.650.110,39	2.741.560,77	2.819.913,95	<u>Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο</u>			
<u>Άυλα πάγια στοιχεία</u>				Αποθεματικά νόμων ή καταστατικού	103.586,12	103.586,12	103.586,12
Λοιπά άυλα	3.323,91	1.162,01	1.501,96	Αφορολόγητα αποθεματικά	660.116,10	660.116,10	662.286,10
Σύνολο	3.323,91	1.162,01	1.501,96	Αποτελέσματα εις νέο	-	-	-
					1.816.911,40	1.735.036,66	1.855.976,69

<u>Προκαταβολές και μη κυκλοφορούντα στοιχεία υπό κατασκευή</u>				<i>Σύνολο</i>	-	-	-	1.053.209,18	971.334,44	1.090.104,47
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				Συναλλαγματικές διαφορές						
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	416,50	441,50	445,00	Σύνολο καθαρής θέσης	3.125.693,49	3.207.568,23	3.088.798,20			
Λοιπά	29.658,67	59.328,85	33.967,85	Προβλέψεις						
<i>Σύνολο</i>	<i>30.075,17</i>	<i>59.770,35</i>	<i>34.412,85</i>	Προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους	374.369,83	343.950,20	334.778,20			
Αναβαλλόμενοι φόροι				Λοιπές προβλέψεις						
Σύνολο μη κυκλοφορούντων Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	2.683.509,47	2.802.493,13	2.855.828,76	<i>Σύνολο</i>	<i>374.369,83</i>	<i>343.950,20</i>	<i>334.778,20</i>			
<u>Αποθέματα</u>				Υποχρεώσεις						
Έτοιμα και ημιτελή προϊόντα	355.849,95	580.145,48	1.533.494,01	<u>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</u>						
Εμπορεύματα				Δάνεια	1.552.345,48	1.041.682,20	1.581.377,56			
Πρώτες ύλες και διάφορα υλικά	1.998.102,10	1.861.681,56	2.619.554,14	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	46.059,19	62.152,03	-			
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία				<i>Σύνολο</i>	<i>1.598.404,67</i>	<i>1.103.834,23</i>	<i>1.581.377,56</i>			
Προκαταβολές για αποθέματα	123.324,57	141.162,53	135.395,03	<u>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</u>						
Λοιπά αποθέματα				Τραπεζικά δάνεια	7.657.462,56	8.128.519,14	10.261.587,66			
<i>Σύνολο</i>	<i>2.477.276,62</i>	<i>2.582.989,57</i>	<i>4.288.443,18</i>	Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπροθέσμων δανείων	1.001.067,34	1.043.230,15	1.304.030,80			
<u>Χρηματοοικονομικά στοιχεία και προκαταβολές</u>				Εμπορικές υποχρεώσεις	3.130.379,58	1.200.872,34	1.838.414,17			
Εμπορικές απαιτήσεις	9.926.235,76	8.393.259,97	10.857.895,65	Φόρος εισοδήματος			177.222,74			
Δουλελυμένα έσοδα περιόδου	-	6.703,45		Λοιποί φόροι και τέλη	654.983,85	438.086,98	512.732,04			
Λοιπές απαιτήσεις	327.156,67	852.510,68	29.803,57	Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	107.827,82	107.592,50	106.075,42			
Προπληρωμένα έξοδα	51.415,67	268.725,00	178.699,78	Λοιπές υποχρεώσεις	137.192,73	94.251,47	92.617,70			
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.503.046,94	1.448.029,26	1.226.004,49	Έξοδα χρήσεως δουλελυμένα	181.259,26	686.805,82	139.040,94			
<i>Σύνολο</i>	<i>12.807.855,04</i>	<i>10.969.228,36</i>	<i>12.292.403,49</i>	Δουλελυμένα έσοδα περιόδου						
				<i>Σύνολο</i>	<i>12.870.173,14</i>	<i>11.699.358,40</i>	<i>14.431.721,47</i>			

Σύνολο κυκλοφορούντων	15.285.131,66	13.552.217,93	16.580.846,67	Σύνολο υποχρεώσεων	14.468.577,81	12.803.192,63	16.013.099,03
Σύνολο ενεργητικού	<u>17.968.641,13</u>	<u>16.354.711,06</u>	<u>19.436.675,43</u>	Σύνολο καθαής θέσης, προβλέψεων και υποχρεώσεων	<u>17.968.641,13</u>	<u>16.354.711,06</u>	<u>19.436.675,43</u>

"ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ"-ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 2014-2015-2016			
B.2.1: Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά λειτουργία			
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	38.463.144,48	41.933.187,24	42824021,25
Κόστος πωλήσεων	36.191.703,19	38.882.812,64	39485921,28
Μικτό αποτέλεσμα	2.271.441,29	3.050.374,60	3338099,97
Λοιπά συνήθη έσοδα	157.588,79	139.436,00	140247,54
	2.429.030,08	3.189.810,60	3478347,51
Έξοδα διοίκησης	1.839.102,86	1.595.268,35	1079677,06
Έξοδα διάθεσης	103.125,80	749.296,19	874407,47
Λοιπά έξοδα και ζημιές		0,00	801073,08
Κέρδη από διάθεση μη κυκλοφορούντων στοιχείων	549,98		
Λοιπά έσοδα και κέρδη	45.508,10	176.436,04	
Αποτελέσματα προ τόκων και φόρων	532.859,50	1.021.682,10	723189,9
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	218,12	366,37	387,04
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	614.401,25	665.669,66	704978,86
Αποτέλεσμα προ φόρων	-81.323,63	356.378,81	18598,08
Φόροι εισοδήματος	551,11	235.438,78	250777,42
Αποτέλεσμα περιόδου μετά από φόρους	-81.874,74	120.940,03	-232179,34

5.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΕΣΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ

5.2.1 ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΙΚΗ Η΄ ΚΑΘΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

Η διαστρωματική ή κάθετη ανάλυση κοινού μεγέθους δεν αποτελεί τη βασική μέθοδο ανάλυσης μας, αφού θα εστιάσουμε περισσότερο στην ανάλυση με τη μορφή των αριθμοδεικτών, η σύγκριση όμως α) των στοιχείων του ισολογισμού με το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού, και β) των στοιχείων της κατάστασης αποτελεσμάτων με το σύνολο των καθαρών πωλήσεων κάθε εταιρείας και η έκφραση τους με τη μορφή ποσοστού, θα μας βοηθήσει να εντοπίσουμε με μία ματιά τις μεταβολές των επιχειρήσεων ανάμεσα στα έτη και να μπορέσουμε ευκολότερα να τις συγκρίνουμε.

Έπειτα από την παράθεση των δεδομένων του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων κάθε οντότητας, μπορούμε να συντάξουμε την κατάσταση κοινού μεγέθους με τη μορφή ποσοστών ως ακολούθως:

"ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ"-ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ 2014-2015-2016							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>		<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία				Καθαρή θέση			
Ενσώματα πάγια	60,77%	58,94%	57,57%	Καταβλημένα κεφάλαια	68,96%	77,04%	75,44%
Άυλα πάγια στοιχεία	0,52%	0,67%	0,91%	<u>Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο</u>			
Προκαταβολές και μη κυκλοφορούντα στοιχεία υπό κατασκευή	0,89%	0,00%	0,00%	Αποθεματικά νόμων ή καταστατικού	19,62%	17,53%	0,59%
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4,27%	4,54%	4,45%	Αφορολόγητα αποθεματικά	0,60%	0,34%	0,15%
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	<u>66,45%</u>	<u>64,16%</u>	<u>62,94%</u>	Αποτελέσματα εις νέο	-11,79%	-11,21%	-
Κυκλοφ.περιουσι στοιχεία				Σύνολο καθαρής θέσης	<u>77,39%</u>	<u>83,71%</u>	<u>61,05%</u>
Αποθέματα	6,04%	4,29%	4,91%	Υποχρεώσεις			
Απαιτήσεις	21,76%	17,09%	15,34%				

Άλλα κυκλοφ.στοιχεία	0,70%	1,36%	2,02%	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	9,71%	10,26%	31,36%
Διαθέσιμα	5,05%	13,11%	14,79%	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	12,90%	6,03%	7,60%
Σύνολο Κυκλοφορ.	33,55%	35,84%	37,06%	Σύνολο υποχρεώσεων	22,61%	16,29%	38,95%
Σύνολο Ενεργητικού	100%	100%	100%	Σύνολο καθ. θέσης προβλ. & υποχρ.	100%	100%	100%

"ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ" - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ 2014-2015-2016							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2016	2015	2014	-	2016	2015	2014
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία							
Ενσώματα πάγια	14,75%	16,76%	14,51%	<u>Καθαρή θέση</u> <u>Καταβλημένα κεφάλαια</u> <u>Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο</u>	23,26%	25,55%	21,50%
Άυλα πάγια στοιχεία				Αποθεματικά νόμων ή καταστατικού	0,01	0,01	0,01
Σύνολο Προκαταβολές και μη κυκλοφορούντα στοιχεία υπό κατασκευή	0,02%	0,01%	0,01%	Αποθεματικά εις νέο	- 0,10	- 0,11	- 0,10
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0,17%	0,37%	0,18%	Σύνολο	-5,86%	-5,94%	-5,61%
Σύνολο μη κυκλοφορούντων Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	14,93%	17,14%	14,69%	Σύνολο καθαρής θέσης	17,40%	19,61%	15,89%
Αποθέματα	13,79%	15,79%	22,06%	Προβλέψεις			
Απαιτήσεις	57,06%	56,53%	56,02%	Σύνολο	2,08%	2,10%	1,72%
Άλλα κυκλοφ.στοιχεία	0,29%	1,68%	0,92%	<u>Υποχρεώσεις</u> <u>Μακροπρόθεσμες</u> <u>υποχρεώσεις</u> <u>Βραχυπρόθεσμες</u> <u>υποχρεώσεις</u>	8,90%	6,75%	8,14%
Ταμειακά Διαθέσιμα	13,93%	8,85%	6,31%	Σύνολο	71,63%	71,54%	74,25%
Σύνολο	85,07%	82,86%	85,31%	Σύνολο	80,52%	78,28%	82,39%

κυκλοφορούντων				υποχρεώσεων			
				Σύνολο καθαρής θέσης,			
Σύνολο ενεργητικού	100,00%	100,00%	100,00%	προβλέψεων και υποχρεώσεων	100,00%	100,00%	100,00%

"ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ"			
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 2014-2015-2016			
	2016	2015	2014
-			
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	100,00%	100,00%	100,00%
Κόστος πωλήσεων	72,00%	69,08%	74,96%
Μικτό αποτέλεσμα	28,00%	30,92%	25,04%
Λοιπά συνήθη έσοδα	0,03%	0,03%	1,16%
Έξοδα διοίκ.&διάθ.&λοιπ.εξ.&ζμη.	26,21%	18,13%	20,98%
Λοιπά έσοδα και κέρδη	2,60%	1,89%	2,13%
Κέρδη προ τόκων και φόρων	4,43%	14,71%	7,36%
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	0,65%	0,73%	0,94%
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	1,12%	1,33%	1,84%
Κέρδη προ φόρων	3,96%	14,11%	6,46%
Φόροι εισοδήματος	1,06%	1,66%	0,00%
Κέρδη μετά φόρων	2,89%	12,44%	6,46%

"ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ"			
Κατάσταση κοινού μεγέθους αποτελεσμάτων 2014-2015-2016			
	2016	2015	2014
-			
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	100,00%	100,00%	100,00%
Κόστος πωλήσεων	94,09%	92,73%	92,21%
Μικτό αποτέλεσμα	5,91%	7,27%	7,79%
Λοιπά συνήθη έσοδα	0,41%	0,33%	0,33%
Έξοδα διοίκ.&διαθ.& λοιπά εξ.&ζμη.	5,05%	5,59%	6,43%
Λοιπά έσοδα και κέρδη	0,12%	0,42%	0,00%
Κέρδη προ τόκων και φόρων	1,39%	2,44%	1,69%
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	0,00%	0,00%	0,00%
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	1,60%	1,59%	1,65%
Αποτέλεσμα προ φόρων	-0,21%	0,85%	0,04%
Φόροι εισοδήματος	0,00%	0,56%	0,59%

Έχοντας καταρτίσει τις καταστάσεις κοινών μεγεθών και για τις δύο οντότητες και αφού πλέον η εικόνα είναι πιο ξεκάθαρη με την δημιουργία μιας κοινής βάσης σύγκρισης μπορούμε να διατυπώσουμε τις εξής παρατηρήσεις:

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ:

- 1) Τα ενσώματα πάγια στοιχεία του ισολογισμού της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ που αποτελούσαν το 57,57% του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης, έφθασαν στο 60,77% το 2016, γεγονός που δείχνει μία μικρή αύξηση της επενδυτικής της δραστηριότητας. Αντίθετα, η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα.
- 2) Τα αποθέματα της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ το 2016 αυξήθηκαν κατά 1,13 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2014, ενώ τα αποθέματα της ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ μειώθηκαν κατά 8,27 ποσοστιαίες μονάδες.
- 3) Οι απαιτήσεις της μικρής οντότητας έχουν αυξηθεί σε σχέση με τη χρήση 2014, γεγονός που υποδεικνύει, είτε ότι έχουν αυξησει το όριο των χορηγούμενων πιστώσεων προς τους πελάτες τους, είτε αντιμετωπίζουν ενδεχομένως κάποια δυσκολία στην είσπραξη αυτών. Στη μεσαία οντότητα οι απαιτήσεις παραμένουν περίπου στα ίδια επίπεδα.
- 4) Τα ταμειακά διαθέσιμα στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ μειώθηκαν σημαντικά κατά 9,74 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ αυξήθηκαν κατά 7,62 ποσοστιαίες μονάδες.
- 5) Το ποσοστό κατοχής κυκλοφοριακών στοιχείων διαφοροποιείται μεταξύ των δύο επιχειρήσεων. Τα κυκλοφοριακά στοιχεία της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ καλύπτουν κατά μέσο όρο το 33,50% του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης, ενώ στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ το ποσοστό αυτό φτάνει κατά μέσο όρο στο 84,40%. Η τοποθέτηση κεφαλαίων σε κυκλοφοριακά στοιχεία δεν αποτελεί παραγωγική επένδυση και η διατήρηση υψηλών ποσοστών, όπως στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ, ενδέχεται να μειώνει την κερδοφόρα δυναμικότητα της επιχείρησης. Βέβαια, η ανεπάρκεια των κυκλοφοριακών στοιχείων από την άλλη, μπορεί να οδηγήσει και αυτή με τη σειρά της σε οικονομικό κλονισμό και να επιφέρει καταστρεπτικές συνέπειες για την επιχείρηση.

- 6) Το ποσοστό συμμετοχής των ιδίων κεφαλαίων της μικρής οντότητας αυξήθηκε σημαντικά από 61,05% το 2014 σε 83,71% το 2015, λόγω αύξησης των αποθεματικών, και μειώθηκε το 2016 σε 77,39%, έπειτα από μείωση του μετοχικού κεφαλαίου. Το μετοχικό κεφάλαιο μειώθηκε και στην μεσαία οντότητα, με αποτέλεσμα το ποσοστό συμμετοχής των ιδίων κεφαλαίων αυτής να μειωθεί από 19,61% το 2015 σε 17,40% το 2016.
- 7) Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της μικρής οντότητας μειώθηκαν σημαντικά κατά 21,65%, γεγονός που υποδηλώνει την μερική τακτοποίηση των μακροπρόθεσμων δανείων της με την αντίστοιχη μείωση των ταμειακών διαθεσίμων της. Στη μεσαία οντότητα δεν παρατηρείται σημαντικό ποσό μεταβολής.
- 8) Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ αυξήθηκαν από 7,60% το 2015 σε 12,90% το 2016, γεγονός που υποβαθμίζει την πιστοληπτική της ικανότητα. Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ αντίθετα, μειώνει το ποσοστό των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά 2,62 ποσοστιαίες μονάδες, ενισχύοντας έτσι κατά ένα μικρό ποσοστό την ικανότητα της για ανταπόκριση στις δανειακές της υποχρεώσεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

- 1) Το κόστος πωλήσεων της μικρής οντότητας το 2016 καλύπτει το 72,00% των εσόδων της σε σχέση με το κόστος πωλήσεων της μεσαίας οντότητας που φτάνει στο 94,09% των πωλήσεων της. Το κόστος πωλήσεων της μεσαίας οντότητας έχει ανοδική τάση γεγονός που μειώνει το μικτό αποτέλεσμα της χρήσης και έχει ως αποτέλεσμα η επιχείρηση να μην μπορεί να καλύψει τα έξοδα της.
- 2) Τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ παρουσιάζουν μια συνεχόμενη αύξηση από το 2014 μέχρι το 2016 κατά 5,23 ποσοστιαίες μονάδες, γεγονός που δείχνει ότι η επιχείρηση πρέπει να τα περιορίσει για να αυξήσει τα κέρδη της. Τα αντίστοιχα έξοδα της ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα.
- 3) Οι χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα δεν είναι εκείνοι που δημιουργούν το πρόβλημα στις καταστάσεις αποτελεσμάτων της μικρής και της μεσαίας οντότητας, καθώς αντιπροσωπεύουν ένα πολύ μικρό ποσοστό επί των πωλήσεων τους.

- 4) Η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ εμφανίζει μειωμένα κέρδη στη χρήση 2016 κατά 9,55% συγκριτικά με την χρήση 2015 που τα κέρδη κυμαίνονταν σε ποσοστό 12,44% επί των καθαρών πωλήσεων της. Από την άλλη πλευρά η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ για τις χρήσεις 2014 και 2016 παρουσίασε ζημιογόνα αποτελέσματα.

Συνεπώς, καταλήγουμε στο συμπέρασμα, ότι με μία προσεκτικότερη ανάλυση, η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ θα πρέπει να μειώσει κυρίως τις δαπάνες διοίκησης και διάθεσης που πραγματοποιεί στο πλαίσιο της επιχειρηματικής της δραστηριότητας και λιγότερο το κόστος πωλήσεων της, για να αυξήσει το ποσοστό των καθαρών κερδών της. Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ, αντιθέτως, θα πρέπει να εστιάσει στη μείωση του κόστους των πωλήσεων της διατηρώντας παράλληλα την ποιότητα των προϊόντων της σε υψηλά επίπεδα, για να επιτύχει ένα θετικό αποτέλεσμα στο τέλος της χρήσεως.

5.2.2 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ Η΄ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Στη συνέχεια θα επιχειρήσουμε να συγκρίνουμε τα δεδομένα των εταιρειών μας, με τη μέθοδο της συγκριτικής χρηματοοικονομικής ανάλυσης, ώστε να δούμε την μεταβολή των καταστάσεων διαχρονικά από έτος σε έτος. Η σύγκριση μπορεί να γίνει εύκολα, καθώς τα στοιχεία που διαθέτουμε αφορούν τρία έτη. Σε περίπτωση που τα έτη ήταν περισσότερα η σύγκριση έπρεπε να γίνει με τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών τάσεως. Ακολουθεί σύγκριση του έτους 2014 με το 2015 και του 2015 με το 2016.

"ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ"-ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ 2014-2015-2016							
	ΠΟΣΑ			ΜΕΤΑΒΟΛΗ			
	2016	2015	2014	2014 - 2015 (2015- 2014/2014)	%	2015 -2016 (2016- 2015/2015)	%
ΤΙΤΛΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ							
Ενσώματα & άυλα Πάγια	2.173.931,72	2.365.890,70	2.370.614,11	-4.723,41	-0,20%	-191958,98	-8,11%
Προκαταβολές και λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	183.088,92	180.334,19	180.334,19	0,00	0,00%	2754,73	1,53%
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	2.357.020,64	2.546.224,89	2.550.948,30	-4.723,41	-0,19%	-189204,25	-7,43%
Αποθέματα	214.313,90	170.426,30	198.870,76	-28.444,46	-14,30%	43887,60	25,75%

Απαιτήσεις	771.955,97	678.132,61	621.831,40	56.301,21	9,05%	93823,36	13,84%
Άλλα κυκλοφ.στοιχεία	24.771,54	53.854,66	82.048,80	-28.194,14	-34,36%	-29083,12	-54,00%
Διαθέσιμα	178.987,02	520.172,62	599.592,62	-79.420,00	-13,25%	-341185,60	-65,59%
Σύνολο κυκλοφορούντων	1.190.028,43	1.422.586,19	1.502.343,58	-79.757,39	-5,31%	-232557,76	-16,35%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	3.547.049,07	3.968.811,08	4.053.291,88	-84.480,80	-2,08%	-421762,01	-10,63%
Καταβλημένα κεφάλαια	2.446.120,00	3.057.650,00	3.057.650,00	0,00	0,00%	-611530,00	-20,00%
Αποθ & αποτελ.εις νέο	299.040,32	264.572,17	-583.244,62	847.816,79	-145,36%	34468,15	13,03%
Σύνολο καθαρής θέσης	2.745.160,32	3.322.222,17	2.474.405,38	847.816,79	34,26%	-577061,85	-17,37%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	344.353,14	407.214,31	1.270.996,18	-	-	-62861,17	-15,44%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	457.535,61	239.374,60	307.890,32	-68.515,72	-22,25%	218161,01	91,14%
Σύνολο υποχρεώσεων	801.888,75	646.588,91	1.578.886,50	932.297,59	-59,05%	155299,84	24,02%
Σύνολο καθ.θέσης προβλ.&υποχρ.	3.547.049,07	3.968.811,08	4.053.291,88	-84.480,80	-2,08%	-421762,01	-10,63%

"ΕΠ.Α.ΜΕ ΑΕ" - ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ 2014-2015-2016							
	ΠΟΣΑ			ΜΕΤΑΒΟΛΗ			
	2016	2015	2014	2014 - 2015 (2015-2014/2014)	%	2015 - 2016 (2016-2015/2015)	%
ΤΙΤΛΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ							
Ενσώματα & άλλα Πάγια	2.653.434,30	2.742.722,78	2.821.415,91	-78.693,13	-2,79%	-89288,48	-3,26%
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι & λοιπά	30.075,17	59.770,35	34.412,85	25.357,50	73,69%	-29695,18	-
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	2.683.509,47	2.802.493,13	2.855.828,76	-53.335,63	-1,87%	-118983,66	-4,25%
Αποθέματα	2.477.276,62	2.582.989,57	4.288.443,18	-1.705.453,61	-39,77%	-105712,95	-4,09%
Απαιτήσεις	10.253.392,43	9.245.770,65	10.887.699,22	-1.641.928,57	-15,08%	1007621,78	10,90%
Άλλα κυκλοφ.στοιχεία	51.415,67	275.428,45	178.699,78	96.728,67	54,13%	-224012,78	-
Διαθέσιμα	2.503.046,94	1.448.029,26	1.226.004,49	222.024,77	18,11%	1055017,68	72,86%
Σύνολο κυκλοφορούντων	15.285.131,66	13.552.217,93	16.580.846,67	-3.028.628,74	-18,27%	1732913,73	12,79%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	17.968.641,13	16.354.711,06	19.436.675,43	-3.081.964,37	-15,86%	1613930,07	9,87%
Καταβλημένα	4.178.902,67	4.178.902,67	4.178.902,67	0,00	0,00%	0,00	0,00%

κεφάλαια							
Αποθ & αποτελ.εις νέο	-1.053.209,18	-971.334,44	-1.090.104,47	118.770,03	-10,90%	-81874,74	8,43%
Σύνολο καθαρής θέσης	3.125.693,49	3.207.568,23	3.088.798,20	118.770,03	3,85%	-81874,74	-2,55%
Προβλέψεις	374.369,83	343.950,20	334.778,20	9.172,00			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.598.404,67	1.103.834,23	1.581.377,56	-477.543,33	-30,20%	494570,44	44,80%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	12.870.173,14	11.699.358,40	14.431.721,47	-2.732.363,07	-18,93%	1170814,74	10,01%
Σύνολο υποχρεώσεων	14.468.577,81	12.803.192,63	16.013.099,03	-3.209.906,40	-20,05%	1665385,18	13,01%
Σύνολο καθ.θέσης προβλ.&υποχρ.	17.968.641,13	16.354.711,06	19.436.675,43	-3.081.964,37	-15,86%	1613930,07	9,87%

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

- 1) Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία των επιχειρήσεων από το 2014 μέχρι το 2016 σημείωσαν αρνητική μεταβολή. Το μεγαλύτερο ποσοστό αρνητικής μεταβολής παρουσιάζεται μεταξύ των χρήσεων 2015 και 2016, όπου μειώθηκαν τα πάγια κατά -8,11% στη χρήση 2016 για τη μικρή οντότητα.
- 2) Τα αποθέματα αυξήθηκαν σημαντικά στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ από το 2015 στο 2016, ενώ στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ μειώθηκαν κατά -39,77% από τη χρήση 2014 στη χρήση 2015.
- 3) Οι απαιτήσεις της μικρής οντότητας παρουσιάζουν ανοδική τάση από έτος σε έτος. Η διαφορά αυτή μπορεί να οφείλεται στην αλλαγή της πολιτικής πωλήσεων και της παροχής περισσότερων διευκολύνσεων στους πελάτες της ή σε άλλους λόγους. Αντίθετα, η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ κατάφερε να μειώσει τις απαιτήσεις της στη χρήση 2015, με αποτέλεσμα να καταφέρει να αυξήσει τα ταμειακά της διαθέσιμα. Παρά ταύτα, δεν κατάφερε να κρατήσει τη μείωση των απαιτήσεων της και το υπόλοιπο αυξήθηκε στο 10,90%.
- 4) Στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ τα ταμειακά διαθέσιμα μειώθηκαν σε μεγάλο ποσοστό από τη χρήση 2015 στη χρήση 2016. Η μείωση αυτή των διαθεσίμων οφείλεται στη μείωση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων και στην αύξηση των αποθεμάτων την ίδια περίοδο. Εν αντιθέσει, τα ταμειακά διαθέσιμα της ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ από τη χρήση 2015 στη χρήση 2016 αυξήθηκαν κατά 72,86%, με αντίστοιχη αύξηση των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της.

"ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ"-ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 2014-2015-2016							
	ΠΟΣΑ			ΜΕΤΑΒΟΛΗ			
	2016	2015	2014	2014 - 2015 (2015-2014/2014)	%	2015 -2016 (2016-2015/2015)	%
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	1.191.362,0 4	1.413.489,5 8	1.424.679,2 6	-11.189,68	-0,79%	-222.127,54	-15,71%
Κόστος πωλήσεων	857.728,79	976.449,01	1.067.937,8 9	-91.488,88	-8,57%	-118.720,22	-12,16%
Μικτό αποτέλεσμα	333.633,25	437.040,57	356.741,37	80.299,20	22,51%	-103.407,32	-23,66%
Λοιπά συνήθη έσοδα	400,00	400,00	16.581,68	-16.181,68	-97,59%	0,00	0,00%
Έξοδα διοίκ.&διαθ.& λοιπά εξ.&ζημ.	312.259,36	256.237,21	298.910,39	-42.673,18	-14,28%	56.022,15	21,86%
Λοιπά έσοδα και κέρδη	31.026,27	26.651,17	30.402,27	-3.751,10	-12,34%	4.375,10	16,42%
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	7.696,58	10.368,35	13.355,87	-2.987,52	-22,37%	-2.671,77	-25,77%
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	13.363,11	18.813,47	26.183,86	-7.370,39	-28,15%	-5.450,36	-28,97%
Αποτέλεσμα προ φόρων	47.133,63	199.409,41	91.986,94	107.422,47	116,78%	-152.275,78	-76,36%
Φόροι εισοδήματος	12.665,48	23.515,82	0,00	23.515,82	100,00%	-10.850,34	-46,14%
Αποτέλεσμα περιόδου μετά από φόρους	34.468,15	175.893,59	91.986,94	83.906,65	91,22%	-141.425,44	-80,40%

"ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ"-ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 2014-2015-2016							
	ΠΟΣΑ			ΜΕΤΑΒΟΛΗ			
	2016	2015	2014	2014 - 2015 (2015-2014/2014)	%	2015 -2016 (2016-2015/2015)	%
Κύκλος εργασιών	38.463.144,48	41.933.187,24	42.824.021,25	-890.834,01	-2,08%	-3.470.042,76	-8,28%

(καθαρός)							
Κόστος πωλήσεων	36.191.703,19	38.882.812,64	39.485.921,28	-603.108,64	-1,53%	-2.691.109,45	-6,92%
Μικτό αποτέλεσμα	2.271.441,29	3.050.374,60	3.338.099,97	-287.725,37	-8,62%	-778.933,31	-25,54%
Λοιπά συνήθη έσοδα	157.588,79	139.436,00	140.247,54	-811,54	-0,58%	18.152,79	13,02%
Έξοδα διοίκ.&διαθ.& λοιπά εξ.&ζήμ.	1.942.228,66	2.344.564,54	2.755.157,61	-410.593,07	-14,90%	-402.335,88	-17,16%
Λοιπά έσοδα και κέρδη	46.058,08	176.436,04	0,00	176.436,04	100,00%	-130.377,96	-73,90%
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	218,12	366,37	387,04	-20,67	-5,34%	-148,25	-40,46%
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	614.401,25	665.669,66	704.978,86	-39.309,20	-5,58%	-51.268,41	-7,70%
Αποτέλεσμα προ φόρων	-81.323,63	356.378,81	18.598,08	337.780,73	1816,21%	-437.702,44	-122,82%
Φόροι εισοδήματος	551,11	235.438,78	250.777,42	-15.338,64	-6,12%	-234.887,67	-99,77%
Αποτέλεσμα περιόδου μετά από φόρους	-81.874,74	120.940,03	-232.179,34	353.119,37	-152,09%	-202.814,77	-167,70%

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- 1) Ο κύκλος εργασιών της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ το 2016 μειώνεται κατά 15,71% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ ακολουθεί και αυτή φθίνουσα πορεία αλλά σε ποσοστό -2,08% το 2015 και -8,28% το 2016. Το κόστος πωλήσεων εμφανίζει και αυτό ανάλογη μείωση.
- 2) Ενώ το μικτό αποτέλεσμα της μικρής οντότητας το 2015 παρουσιάζει βελτίωση κατά 22,51% συγκριτικά με το μικτό αποτέλεσμα της προηγούμενης περιόδου, η ανοδική τάση δεν συνεχίζεται στο 2016. Η μεσαία οντότητα από την άλλη, αυξάνει τη μείωση της ποσοστιαίας μεταβολής του μικτού της κέρδους από -8,62% το 2015 συγκριτικά με το 2014, σε -25,54% το 2016 συγκριτικά με το 2015.

- 3) Τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης παρουσιάζουν αύξηση στη μικρή οντότητα το 2016 κατά 21,86% σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται αρνητικά το καθαρό αποτέλεσμα της χρήσης. Από την άλλη πλευρά, η μεσαία οντότητα μειώνει όλο και περισσότερο τις δαπάνες αυτές.
- 4) Οι πιστωτικοί τόκοι μειώνονται και στις δύο οντότητες από περίοδο σε περίοδο παράλληλα με τους χρεωστικούς τόκους που ακολουθούν και αυτή φθίνουσα πορεία.
- 5) Τα καθαρά κέρδη της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ προ φόρων παρουσίασαν σημαντική αύξηση κατά 116,78% σε σχέση με το 2014, που όμως η αύξηση αυτή δεν συνεχίστηκε το 2016. Έτσι, τα καθαρά κέρδη προ φόρων μειώνονται κατά -76,36% συγκριτικά με το 2015. Αντίστοιχα, η επικερδέστερη περίοδος της ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ είναι η χρήση 2015, αφού εμφανίζει κέρδη προ φόρων αυξημένα κατά 338.780.73€ συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση. Το 2016 όμως, η εταιρεία εμφανίζει ζημίες με αποτέλεσμα η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των περιόδων 2015 και 2016 να πέφτει κατακόρυφα στο -122,82%.

Συμπερασματικά, ανάμεσα στις τρεις περιόδους, η χρήση 2015 ήταν εκείνη που σημείωσε τα καλύτερα αποτελέσματα και για τις δύο οντότητες. Η μικρή οντότητα αύξησε τα κέρδη της και η μεσαία οντότητα εμφάνισε θετικά αποτελέσματα μετά από μια ζημιογόνο περίοδο. Αν και ο κύκλος εργασιών μειώνεται από τη χρήση 2014 στη χρήση 2015, οι δαπάνες σημειώνουν πτώση με ταχύτερους ρυθμούς με αποτέλεσμα να εμφανίζονται κέρδη και στις δύο περιπτώσεις.

5.2.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Έπειτα από μία μικρή παρουσίαση των ανωτέρω μεθόδων ανάλυσης, θα επεκταθούμε στην ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων με τη χρήση των αριθμοδεικτών, συμπληρώνοντας και ολοκληρώνοντας την ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων. Αν και οι αριθμοδείκτες δεν δίνουν πολλές πληροφορίες από μόνοι τους, ωστόσο είναι αποτελεσματικοί στην ανίχνευση προβλημάτων και αδυναμιών, βοηθώντας στη σύγκριση μεταξύ των επιχειρήσεων (Αναγνώστου,2015).

5.2.3.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας χρησιμοποιούνται για να προσδιορίσουν τη βραχυπρόθεσμη οικονομική θέση της επιχείρησης και την ικανότητα της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, δηλαδή να διαθέτει τα αναγκαία ποσά για εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της (Νιάρχος, 2004). Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας είναι ιδιαίτερα σημαντικοί, καθώς αν η επιχείρηση δεν μπορεί να ικανοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις της, δεν θα μπορέσει να ικανοποιήσει ούτε τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της, αλλά ούτε τους μετόχους της⁶⁹. Αναφέρονται στο μέγεθος και στις σχέσεις των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων και των κυκλοφοριακών στοιχείων της επιχείρησης δίνοντας εικόνα για την τρέχουσα κατάσταση αυτής ελέγχοντας τον τρόπο που απασχολούνται τα κεφάλαια κινήσεως της. Ακολουθεί ανάλυση αυτών των αριθμοδεικτών για τις δύο οντότητες.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ Η ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ

Κεφάλαιο Κίνησης= Κυκλοφορούν Ενεργητικό – Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Κεφάλαιο κίνησης, είναι το τμήμα του κεφαλαίου που είναι διαθέσιμο για την αντιμετώπιση των λειτουργικών αναγκών της επιχείρησης και των διακυμάνσεων στις μεταβολές των τιμών ή των συνθηκών της αγοράς.

Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας= $\frac{\text{Κυκλοφοριακό Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$

Κυκλοφοριακό Ενεργητικό/Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις= (Αποθέματα + Απαιτήσεις από πωλήσεις αποθεμάτων & υπηρεσιών + Χρεόγραφα + Διαθέσιμα + Έσοδα εισπρακτέα) / (Υποχρεώσεις από αγορές αποθεμάτων & υπηρεσιών + Φόροι πληρωτέοι + Μισθοί πληρωτέοι + Μερίσματα πληρωτέα + Έξοδα πληρωτέα)

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ									
	2016	Αριθμ. Γενικής Ρευστότητας	Κεφάλαιο Κίνησης	2015	Αριθμ. Γενικής Ρευστότητας	Κεφάλαιο Κίνησης	2014	Αριθμ. Γενικής Ρευστότητας	Κεφάλαιο Κίνησης

⁶⁹ Τουρνά, Ε. (2015), *Χρηματοοικονομική Λογιστική*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Κυκλοφ. Ενεργητικό	15.285.131,66	1,19	2.414.958,52	13.552.217,93	1,16	1.852.859,53	16.580.846,67	1,15	2.149.125,20
Βραχυπρ. Υποχρ.	12.870.173,14			11.699.358,40			14.431.721,47		

ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ

	2016	Αριθμ. Γενικής Ρευστότητας	Κεφάλαιο Κίνησης	2015	Αριθμ. Γενικής ς Ρευστότητας	Κεφάλαιο Κίνησης	2014	Αριθμ. Γενικής ς Ρευστότητας	Κεφάλαιο Κίνησης
Κυκλοφ. Ενεργητικό	1.190.028,43	2,60	732.492,82	1.422.586,19	5,94	1.183.211,59	1.502.343,58	4,88	1.194.453,26
Βραχυπρ. Υποχρ.	457.535,61			239.374,60			307.890,32		

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε, ότι ο μεγαλύτερος αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας εμφανίζεται στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ τη χρήση 2015(5,94) και ο μικρότερος σημειώνεται στη χρήση 2014 από την ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ (1,15). Έτσι, για τις χρήσεις 2016, 2015 και 2014, η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ παρείχε μεγαλύτερη ασφάλεια στους πιστωτές της, αφού μία μονάδα βραχυχρόνιων υποχρεώσεων καλύπτεται από 2,60(2016), 5,94 (2015), 4,88(2014) μονάδες κυκλοφορούντων ενεργητικών στοιχείων έναντι αντίστοιχων αριθμοδεικτών 1,19(2016), 1,16(2015), 1,15(2014) της ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ. Τα καλύτερα αποτελέσματα παρουσιάζονται στη μικρή οντότητα, καθώς για τις χρήσεις 2014-2016 εμφανίζει μεγαλύτερους αριθμοδείκτες. Η διαφορά αυτή μεταξύ των εταιρειών για το 2014 ανέρχεται σε 3,73 μονάδες, για το 2015 σε 4,78 μονάδες, και για το 2016 σε 1,41 μονάδες.

Γενικότερα, όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας, τόσο καλύτερη θεωρείται η ρευστότητα της επιχείρησης. Ένας αριθμοδείκτης γύρω στο 2 μπορούμε να πούμε ότι είναι ικανοποιητικός για μία βιομηχανική ή εμπορική επιχείρηση (Νιάρχος,2004).

Κατόπιν των ανωτέρω, καταλήγουμε στο συμπέρασμα, ότι το μεγαλύτερο περιθώριο ασφάλειας το διατηρεί η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ, για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε ανεπιθύμητης εξέλιξης στη ροή των κεφαλαίων της. Αν και ο δείκτης γενικής ρευστότητας της ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ έχει ανοδική πορεία, ωστόσο δεν τον θεωρούμε αρκετά ικανοποιητικό για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της. Παρ' όλα αυτά, είναι θετικό το γεγονός, ότι αυξάνεται με μικρό αλλά σταθερό ρυθμό. Επίσης η διοίκηση της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ πρέπει να δώσει ιδιαίτερη

προσοχή, στο έτος 2016, στη μείωση κατά 3,34 μονάδες του δείκτη γενικής ρευστότητας συγκριτικά με το 2015, καθώς τούτο παρέχει ένδειξη ότι αναπτύσσεται μία μη ευνοϊκή κατάσταση σε ότι αφορά την ικανότητα της να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της.

Μία εξέταση σε βάθος όμως, δεν μπορεί να αρκестεί μόνο στα δεδομένα αυτά για να καταλήξει σε ασφαλή αποτελέσματα. Οι κατηγορίες που συνθέτουν το κυκλοφορούν ενεργητικό παίζουν σημαντικό ρόλο στη ρευστότητα της επιχείρησης. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, δεν μπορούμε να μην σχολιάσουμε, ότι το ποσοστό ταμειακών διαθεσίμων της ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ στη χρήση 2016 ήταν μεγαλύτερο κατά (13,93%-5,05%) 8,88% , γεγονός που καθιστά τη μεσαία οντότητα από άποψη ρευστότητας σε μία καλή θέση. Για τις υπόλοιπες περιόδους, βέβαια, δεν ισχύει το ίδιο. Ακόμα, εύκολα μπορεί να παρατηρήσει κανείς, ότι τα μεγαλύτερα μεγέθη του κεφαλαίου κίνησης που εμφανίζονται στη μεσαία οντότητα, δημιουργούν μία σύγχυση στην εικόνα που μόλις αναλύσαμε. Η αλήθεια είναι, ότι δεν μπορούμε να θεωρήσουμε, πως η καλύτερη ρευστότητα είναι εκείνη που έχει το μεγαλύτερο κεφάλαιο κίνησης, αφού ρευστότητα δεν είναι η διαφορά μεταξύ κυκλοφορούντος ενεργητικού και τρεχουσών υποχρεώσεων. Κατά συνέπεια, ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας μετράει καλύτερα την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της, παρά το κεφάλαιο κίνησης.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας λαμβάνει υπόψη του όλα εκείνα τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού που μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά. Ειδικότερα, περιλαμβάνει τα ποσά των :διαθεσίμων, χρεογράφων, γραμματίων εισπρακτέων και λογαριασμών πελατών, το σύνολο των οποίων συγκρίνεται με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στον υπολογισμό του αριθμοδείκτη αυτού δεν περιλαμβάνονται τα αποθέματα και τα προπληρωμένα έξοδα, αφού δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία. Τα αποθέματα δεν μπορούν να μετατραπούν σε μετρητά αμέσως και οι προπληρωμένες δαπάνες δεν μετατρέπονται σε μετρητά ούτως ή άλλως. Στις απαιτήσεις της επιχείρησης δεν εμπεριέχονται οι επισφαλείς και ανεπίδεκτες είσπραξης απαιτήσεις, αφού ούτε και αυτές αναμένεται να εισπραχθούν άμεσα. Κατά συνέπεια, ο αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας παρέχει μία καλύτερη ένδειξη της ρευστότητας της επιχείρησης από τον αριθμοδείκτη γενικής

ρευστότητας, διότι περιλαμβάνει τα ταχέως ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης. Δίνεται από τον ακόλουθο τύπο:

$$\text{Αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας} = \frac{\text{Διαθέσιμα + Απαιτήσεις}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Ακολουθεί πίνακας υπολογισμού του αριθμοδείκτη ρευστότητας για τις οντότητες που μελετάμε:

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Ειδικής Ρευστότητας	2015	Αριθμ. Ειδικής Ρευστότητας	2014	Αριθμ. Ειδικής Ρευστότητας
Διαθέσιμα + Απαιτήσεις	12.756.439,37	0,99	10.700.503,36	0,91	11.471.626,83	0,79
Βραχυπρ.Υποχρ.	12.870.173,14		11.699.358,40		14.431.721,47	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Ειδικής Ρευστότητας	2015	Αριθμ. Ειδικής Ρευστότητας	2014	Αριθμ. Ειδικής Ρευστότητας
Διαθέσιμα + Απαιτήσεις	903.396,38	1,97	1.138.389,97	4,76	1.160.352,82	3,77
Βραχυπρ.Υποχρ.	457.535,61		239.374,60		307.890,32	

Ως εξωτερικοί αναλυτές δεν γνωρίζουμε στοιχεία επισφαλών απαιτήσεων στη μικρή οντότητα. Για το λόγο αυτό, οι απαιτήσεις εμφανίζονται μειωμένες κατά 5%. Στη μεσαία οντότητα τα στοιχεία των επισφαλών και επίδικων απαιτήσεων, σύμφωνα με το προσάρτημα, εμφανίζονται πλήρως απομειωμένα εκτός από τη χρήση 2014, όπου μειώθηκαν επιπλέον κατά 612.273,31€ (427.000,00+1.037.974,42 – 852.701,11). Παρατηρώντας τον πίνακα βλέπουμε πως η μικρή οντότητα υπερτερεί, διότι καλύπτει περισσότερες φορές τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της με τα ταχέως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης. Ο μεγαλύτερος αριθμοδείκτης εμφανίζεται ξανά στη χρήση 2015 για τη μικρή οντότητα, όπου μία μονάδα βραχυχρόνιων υποχρεώσεων καλύπτεται κατά 4,76 φορές από τις απαιτήσεις και τα διαθέσιμα της. Ο μικρότερος αριθμοδείκτης παρατηρείται στη χρήση 2014 για τη μεσαία οντότητας (0,79μονάδες). Παρ' όλο που η μεσαία οντότητα εμφανίζει τους χαμηλότερους αριθμοδείκτες, ωστόσο τα αποτελέσματα αυτής δεν κυμαίνονται κάτω των 0,25

μονάδων, γεγονός που την καθιστά σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο μεταξύ των επιχειρήσεων για την κάλυψη των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων τους με τα ταχέως ρευστοποιήσιμα στοιχεία.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο αριθμοδείκτης άμεσης ταμειακής ρευστότητας μας δείχνει πόσες φορές τα ταμειακά διαθέσιμα της επιχείρησης καλύπτουν τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Έτσι μπορούμε να δούμε αν τα χρήματα επαρκούν για την κάλυψη των τρεχουσών λειτουργικών αναγκών της επιχείρησης. Ο αριθμοδείκτης αυτός δίνεται από τον ακόλουθο τύπο:

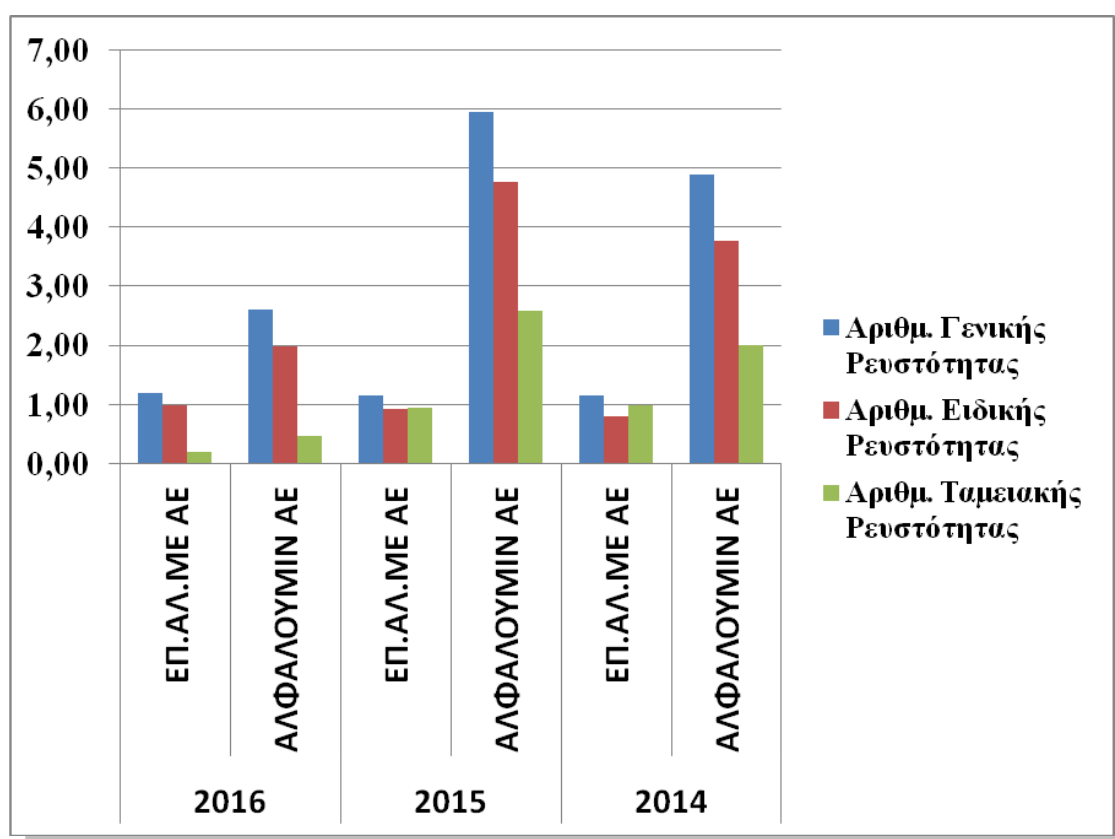
$$\text{Αριθμοδείκτης άμεσης ταμειακής ρευστότητας} = \frac{\text{Διαθέσιμο Ενεργητικό (διαθέσιμα + χρεόγραφα)}}{\text{Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις υπολογίζονται, αν από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αφαιρέσουμε τις προκαταβολές πελατών και τα δεδουλευμένα έξοδα. Κατόπιν τούτου, παρουσιάζουμε τα κάτωθι αποτελέσματα:

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Ταμειακής Ρευστότητας	2015	Αριθμ. Ταμειακής Ρευστότητας	2014	Αριθμ. Ταμειακής Ρευστότητας
Διαθέσιμο Ενεργητικό	2.503.046,94	0,20	10.995.681,10	0,94	14.275.809,05	0,99
Ληξιπρόθ. Υποχρ.	12.671.313,24		11.699.358,40		14.431.721,47	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Ταμειακής Ρευστότητας	2015	Αριθμ. Ταμειακής Ρευστότητας	2014	Αριθμ. Ταμειακής Ρευστότητας
Διαθέσιμο Ενεργητικό	178.987,02	0,46	520.172,62	2,58	599.592,62	2,00
Ληξιπρόθ. Υποχρ.	386.659,23		201.566,66		299.725,45	

Αν και η τιμή του δείκτη αυτού συνήθως είναι μικρότερη από ένα , για τις χρήσεις 2015 και 2014 η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ κατάφερε να καλύψει κατά 2,58 και 2,00 φορές αντίστοιχα τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της με τα διαθέσιμα περιουσιακά της στοιχεία. Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ για τις χρήσεις 2015 και 2014 καλύπτει σχεδόν 1 φορά τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της, χωρίς να καταφέρει να διατηρήσει το ρυθμό αυτό στη χρήση 2016, παρουσιάζοντας το μικρότερο αριθμοδείκτη.

Για να συνοψίσουμε τα παραπάνω αποτελέσματα, τα απεικονίζουμε στη συνέχεια με τη μορφή διαγράμματος.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΟΥ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ο αριθμοδείκτης αυτός υποστηρίζεται από πολλούς αναλυτές θεωρώντας ότι είναι ο καλύτερος δείκτης του βαθμού ρευστότητας. Μετρά σε αριθμό ημερών, το χρονικό διάστημα που τα διαθέσιμα, οι ρευστοποιήσιμες απαιτήσεις και τα χρεόγραφα μπορούν να καλύψουν τις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης. Αποτελεί μία εναλλακτική μέθοδο ανάλυσης της τρέχουσας ρευστότητας της επιχείρησης και δίνεται από τον ακόλουθο τύπο.

$$\text{Αριθμοδείκτης αμυντικού χρονικού} \quad \underline{\text{Διαθέσιμα} + \text{Χρεόγραφα} +}$$

διαστήματος =

Απαιτήσεις
Ημερήσια Έξοδα

Ημερήσια Έξοδα= (Κόστος πωλήσεων + λειτουργικά έξοδα (διοικητικά έξοδα + έξοδα διάθεσης + έξοδα ερευνών & ανάπτυξης)+Χρηματοδοτικά Έξοδα- Αποσβέσεις) / 365

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος	2015	Αριθμ. Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος	2014	Αριθμ. Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος
Διαθέσιμα + Χρεόγραφα + Απαιτήσεις	12.756.439,37	120,72	10.700.503,36	93,62	11.471.626,83	99,89
Ημερήσια Έξοδα	105.670,42		114.299,07		114.837,49	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος	2015	Αριθμ. Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος	2014	Αριθμ. Αμυντικού Χρονικού Διαστήματος
Διαθέσιμα + Χρεόγραφα + Απαιτήσεις	903.396,38	346,30	1.138.389,97	410,38	1.160.352,82	371,90
Ημερήσια Έξοδα	2.608,74		2.774,02		3.120,05	

Στον αριθμητή του κλάσματος για τον υπολογισμό του αριθμοδείκτη αμυντικού χρονικού διαστήματος έχουν ληφθεί υπόψη τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία των επιχειρήσεων μετά από την αφαίρεση των επισφαλών και επίδικων απαιτήσεων όπου χρειαζόταν. Στη μεσαία οντότητα τα στοιχεία των επισφαλών και επίδικων απαιτήσεων, σύμφωνα με το προσάρτημα, εμφανίζονται πλήρως απομειωμένα εκτός από τη χρήση 2014, όπου μειώθηκαν επιπλέον κατά 612.273,31€ (427.000,00+1.037.974,42 – 852.701,11). Στη μικρή οντότητα, επειδή δεν έχουμε

εικόνα των επισφαλών και επίδικων απαιτήσεων, οι απαιτήσεις εμφανίζονται μειωμένες κατά 5%.

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι η μικρή οντότητα μπορεί να λειτουργήσει μόνο με τη χρησιμοποίηση των αμυντικών περιουσιακών της στοιχείων 372 μέρες περίπου στη χρήση 2014, 410 μέρες περίπου στη χρήση 2015 και 345 μέρες περίπου στη χρήση 2016. Η μεσαία οντότητα από την άλλη, μπορεί να λειτουργήσει με τη χρήση των αμυντικών της περιουσιακών στοιχείων, μόλις 100 ημέρες στη χρήση 2014, 94 ημέρες περίπου στη χρήση 2015 και 121 ημέρες στη χρήση 2016. Έτσι και με αυτό τον αριθμοδείκτη, αποδεικνύεται ότι η βραχυπρόθεσμη ρευστότητα της μικρής οντότητας είναι σαφώς καλύτερη από αυτήν της μεσαίας οντότητας.

5.2.3.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας, ως απαραίτητο συμπλήρωμα των αριθμοδεικτών ρευστότητας, προσδιορίζουν πόσο αποτελεσματικά οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τα περιουσιακά τους στοιχεία μετατρέποντας τα σε ρευστά, ελέγχοντας παράλληλα τις δαπάνες για τη δημιουργία ενός αποδεκτού ποσοστού απόδοσης. Η γνωριμία και ανάλυση αυτών των αριθμοδεικτών γίνεται στη συνέχεια.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων δείχνει πόσες φορές μέσα στη χρήση εισπράττονται οι απαιτήσεις της επιχείρησης. Για τον υπολογισμό του δείκτη λαμβάνονται υπόψη οι καθαρές πωλήσεις της επιχείρησης και ο μέσος όρος των απαιτήσεων της αρχής και του τέλους της χρήσης. Για την εύρεση της μέσης διάρκειας παραμονής των απαιτήσεων μιας επιχείρησης από τους πελάτες της σε αριθμό ημερών, διαιρούμε το σύνολο των ημερών του έτους με τον αριθμοδείκτη ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων. Όσο μεγαλύτερη είναι η ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων, τόσο μικρότερος είναι ο χρόνος παραμονής αυτών στην επιχείρηση. Στη συνέχεια, δίνεται ο τύπος και γίνονται οι υπολογισμοί.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων} = \frac{\text{Καθαρές πωλήσεις}}{\text{Μέσος Όρος απαιτήσεων}}$$

$$\text{Μέση διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων στην επιχείρηση} = 365 \times \frac{\text{Μέσο ύψος απαιτήσεων}}{\text{Καθαρές πωλήσεις}}$$

ή

Μέση διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων στην επιχείρηση = 365/ Αριθμοδ. ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων

Στις μέσες απαιτήσεις περιλαμβάνονται οι πελάτες, τα γραμμάτια εισπρακτέα και οι επιταγές εισπρακτέες.

	2016			2015		
ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	Δεδομένα	αριθμ.ταχυτ. είσπραξης απαιτήσεων	Μέση διάρκεια παραμονής απαιτήσεων στην επιχ.	Δεδομένα	αριθμ.ταχυτ. είσπραξης απαιτήσεων	Μέση διάρκεια παραμονής απαιτήσεων στην επιχ.
Καθαρές πωλήσεις	38.463.144,48	4,20	86,92	41.933.187,24	4,36	83,78
Μέσος όρος απαιτήσεων	9.159.747,87			9.625.577,81		
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
Καθαρές πωλήσεις	1.191.362,04	1,68	217,74	1.413.489,58	2,21	165,23
Μέσος όρος απαιτήσεων	710702,085			639882,73		

Στον παραπάνω πίνακα υπολογισμού λαμβάνονται υπόψη τα δεδομένα των χρήσεων 2015 και 2016, αφού υπολογίστηκε ο μέσος όρος των απαιτήσεων για τις χρήσεις αυτές και δεν αντλήσαμε δεδομένα από τη χρήση 2013 για τον υπολογισμό του μέσου όρου των απαιτήσεων της χρήσης 2014.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ εισπράττει τις απαιτήσεις της περισσότερες φορές μέσα στις χρήσεις 2016 και 2015 παρότι η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ, που φαίνεται να μην καταφέρνει το ίδιο καλά να διαχειρίζεται το κομμάτι των εισπράξεων. Έτσι, οι απαιτήσεις της μεσαίας οντότητας παραμένουν στη χρήση 2016 μόλις 87 ημέρες στην επιχείρηση και στη χρήση 2015 84 ημέρες, ενώ στη μικρή οντότητα παραμένουν 218 ημέρες το 2016 και 165 ημέρες το 2015 προτού εισπραχθούν. Όσο μεγαλύτερη είναι η ταχύτητα εισπράξεων, τόσο μικρότερες είναι οι πιθανότητες εμφάνισης ζημιών από επισφαλείς πελάτες. Ο δείκτης γενικότερα, για να είναι ικανοποιητικός πρέπει να είναι αρκετά μεγαλύτερος της μονάδας. Για το λόγο αυτό, η διοίκηση της μικρής οντότητας πρέπει να βελτιώσει και να ρυθμίσει την πολιτική εισπράξεων της.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει πόσες φορές μέσα στη χρήση ανανεώθηκαν οι ληφθείσες πιστώσεις από την επιχείρηση, δηλαδή πόσες φορές το κόστος πωληθέντων καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να παρακολουθήσουμε την πολιτική της επιχείρησης ως προς τη χρηματοδότηση των αγορών της και να δούμε συγκριτικά με τον αριθμοδείκτη της ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων αν οι υποχρεώσεις εξοφλούνται με ταχύτερο ή βραδύτερο ρυθμό. Για τον υπολογισμό του αριθμοδείκτη δίνονται οι παρακάτω σχέσεις:

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων} = \frac{\text{Αγορές ή Κόστος Πωληθέντων}}{\text{Μέσος ύψος βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων}}$$

- Στον αριθμητή, εναλλακτικά των αγορών, χρησιμοποιείται το κόστος πωληθέντων, όταν δεν δίνονται στοιχεία του συνόλου των αγορών της χρήσεως.
- Ως μέσο ύψος βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, θα χρησιμοποιήσουμε, όπως πολλοί αναλυτές κάνουν, το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων που εμφανίζεται στον ισολογισμό.

$$\text{Μέση διάρκεια παραμονής των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στην επιχείρηση} = 365 \times \frac{\text{Μέσο ύψος βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων}}{\text{Αγορές ή Κόστος Πωληθέντων}}$$

Μέση διάρκεια παραμονής των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στην επιχείρηση
= 365/ Αριθμοδ. ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων

	2016	2015	2014
--	------	------	------

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	Δεδομένα	αριθμ. ταχυτ. Βραχ. υποχρ.	Μέση διάρκεια παραμο νής βραχυπρ . υποχρ.	Δεδομένα	αριθμ. ταχυτ. Βραχυ πρ. υποχρ.	Μέση διάρκεια παραμο νής βραχυπρ . υποχρ.	Δεδομένα	αριθμ. ταχυτ. Βραχυπρ. υποχρ.	Μέση διάρκεια παραμ. βραχυπρ . υποχρ.
Κόστος πωληθέντων	36.191.703,1 9	2,81	129,80	38.882.812 ,64	3,32	109,82	39.485.921, 28	2,74	133,40
Μέσο ύψος βραχυπρ. Υποχρ.	12.870.173,1 4			11.699.358 ,40			14.431.721, 47		
ΑΛΦΑΛΟΥ ΜΙΝ ΑΕ									
Κόστος πωληθέντων	857.728,79	1,87	194,70	976.449,01	4,08	89,48	1.067.937,8 9	3,47	105,23
Μέσο ύψος βραχυπρ. Υποχρ	457535,61			239374,60			307890,32		

Τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα ενδεχομένως να ήταν διαφορετικά αν γνωρίζαμε τις αγορές της χρήσεως που έγιναν ή αν είχαμε αφαιρέσει από το κόστος πωληθέντων τις αποσβέσεις που έχουν ενσωματωθεί σε αυτό. Παρ' όλα αυτά, μπορούμε να παρατηρήσουμε, ότι η μεσαία οντότητα εισπράττει γρηγορότερα τις απαιτήσεις της απ' ότι εξοφλεί τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της ,σε αντίθεση με την μικρή οντότητα που πληρώνει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της νωρίτερα απ' ότι εισπράττει τις απαιτήσεις της. Συγκεκριμένα, στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ παραμένουν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κατά μέσο όρο 124 ημέρες προτού πληρωθούν, ενώ εισπράττονται οι απαιτήσεις περίπου σε 88 ημέρες αφότου καταστούν απαιτητές. Στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ αντιθέτως, οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις παραμένουν 130 ημέρες περίπου, ενώ οι απαιτήσεις εισπράττονται κατά μέσο όρο σε 191 ημέρες. Αυτό σημαίνει, ότι η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ χρειάζεται να διατηρεί μεγάλα ποσά σε κυκλοφοριακά στοιχεία, δεδομένου ότι δε γίνεται κάποια χρηματοδότηση από τους πιστωτές της. Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ από την άλλη, θεωρείται σημαντικός πελάτης για τους προμηθευτές της, οι οποίοι προσφέρουν μεγαλύτερα περιθώρια στην επιχείρηση για την πληρωμή των υποχρεώσεων της.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων μας δείχνει την ικανότητα μιας επιχείρησης να πωλεί ένα σημαντικό κομμάτι των περιουσιακών της

στοιχείων, τα αποθέματα της. Ο δείκτης αυτός μετράει τη μέση ταχύτητα περιστροφής των αποθεμάτων, με άλλα λόγια, το ρυθμό με τον οποίο τα αποθέματα εισέρχονται και εξέρχονται από την επιχείρηση. Δίνεται από την ακόλουθη σχέση:

**Αριθμοδείκτης ταχύτητας
κυκλοφορίας αποθεμάτων =**

$\frac{\text{Κόστος Πωληθέντων}}{\text{Μέσος Όρος Αποθεμάτων}}$

Μέση όρος παραμονής αποθεμάτων =

**$\frac{365}{\text{Αριθμοδείκτης
ταχύτητας κυκλοφορίας
αποθεμάτων}}$**

Ως μέσος όρος αποθεμάτων λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των αποθεμάτων αρχής και τέλους χρήσεως .

	2016			2015		
ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	Δεδομένα	αριθμ. ταχyt. κυκλοφ. αποθεμάτων	Μέσος όρος παραμονής αποθεμάτων	Δεδομένα	αριθμ. ταχyt. κυκλοφ. αποθεμάτων	Μέσος όρος παραμονής αποθεμάτων
Κόστος πωληθέντων	36.191.703,19	14,30	25,52	38.882.812,64	11,32	32,25
Μέσος όρος αποθεμάτων	2.530.133,10			3.435.716,38		
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
Κόστος πωληθέντων	857.728,79	4,46	81,86	976.449,01	5,29	69,02
Μέσο απόθεμα προϊόντων	192370,10			184648,53		

Μετά τον υπολογισμό των παραπάνω αριθμοδεικτών, μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα, ότι η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ εμφανίζει τους πιο χαμηλούς αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων. Αυτό σημαίνει, ότι η επιχειρηματική της δραστηριότητα γίνεται με αργούς ρυθμούς με αποτέλεσμα η επιχείρηση να υποχρεώνεται να διατηρεί υψηλή ρευστότητα για να ικανοποιεί τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Από την άλλη μεριά, η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ εμφανίζει υψηλότερους δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων, που πιθανόν αποτελεί ένδειξη μιας επιτυχημένης διαχείρισης των αποθεμάτων και καλής ταμειακής θέσης

της επιχείρησης. Επίσης, δείχνει ικανότητα της διοίκησης στη διάθεση των προϊόντων της και στον έλεγχο του ύψους των αποθεμάτων της.

Έτσι, καταλήγουμε στο συμπέρασμα, ότι ο μέσος όρος παραμονής των αποθεμάτων της μικρής οντότητας είναι μεγαλύτερος (82 μέρες για το 2016 και 69 ημέρες για το 2015) από αυτόν της μεσαίας οντότητας (26 ημέρες το 2016 και 32 ημέρες το 2015), δηλαδή απαιτούνται περισσότερες μέρες από τη μικρή οντότητα προκειμένου να πουλήσει τα αγαθά της απ' ό,τι απαιτούνται από τη μεσαία οντότητα. Η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ πρέπει να φροντίσει για την καλύτερη οργάνωση της παραγωγής και των πωλήσεων της, ώστε να ελαχιστοποιηθεί το κόστος κεφαλαίων που δεσμεύει τα αποθέματα της και να μειωθούν οι δαπάνες αποθήκευσης των αγαθών της.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Θα χρησιμοποιήσουμε αυτόν τον αριθμοδείκτη για να εκτιμήσουμε την αποτελεσματικότητα των πωλήσεων των οντοτήτων μας συγκριτικά με το ποσό που επενδύεται σε καθαρά περιουσιακά στοιχεία. Η σχέση που θα μας βοηθήσει στην εκτίμηση αυτή δίνεται παρακάτω:

$$\text{Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}}$$

Ως σύνολο ενεργητικού λαμβάνεται υπόψη, το ύψος του ενεργητικού μετά την αφαίρεση των συμμετοχών και άλλων μακροχρόνιων τοποθετήσεων, διότι οι συμμετοχές δεν χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση για την πραγματοποίηση πωλήσεων.

	2016		2015		2014	
ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	Δεδομένα	αριθμ. ταχυτ. κυκλοφ.ενερ γητικού	Δεδομένα	αριθμ. ταχυτ. κυκλοφ.ενε ργητικού	Δεδομένα	αριθμ. ταχυτ. κυκλοφ.ενερ γητικού
Πωλήσεις	38.463.144,48	2,14	41.933.187,24	2,57	42.824.021,25	2,21
Σύνολο Ενεργητικού	17.938.565,96		16.294.940,71		19.402.262,58	
ΑΛΦΑΛΟΥΜ ΙΝ ΑΕ						
Πωλήσεις	1.191.362,04	0,35	1.413.489,58	0,37	1.424.679,26	0,37

Σύνολο Ενεργητικού	3.363.960,15		3.788.476,89		3.872.957,69	
-----------------------	--------------	--	--------------	--	--------------	--

Μετά την εφαρμογή του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού, διαπιστώνουμε, ότι η μεσαία οντότητα εμφανίζει τα μεγαλύτερα ποσά, με διαφορά κατά μέσο όρο σχεδόν δύο μονάδες. Αυτό υποδηλώνει, πως η οργάνωση της μεσαίας οντότητας είναι πολύ καλύτερη από την οργάνωση της μικρής και πως η μεσαία οντότητα χρησιμοποιεί αποδοτικότερα το ενεργητικό της. Οι χαμηλοί δείκτες της μικρής οντότητα, δείχνουν έλλειψη αποτελεσματικότητας όσον αφορά τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. Οπότε, η μικρή οντότητα θα πρέπει να αυξήσει το βαθμό χρησιμοποίησης αυτών ή να προβεί σε ρευστοποίηση μέρους των περιουσιακών της στοιχείων, για να μην υπάρχει υπερεπένδυση κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποιεί.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το βαθμό που χρησιμοποιούνται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης, τόσο καλύτερα εκμεταλλεύεται η επιχείρηση τα πάγια στοιχεία της. Στη συνέχεια, δίνεται ο τύπος και συντάσσεται ο πίνακας υπολογισμού.

$$\text{Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Καθαρό πάγιο ενεργητικό}}$$

Ως καθαρό πάγιο ενεργητικό λαμβάνουμε υπόψη το μέσο όρο του πάγιου ενεργητικού στην αρχή και στο τέλος της χρήσεως. Δεν περιλαμβάνονται τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία.

	2016		2015	
ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	Δεδομένα	αριθμ. ταχyt. Κυκλοφ.παγίων	Δεδομένα	αριθμ. ταχyt. Κυκλοφ.παγίων
Πωλήσεις	38.463.144,48	14,27	41.933.187,24	15,08

Καθαρό πάγιο ενεργητικό	2.695.835,58		2.780.737,36	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ				
Πωλήσεις	1.191.362,04	0,53	1.413.489,58	0,60
Καθαρό πάγιο ενεργητικό	2.247.458,50		2.336.486,38	

Τα αποτελέσματα του πίνακα μαρτυρούν, πως η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ χρησιμοποιεί πιο εντατικά τα πάγια περιουσιακά της στοιχεία σε σχέση με τις πωλήσεις της. Αντίθετα, η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ έχει προβεί σε υπερεπενδύσεις παγίων, χωρίς αυτές να είναι αντιπροσωπευτικές των πωλήσεων της. Συνεπώς, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία παίζουν λιγότερο σημαντικό ρόλο για την επίτευξη του κύκλου εργασιών στη μικρή οντότητα, απ' ό,τι στη μεσαία.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

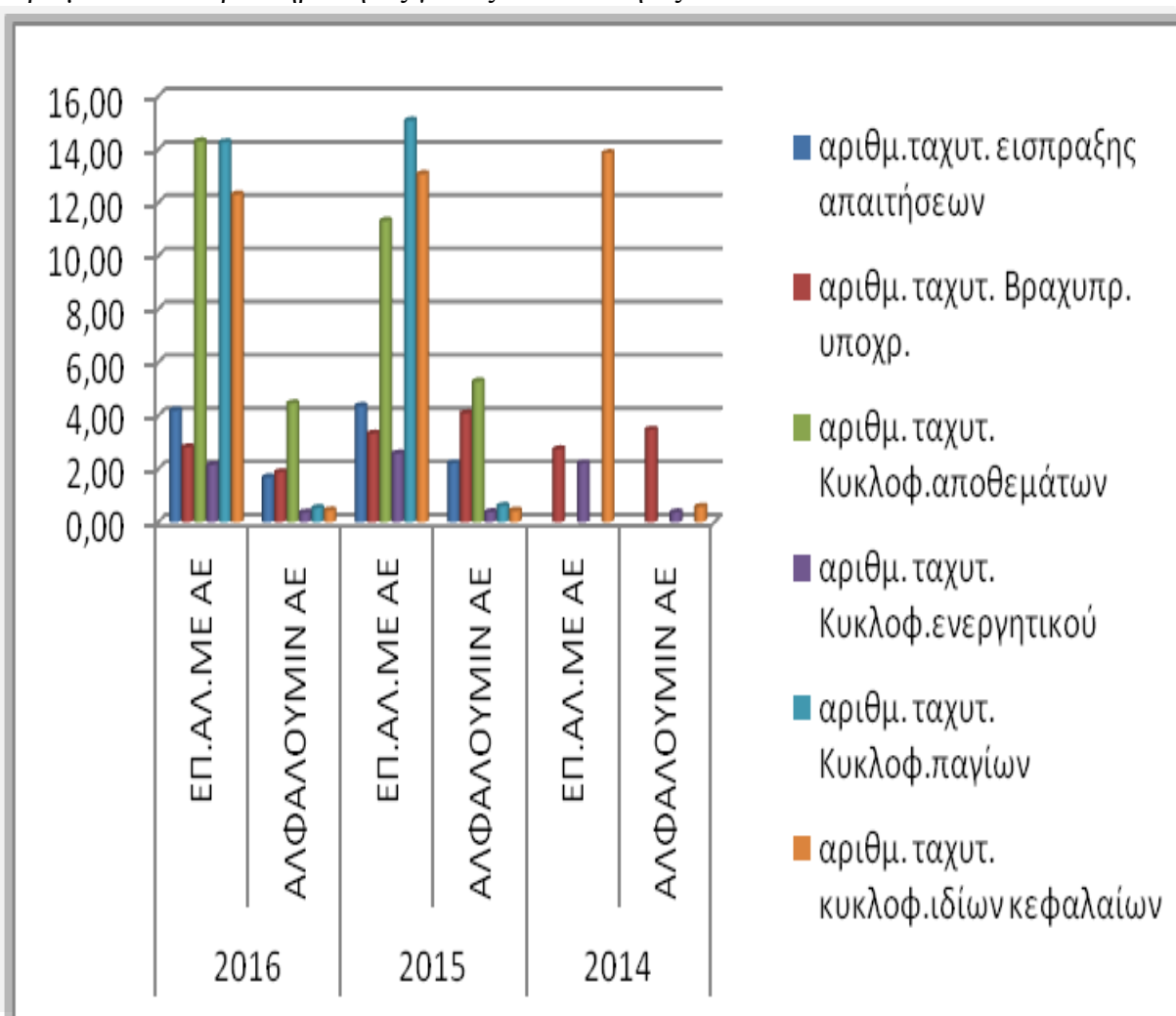
Με αυτόν τον αριθμοδείκτη μπορούμε να υπολογίσουμε το βαθμό που χρησιμοποιούνται τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Δηλαδή, ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων δείχνει πόσες πωλήσεις πραγματοποιήθηκαν με μία μονάδα ιδίων κεφαλαίων. Ο τύπος παρουσιάζεται παρακάτω:

$$\text{Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων} = \frac{\text{Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο ιδίων κεφαλαίων}}$$

	2016		2015		2014	
ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	Δεδομένα	αριθμ. ταχυτ. κυκλοφ.ιδίων κεφαλαίων	Δεδομένα	αριθμ. ταχυτ. κυκλοφ.ιδίων κεφαλαίων	Δεδομένα	αριθμ. ταχυτ. κυκλοφ.ιδίων κεφαλαίων
Πωλήσεις	38.463.144,48	12,31	41.933.187,24	13,07	42.824.021,25	13,86
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.125.693,49		3.207.568,23		3.088.798,20	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
Πωλήσεις	1.191.362,04	0,43	1.413.489,58	0,43	1.424.679,26	0,58
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.745.160,32		3.322.222,17		2.474.405,38	

Μετά την εφαρμογή του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ιδίων κεφαλαίων στις οντότητες μας, διαπιστώνουμε ότι τα μεγαλύτερα αποτελέσματα εμφανίζονται στη μεσαία οντότητα. Ο αριθμοδείκτης στη μεσαία οντότητα εμφανίζεται μεγαλύτερος κατά μέσο όρο 12,60 φορές, που σημαίνει, ότι με ένα ευρώ ιδίων κεφαλαίων πραγματοποιεί 12,60 ευρώ πωλήσεις. Έτσι, η θέση της μεσαίας οντότητας εμφανίζεται καλύτερη, αφού πραγματοποιεί μεγάλες πωλήσεις με σχετικά μικρό ύψος ιδίων κεφαλαίων. Βέβαια, σε πιθανή μείωση των πωλήσεων υπάρχει κίνδυνος να κεφάλαια κινήσεως να μην είναι αρκετά για να ανταποκριθεί η επιχείρηση στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Ο μικρός δείκτης της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ επιβεβαιώνει την παρατήρηση που ήδη έχουμε κάνει, ότι η επιχείρηση κάνει υπερεπενδύσεις σε πάγια, παρά σε πωλήσεις. Ο αριθμοδείκτης αυτός, μπορούμε να πούμε ότι είναι ένας σύνθετος δείκτης, γιατί τα ίδια κεφάλαια δεν συμμετέχουν άμεσα στις πωλήσεις, αλλά μπορεί να αφορούν μακροχρόνιες επενδύσεις ή άλλα κυκλοφοριακά στοιχεία.

Τέλος, συνοψίζουμε με μορφή διαγράμματος τα αποτελέσματα των αριθμοδεικτών δραστηριότητας για τις δύο οντότητες.

5.2.3.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Όλες οι επιχειρήσεις έχουν ως απώτερο στόχο την επίτευξη του κέρδους. Οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας συμβάλλουν στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας αυτού του στόχου. Μας δείχνουν αν η επιχείρηση λειτούργησε αποτελεσματικά σε μία περίοδο, αν τα κέρδη της είναι ικανοποιητικά, ποια είναι η απόδοση των κεφαλαίων της κ.λπ. Παρακάτω, θα χρησιμοποιήσουμε τους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας για να αναλύσουμε και να συγκρίνουμε την απόδοση των δύο οντοτήτων μας.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Ένας από τους σημαντικότερους αριθμοδείκτες είναι ο αριθμοδείκτης μικτού κέρδους, ο οποίος μας δείχνει τη λειτουργική αποτελεσματικότητα της επιχείρησης και την πολιτική τιμών αυτής. Απεικονίζει το μικτό περιθώριο κέρδους που πωλεί η επιχείρηση τα προϊόντα της, παρέχοντας ένα μέτρο αξιολόγησης της αποδοτικότητας της. Τον αριθμοδείκτη αυτόν μπορούμε να τον υπολογίσουμε ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης μικτού κέρδους} = 100 \times \frac{(\text{Πωλήσεις} - \text{Κόστος Πωληθέντων})}{\text{Πωλήσεις}}$$

ή

$$\text{Αριθμοδείκτης μικτού κέρδους} = 100 \times \frac{\text{Μικτό Αποτέλεσμα χρήσης}}{\text{Πωλήσεις}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Μικτού κέρδους	2015	Αριθμ. Μικτού κέρδους	2014	Αριθμ. Μικτού κέρδους
Μικτό Αποτέλεσμα	2.271.441,29		3.050.374,60		3.338.099,97	
Πωλήσεις	38.463.144,48	6%	41.933.187,24	7%	42.824.021,25	8%
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Μικτού κέρδους	2015	Αριθμ. Μικτού κέρδους	2014	Αριθμ. Μικτού κέρδους
Μικτό Αποτέλεσμα	333.633,25		437.040,57		356.741,37	
Πωλήσεις	1.191.362,04	28%	1.413.489,58	31%	1.424.679,26	25%

Τα αποτελέσματα υπολογισμού του μικτού κέρδους, δείχνουν ότι η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ διαθέτει τα υψηλότερα ποσοστά των χρήσεων 2014-2016, με το ανώτερο ποσοστό να εμφανίζεται στη χρήση 2015 (31%). Η μικρή οντότητα λοιπόν, βρίσκεται σε καλύτερη θέση από την μεσαία, δείχνοντας την ικανότητα της διοίκησης να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές τιμές. Καλύπτει τα λειτουργικά της έξοδα αφήνοντας ένα ικανοποιητικό μικτό κέρδος σε σχέση με τις πωλήσεις της. Σε περίπτωση αύξησης του κόστους πωληθέντων, η μείωση του αποτελέσματος θα είναι λιγότερο δυσμενής από μια επιχείρηση, όπως η μεσαία οντότητα, με χαμηλό ποσοστό μικτού κέρδους.

Τα αποτελέσματα της ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ, μαρτυρούν μία όχι καλή πολιτική της διοίκησης στον τομέα των αγορών και των πωλήσεων. Η επιχείρηση, αν δεν έχει θέσει σκόπιμα χαμηλό περιθώριο κέρδους για να αυξήσει τον όγκο των πωλήσεων της, πρέπει να αναζητήσει διεξόδους για την εφαρμογή μιας επικερδέστερης πολιτικής.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Με τον αριθμοδείκτη αυτόν βλέπουμε σε μορφή ποσοστού, το ποσοστό του καθαρού κέρδους που επιτυγχάνει μια επιχείρηση από τις πωλήσεις της. Δηλαδή, μετράμε την συνολική αποδοτικότητα της οντότητας, με άλλα λόγια το ποσοστό κέρδους που απομένει, αφού έχουμε αφαιρέσει από τις πωλήσεις το κόστος πωληθέντων και τα λοιπά έξοδα. Ο τύπος και η διαδικασία υπολογισμού εφαρμόζεται παρακάτω:

$$\text{Αριθμοδείκτης περιθωρίου καθαρού κέρδους} = 100 \times \frac{\text{Αποτέλεσμα προ φόρων}}{\text{Πωλήσεις}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. περιθωρίου καθαρού κέρδους	2015	Αριθμ. περιθωρίου καθαρού κέρδους	2014	Αριθμ. περιθωρίου καθαρού κέρδους
Αποτέλεσμα προ φόρων	-81.323,63	-0,21%	356.378,81	0,85%	18.598,08	0,04%
Πωλήσεις	38.463.144,48		41.933.187,24		42.824.021,25	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						

	2016	Αριθμ. περιθωρίου καθαρού κέρδους	2015	Αριθμ. περιθωρίου καθαρού κέρδους	2014	Αριθμ. περιθωρίου καθαρού κέρδους
Αποτέλεσμα προ φόρων	47.133,63	3,96%	199.409,41	14%	91.986,94	6,46%
Πωλήσεις	1.191.362,04		1.413.489,58		1.424.679,26	

Το μεγαλύτερο ποσοστό καθαρού κέρδους εμφανίζεται στη χρήση 2015 στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ, το οποίο κρίνεται ικανοποιητικό. Για τις χρήσεις 2016 και 2014, το ποσοστό μειώνεται σε 3,96% και 6,46% αντίστοιχα. Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ στη χρήση 2016 εμφανίζει ζημία και για τις χρήσεις 2015 και 2014 το ποσοστό καθαρού κέρδους διαμορφώνεται στο 0,85% και 0,04% για κάθε περίοδο.

Ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους παρουσιάζει μεγαλύτερη μεταβολή διαχρονικά στη μικρή οντότητα παρά στη μεσαία. Κάνοντας σύγκριση του αριθμοδείκτη καθαρού κέρδους με τον αριθμοδείκτη μικτού κέρδους, παρατηρούμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό διαφοράς παρουσιάζεται στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ, όπου στη χρήση 2016 έχουμε διαφορά 24,04%, στη χρήση 2015 17% και στη χρήση 2014 18,54%. Η μικρή οντότητα πρέπει να μειώσει τις δαπάνες και τα έξοδα της, γιατί, ενώ εμφανίζει ένα ικανοποιητικό ποσοστό μικτού κέρδους, το ποσοστό αυτό μειώνεται σε σημαντικό βαθμό. Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ από την άλλη, αν και εμφανίζει μικρότερη μεταβολή μεταξύ των περιόδων, ωστόσο, ούτε το αποτέλεσμα του μικτού, ούτε του καθαρού κέρδους κατά συνέπεια, είναι το επιθυμητό. Η επιχείρηση πρέπει να αυξήσει το ρυθμό των πωλήσεων της, ώστε οι προοπτικές της να είναι καλές και να μπορεί να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αυτός, δείχνει την αποδοτικότητα της λειτουργίας της επιχείρησης, απεικονίζοντας ως ποσοστό επί των πωλήσεων, τα λειτουργικά κέρδη της επιχείρησης.

$$\text{Αριθμοδείκτης λειτουργικών κερδών} = 100 \times \frac{\text{Λειτουργικά Κέρδη}}{\text{Πωλήσεις}}$$

Ως λειτουργικά κέρδη λαμβάνουμε υπόψη μας τα κέρδη προ τόκων και φόρων της κατάστασης αποτελεσμάτων.

	2016	Αριθμ. λειτουργικών κερδών	2015	Αριθμ. λειτουργικών κερδών	2014	Αριθμ. λειτουργικών κερδών
Λειτουργικά κέρδη	532.859,50	1,39%	1.021.682,10	2,44%	723.189,90	1,69%
Πωλήσεις	38.463.144,48		41.933.187,24		42.824.021,25	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. λειτουργικών κερδών	2015	Αριθμ. λειτουργικών κερδών	2014	Αριθμ. λειτουργικών κερδών
Λειτουργικά κέρδη	52.800,16	4,43%	207.854,53	15%	104.814,93	7,36%
Πωλήσεις	1.191.362,04		1.413.489,58		1.424.679,26	

Τα αποτελέσματα του αριθμοδείκτη λειτουργικών κερδών πρέπει να τα δούμε παράλληλα με τα αποτελέσματα του αριθμοδείκτη καθαρού κέρδους. Η διαφορά μεταξύ των δύο αριθμοδεικτών οφείλεται στους πιστωτικούς και χρεωστικούς τόκους της κάθε επιχείρησης. Η διαφορά στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ κρίνεται φυσιολογική (0,46%). Στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ όμως, η μεταβολή ανέρχεται στο 1,6% για το 2016, στο 1,5% για το 2015 και στο 1,65% για το 2014. Επειδή τα ποσοστά μικτού κέρδους είναι ήδη πολύ χαμηλά στη μεσαία οντότητα, με αποτέλεσμα το κέρδος να μειώνεται δραματικά και να προκύπτει ζημία στην τελευταία διαχειριστική περίοδο, η διοίκηση πρέπει να φροντίσει, όσο αυτό είναι εφικτό, να μειωθούν οι χρεωστικοί τόκοι της επιχείρησης.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων χρησιμοποιείται ως ένδειξη επίτευξης του απώτερου σκοπού της επιχείρησης, δηλαδή του κέρδους. Με τον δείκτη αυτόν ελέγχουμε την αποτελεσματικότητα των κεφαλαίων που επένδυσαν οι φορείς της επιχείρησης.

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων} = 100 \times \frac{\text{Αποτέλεσμα προ φόρων}}{\text{Ίδια Κεφαλαία}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ

	2016	Αριθμ. Αποδοτικότητας I.K	2015	Αριθμ. Αποδοτικότητας I.K	2014	Αριθμ. Αποδοτικότητας I.K
Αποτέλεσμα προ φόρων	-81.323,63	-2,60%	356.378,81	11,11%	18.598,08	0,60%
Ιδία Κεφάλαια	3.125.693,49		3.207.568,23		3.088.798,20	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Αποδοτικότητας I.K	2015	Αριθμ. Αποδοτικότητας I.K	2014	Αριθμ. Αποδοτικότητας I.K
Αποτέλεσμα προ φόρων	47.133,63	1,72%	199.409,41	6%	91.986,94	4%
Ιδία Κεφάλαια	2.745.160,32		3.322.222,17		2.474.405,38	

Τα αποτελέσματα του πίνακα υπολογισμού του αριθμοδείκτη δεν είναι ικανοποιητικά, καθώς μόνο στη χρήση 2015 της μεσαίας οντότητας ο δείκτης βρίσκεται σε σχετικά καλό επίπεδο, δείχνοντας ότι η επιχείρηση σε αυτή τη χρήση χρησιμοποίησε εύστοχα τα κεφάλαια της και οι μέτοχοι ωφελήθηκαν, αφού τα ξένα κεφάλαια κοστίζουν λιγότερο απ' ότι αποδίδουν. Είναι εμφανές, ότι η μικρή οντότητα για τις χρήσεις 2014-2016 και η μεσαία οντότητα για τις χρήσεις 2014 και 2016, δεν απασχολούν πλήρως παραγωγικά τα κεφάλαια τους και πάσχουν σε κάποιο τομέα. Για να δούμε όμως αν τα ξένα κεφάλαια είναι επωφελής για τους μετόχους πρέπει να εξετάσουμε τα απασχολούμενα κεφάλαια της επιχείρησης και το μέσο κόστος των δανειακών κεφαλαίων της.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αυτός μετρά την αποδοτικότητα της επιχείρησης για το σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων (ιδίων και ξένων) και δείχνει την ικανότητα της επιχείρησης να χρησιμοποιεί τα κεφάλαια αυτά και να πραγματοποιεί κέρδη. Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων υπολογίζεται με την παρακάτω σχέση:

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων} = 100 \times \frac{\text{Αποτέλεσμα προ φόρων} + \text{Χρηματοοικονομικά έξοδα (1-Συντ.φορ)}}{\text{Συνολικά Απασχολούμενα κεφάλαια}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. αποδοτικότητας απασχολ. κεφ.	2015	Αριθμ. αποδοτικότητας απασχολ. κεφ.	2014	Αριθμ. αποδοτικότητας απασχολ. κεφ.
Αποτέλεσμα προ φόρων + Χρημ/κα έξ.	361.045,27	2,05%	835.660,97	5,22%	526.182,64	2,75%
Συνολ.Απασχολ. Κεφάλαια	17.594.271,30		16.010.760,86		19.101.897,23	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. αποδοτικότητας απασχολ. κεφ.	2015	Αριθμ. αποδοτικότητας απασχολ. κεφ.	2014	Αριθμ. αποδοτικότητας απασχολ. κεφ.
Αποτέλεσμα προ φόρων + Χρημ/κα έξ.	56.755,07	1,60%	212.955,11	5,37%	110.839,32	3,98%
Συνολ.Απασχολ. Κεφάλαια	3.547.049,07		3.968.811,08		2.782.295,70	

Από τον πίνακα που φτιάξαμε για τον υπολογισμό του αριθμοδείκτη της αποδοτικότητας των απασχολουμένων κεφαλαίων και αφού πήραμε ως μέσο φορολογικό συντελεστή το 28%, καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα:

- 1) Οι δείκτες και των δύο εταιρειών είναι πολύ χαμηλοί, με μικρότερο τον αριθμοδείκτη της μικρής οντότητας στη χρήση 2016.
- 2) Ο μεγαλύτερος αριθμοδείκτης εμφανίζεται στη χρήση 2015 για την ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ.
- 3) Αν και στις δύο οντότητες ο δείκτης αυξήθηκε στη χρήση 2015(κερδοφόρα περίοδος), αυτός σημείωσε κάμψη την αμέσως επόμενη χρήση.
- 4) Η δυναμικότητα του συνόλου των απασχολουμένων κεφαλαίων των επιχειρήσεων δεν μπορεί να κριθεί ως κερδοφόρα, καθώς δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι με τις ίδιες συνθήκες λειτουργίας το ποσοστό απόδοσης των θα αυξηθεί.
- 5) Η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου στη μικρή οντότητα και η αύξηση των ξένων κεφαλαίων με ταυτόχρονη μείωση του κέρδους, είναι ο λόγος που μειώθηκε δραματικά το ποσοστό αποδοτικότητας των κεφαλαίων στη χρήση 2016.

- 6) Η αύξηση των ξένων κεφαλαίων στη μεσαία οντότητα και η ύπαρξη ζημιών στη χρήση 2016 επέφερε πτώση στην αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων της.
- 7) Οι οντότητες πρέπει να αυξήσουν τα κέρδη πριν από τα χρηματοοικονομικά έξοδα και να μειώσουν τα κεφάλαια τους για να επιτύχουν άνοδο στο ποσοστό απόδοσης .

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού μετράει την απόδοση όλων των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης (δηλ. του ενεργητικού), αξιολογώντας την ικανότητα της διοίκησης. Δεν προσμετρούνται τυχόν συμμετοχές και παρόμοιες επενδύσεις της επιχείρησης και λαμβάνονται υπόψη τα καθαρά λειτουργικά κέρδη πριν από την αφαίρεση των χρηματοοικονομικών εξόδων. Για να βρούμε αυτόν τον αριθμοδείκτη εφαρμόζουμε τον παρακάτω τύπο:

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού} = 100 \times \frac{\text{Αποτέλεσμα προ φόρων} + \text{Χρηματοοικονομικά έξοδα (1-Συντ.φορ)}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. αποδοτικότη. ενεργητικού	2015	Αριθμ. αποδοτικότη. ενεργητικού	2014	Αριθμ. αποδοτικότη. ενεργητικού.
Αποτέλεσμα προ φόρων + Χρημ/κα έξ.	361.045,27	2,01%	835.660,97	5,13%	526.182,64	2,71%
Σύνολο Ενεργητικού	17.938.565,96		16.294.940,71		19.402.262,58	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. αποδοτικότη. ενεργητικού	2015	Αριθμ. αποδοτικότη. ενεργητικού.	2014	Αριθμ. αποδοτικότη. ενεργητικού.
Αποτέλεσμα προ φόρων + Χρημ/κα έξ.	56.755,07	1,69%	212.955,11	5,62%	110.839,32	2,86%

Σύνολο Ενεργητικού	3.363.960,15		3.788.476,89		3.872.957,69	
-----------------------	--------------	--	--------------	--	--------------	--

Η μεγαλύτερη αποδοτικότητα του ενεργητικού των επιχειρήσεων εντοπίζεται στη χρήση 2015 από τη μικρή οντότητα. Ακολουθεί η μεσαία οντότητα με διαφορά 0,49% για την ίδια περίοδο. Η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ παρουσιάζει τη μικρότερη αποδοτικότητα του ενεργητικού της στη χρήση 2016 με ποσοστό 1,69%. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο πιο αποτελεσματικά λειτουργεί η επιχείρηση, αφού δείχνει την ικανότητα της να προσελκύσει κεφάλαια που προσφέρονται για επένδυση και να επιζήσει οικονομικά.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ

Όταν η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη από την αποδοτικότητα του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων, τότε η επίδραση των δανειακών κεφαλαίων στα κέρδη της επιχείρησης είναι θετική και επωφελής. Η διαφορά της αποδοτικότητας των ιδίων και συνολικά απασχολούμενων κεφαλαίων, δείχνει την επίδραση που ασκούν τα δανειακά κεφάλαια στην αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης.

Αριθμοδείκτης οικονομικής
μόχλευσης=

Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων
κεφαλαίων

Αποδοτικότητα συνολ. απασχολούμενων
κεφαλαίων

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ						
	2016	Αριθμ. Οικονομικής μόχλευσης	2015	Αριθμ. Οικονομικής μόχλευσης	2014	Αριθμ. Οικονομικής μόχλευσης
Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ι.Κ.	-2,60%	-1,51	11,11%	1,85	0,60%	0,15
Αποδοτικότητα συνολ. απασχ. κεφαλαίων	1,72%		6,00%		4,00%	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ						

	2016	Αριθμ. Οικονομικής μόχλευσης	2015	Αριθμ. Οικονομικής μόχλευσης	2014	Αριθμ. Οικονομικής μόχλευσης
Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ι.Κ.	2,05%	1,28	5,22%	0,97	2,75%	0,69
Αποδοτικότητα συνολ. απασχ. κεφαλαίων	1,60%		5,37%		3,98%	

Ο αριθμοδείκτης της χρήσης 2015 στη μεσαία οντότητα (1,85) και ο αριθμοδείκτης της χρήσης 2016 στη μικρή οντότητα (1,28) δείχνει μία θετική επίδραση από τη χρήση των ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της επιχείρησης (δείκτης μεγαλύτερος της μονάδας). Στη χρήση 2015 για τη μικρή οντότητα, η επίδραση των ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της είναι μηδενική, αφού ο αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης είναι περίπου ίσος με τη μονάδα. Η επίδραση των ξένων κεφαλαίων στη χρήση 2014 και για τις δύο οντότητες και στη χρήση 2016 για τη μεσαία οντότητα είναι αρνητική και περαιτέρω προσφυγή στο δανεισμό είναι επιζήμια για την επιχείρηση. Είναι θετικό το γεγονός, ότι στη μικρή οντότητα ο αριθμοδείκτης αυξάνεται διαχρονικά, σε αντίθεση με τη μεσαία οντότητα που σημείωσε άνοδο το 2015 μόνο και κατακόρυφη πτώση στο 2016.

5.2.3.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Οι αριθμοδείκτες δαπανών λειτουργίας μας πληροφορούν για την πολιτική που ακολουθεί η επιχείρηση έναντι των διάφορων δαπανών λειτουργίας της. Μπορούμε να εντοπίσουμε, αν γίνεται προσπάθεια μείωσης των δαπανών ή δεν καταβάλλεται καμία προσπάθεια, αν αυξάνονται οι δαπάνες δυσανάλογα με τις πωλήσεις και αν η επιχείρηση καταφέρνει να προσαρμόσει τα έξοδα της ανάλογα με τις συνθήκες των πωλήσεων της.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

Μας δείχνει σε μορφή ποσοστού, τις καθαρές πωλήσεις που απορροφούνται από τα λειτουργικά έξοδα και το κόστος πωληθέντων. Το ποσοστό αυτό μπορούμε να το βρούμε ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων} = 100 \times \frac{\text{Κόστος Πωληθέντων + Λειτουργικά έξοδα}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}$$

Ως λειτουργικά έξοδα θεωρούμε εκείνα που πραγματοποιούνται για τη λειτουργία της επιχείρησης και για την εξυπηρέτηση των σκοπών της, δηλαδή εκείνα που συνδέονται άμεσα με τη λειτουργία της οικονομικής μονάδας (διοικητικά έξοδα, έξοδα διάθεσης, χρεωστικοί τόκοι).

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ.ΑΕ	2016	Αριθμ. λειτουργ. εξόδων	2015	Αριθμ. λειτουργ. εξόδων	2014	Αριθμ. λειτουργ. εξόδων
Κ.Π + Λειτουργ. Έξοδα	38.748.333,10	100,74%	41.893.046,84	99,90%	42.144.984,67	98,41%
Καθαρές Πωλήσεις	38.463.144,48		41.933.187,24		42.824.021,25	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ	2016	Αριθμ. λειτουργ. Εξόδων	2015	Αριθμ. λειτουργ. Εξόδων	2014	Αριθμ. λειτουργ. εξόδων
Κ.Π + Λειτουργ. Έξοδα	1.178.770,53	98,94%	1.245.466,26	88,11%	1.386.995,94	97,35%
Καθαρές Πωλήσεις	1.191.362,04		1.413.489,58		1.424.679,26	

Από τον πίνακα υπολογισμού του αριθμοδείκτη λειτουργικών εξόδων βλέπουμε, ότι στη χρήση 2016 για τη μεσαία οντότητα τα λειτουργικά έξοδα υπερκαλύπτουν τις καθαρές πωλήσεις της με αποτέλεσμα η επιχείρηση να εμφανίζει ζημία. Η μεσαία οντότητα και στη χρήση 2015 καλύπτει σχεδόν 100% τις πωλήσεις της και μόνο στο 2014 η αναλογία πέφτει κατά 1,49% .

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί και από τη μικρή οντότητα, καθώς στις χρήσεις 2016 και 2014 οι λειτουργικές δαπάνες κάλυψαν το 98,94% και 97,35% αντίστοιχα. Μόνο στη χρήση 2015 το ποσοστό έφτασε στο 88,11%.

Συνολικά, και στις δύο οντότητες, οι πωλήσεις διαχρονικά σημείωσαν κάθοδο. Η διοίκηση πρέπει να φροντίσει στην προσαρμογή των εξόδων ανάλογα με την αλλαγή των συνθηκών πωλήσεων για να βελτιώσει αυτόν τον αριθμοδείκτη. Φυσικά, ο αριθμοδείκτης αυτός δεν χρησιμοποιείται ως κριτήριο της οικονομικής

κατάστασης της επιχείρησης, αφού δεν συμπεριλαμβάνονται τα λοιπά έσοδα και έξοδα της κατάστασης αποτελεσμάτων.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στις καθαρές πωλήσεις και τα λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης. Το αποτέλεσμα του αριθμοδείκτη λειτουργικών εξόδων προς πωλήσεις μας δείχνει, σε μορφή ποσοστού, τη δυνατότητα της επιχείρησης να προσαρμόζει τα έξοδα της ανάλογα με τις συνθήκες των πωλήσεων της. Ο τύπος είναι ο ακόλουθος:

$$\text{Αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων προς πωλήσεις} = 100 \times \frac{\text{Λειτουργικά έξοδα}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	2016	Αριθμ. Λειτουργ. εξόδων προς πωλήσεις	2015	Αριθμ. Λειτουργ. εξόδων προς πωλήσεις	2014	Αριθμ. Λειτουργ. εξόδων προς πωλήσεις
Λειτουργ. Έξοδα	2.556.629,91	6,65%	3.010.234,20	7,18%	2.659.063,39	6,21%
Καθαρές Πωλήσεις	38.463.144,48		41.933.187,24		42.824.021,25	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ	2016	Αριθμ. Λειτουργ. εξόδων προς πωλήσεις	2015	Αριθμ. Λειτουργ. εξόδων προς πωλήσεις	2014	Αριθμ. Λειτουργ. εξόδων προς πωλήσεις
Λειτουργ. Έξοδα	321.041,74	26,95%	269.017,25	19,03%	319.058,05	22,40%
Καθαρές Πωλήσεις	1.191.362,04		1.413.489,58		1.424.679,26	

Σύμφωνα με τα δεδομένα των οντοτήτων μας, οι πωλήσεις διαχρονικά για τις χρήσεις 2014-2016 μειώνονται από χρήση σε χρήση, με το μεγαλύτερο ποσό να εμφανίζεται στη χρήση 2014 και το μικρότερο στη χρήση 2016. Οι λειτουργικές δαπάνες, παρ' όλα αυτά, δεν ακολουθούν την ίδια πορεία. Για τη μεσαία οντότητα, το μεγαλύτερο ποσό εμφανίζεται στη χρήση 2015 και το μικρότερο στη χρήση 2016. Για

τη μικρή οντότητα, οι μεγαλύτερες δαπάνες παρουσιάζονται στη χρήση 2016 και οι μικρότερες στη χρήση 2015. Έτσι, για την ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ, οι λειτουργικές δαπάνες της χρήσης 2015 καλύπτουν το μεγαλύτερο ποσοστό των πωλήσεων της, δηλαδή των 7,18% . Για την ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ, αντίθετα, οι λειτουργικές δαπάνες καλύπτουν το 26,95% των πωλήσεων της, στη χρήση 2016. Το μικρότερο ποσοστό κάλυψης των πωλήσεων εμφανίζεται στη χρήση 2014 για τη μεσαία οντότητα και στη χρήση 2015 για τη μικρή οντότητα.

Συγκριτικά με τον αριθμοδείκτη δαπανών λειτουργίας, παρατηρούμε ότι οι λειτουργικές δαπάνες της μεσαίας οντότητας καλύπτουν μικρότερο ποσοστό πωλήσεων απ' ό τι της μικρής οντότητας. Το μεγαλύτερο ποσοστό πωλήσεων της μεσαίας οντότητας καλύπτεται από το κόστος πωληθέντων. Συγκεκριμένα, στη χρήση 2014 το ποσοστό κυμαίνεται στο 92,21%, στη χρήση 2015 στο 92,73% και στη χρήση 2016 στο 94,09%. Στη μικρή οντότητα το κόστος πωληθέντων καλύπτει μικρότερο ποσοστό πωλήσεων σε σχέση με τη μεσαία οντότητα, αφού το ποσοστό των δαπανών λειτουργίας της είναι αυξημένο. Κατά συνέπεια, στη χρήση 2014 το ποσοστό του κόστους πωληθέντων κυμαίνεται στο 74,96%, στη χρήση 2015 στο 69,08% και στη χρήση 2016 στο 72,00%.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ

Εκτός από τη σχέση λειτουργικών εξόδων προς πωλήσεις που μας πληροφορεί για τη δυνατότητα της διοίκησης να προσαρμόζει τα έξοδα της ανάλογα με τις πωλήσεις της, υπάρχουν και άλλοι δείκτες χρήσιμοι που σχετίζονται με τις αμοιβές και τον αριθμό του απασχολούμενου προσωπικού ικανοί να μας πληροφορήσουν για την επίδραση αυτών στην επιχείρηση. Ο δείκτης καθαρών κερδών προς τις αμοιβές των απασχολούμενων δείχνει την επίδραση που ασκεί μία ενδεχόμενη αύξηση των απασχολούμενων στην επιχείρηση επί των κερδών της.

$$\text{Αριθμοδείκτης καθαρών κερδών προς τις αμοιβές των απασχολούμενων} = 100 \times \frac{\text{Αποτέλεσμα προ φόρων}}{\text{Αμοιβές απασχολούμενων}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	2016	Αριθμ. Κ.Κ προς αμοιβ. απασχολ.	2015	Αριθμ. Κ.Κ προς αμοιβ. απασχολ.	2014	Αριθμ. Κ.Κ προς αμοιβ. απασχολ.
Αποτέλεσμα προ φόρων	- 81.323,63	-3,87%	356.378,81	17,39%	18.598,08	0,86%
Αμοιβές απασχολούμενων	2.103.696,76		2.048.954,59		2.169.639,87	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ	2016	Αριθμ. Κ.Κ προς αμοιβ. απασχολ	2015	Αριθμ. Κ.Κ προς αμοιβ. απασχολ	2014	Αριθμ. Κ.Κ προς αμοιβ. απασχολ
Αποτέλεσμα προ φόρων	47.133,63	17,61%	199.409,41	75,45%	91.986,94	36,21%
Αμοιβές απασχολούμενων	267.693,53		264.304,78		254.020,81	

Από τα δεδομένα του πίνακα υπολογισμού βλέπουμε ότι στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ οι αμοιβές του απασχολούμενου προσωπικού μειώθηκαν στη χρήση 2015 με αντίστοιχη αύξηση κερδών σε σχέση με το 2014, ενώ στη χρήση 2016 οι αμοιβές αυξήθηκαν με αντίστοιχη εμφάνιση ζημίας για αυτή την περίοδο. Στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ, οι αμοιβές του προσωπικού εμφανίζουν αύξηση διαχρονικά από το 2014-2016, ενώ τα αποτελέσματα προ φόρων αυξάνονται στη χρήση 2015 και μειώνονται πάλι στη χρήση 2016.

Τα αποτελέσματα του αριθμοδείκτη αυτού δείχνουν, ότι η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ στη χρήση 2015 με ποσοστό 75,45%, επηρεάζεται λιγότερο από μία πιθανή αύξηση των αμοιβών των εργαζομένων της, συγκριτικά με την ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ, της οποίας τα κέρδη αποτελούν το 17,39% των αμοιβών των απασχολούμενων της. Όσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό του αριθμοδείκτη, τόσο πιο παραγωγικό εμφανίζεται το απασχολούμενο προσωπικό. Η καθοδική πορεία του αριθμοδείκτη προμηγνύει τα αντίθετα αποτελέσματα (μείωση παραγωγικότητας).

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΜΟΙΒΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΣΟ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ

Ένας ακόμα δείκτης που σχετίζεται με το απασχολούμενο προσωπικό, όπως μαρτυρεί άλλωστε η ονομασία του, είναι ο αριθμοδείκτης κόστους αμοιβών προς το μέσο αριθμό απασχολούμενων. Ο αριθμοδείκτης αυτός μας παρέχει ένδειξη του

μέσου κόστους που κατέβαλε η επιχείρηση στους απασχολούμενους της και δίνεται από την ακόλουθη σχέση:

$$\text{Αριθμοδείκτης μέσου κόστους κατά απασχολούμενο} = \frac{\text{Συνολικό κόστος απασχολούμενων}}{\text{Μέσος αριθμός απασχολούμενων}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	2016	Μέσο κόστος κατά απασχολούμενο	2015	Μέσο κόστος κατά απασχολούμενο	2014	Μέσο κόστος κατά απασχολούμενο
Συνολικό κόστος απασχολούμενων	2.103.696,76	33.930,59	2.048.954,59	33.047,65	2.169.639,87	34.994,19
Μέσος αριθμός απασχολούμενων	62		62		62	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ	2016	Μέσο κόστος κατά απασχολούμενο	2015	Μέσο κόστος κατά απασχολούμενο	2014	Μέσο κόστος κατά απασχολούμενο
Συνολικό κόστος απασχολούμενων	267.693,53	10.707,74	264.304,78	11.012,70	254.020,81	11.044,38
Μέσος αριθμός απασχολούμενων	25		24		23	

Ως συνολικό κόστος αμοιβών λαμβάνουμε υπόψη μας τις συνολικές αποδοχές του προσωπικού (αμοιβές και έξοδα προσωπικού), σύμφωνα με τα στοιχεία του προσαρτήματος των οντοτήτων. Παρατηρούμε, ότι ο μέσος αριθμός προσωπικού της μεσαίας οντότητας παρέμεινε σταθερός για τις χρήσεις 2014-2016. Όσον αφορά το μέσο κόστος ανά άτομο στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ, είναι εμφανές ότι το κόστος μειώθηκε στη χρήση 2015 κατά 1946,54€ συγκριτικά με τη χρήση 2014 και αυξήθηκε ελάχιστα κατά 882,94€ στη χρήση 2016. Οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται δεν μας απασχολούν ιδιαίτερα, αξιοσημείωτο όμως είναι το γεγονός, ότι παρ' όλο που η οντότητα σημείωσε πτώση των πωλήσεων της διαχρονικά, ο αριθμός του προσωπικού παρέμεινε ο ίδιος και το κόστος των αμοιβών δεν άλλαξε ανάλογα.

Η μικρή οντότητα αύξησε το προσωπικό της κατά ένα άτομο από χρήση σε χρήση αυξάνοντας και το συνολικό κόστος των απασχολούμενων. Το μέσο κόστος του προσωπικού μειώνεται ελάχιστα από περίοδο σε περίοδο, με τη μεγαλύτερη

μείωση να αντιστοιχίζεται στο ποσό των 304,96 € στη χρήση 2016 συγκριτικά με την προηγούμενη περίοδο. Έτσι, γίνεται αντιληπτό, αν και οι πωλήσεις μειώνονται διαχρονικά στην ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ, ότι το κόστος παρέμενε στα ίδια επίπεδα, η αμοιβή του προσωπικού διατηρήθηκε και δεν υπήρξε διαφοροποίηση αξιολογη προς συζήτηση.

5.2.3.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Μέχρι στιγμής εξετάσαμε τις επιχειρήσεις μας από την βραχυπρόθεσμη πλευρά, ελέγχοντας την ικανότητα τους να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Ένα άλλο κομμάτι εξίσου πολύ σημαντικό και απαραίτητο, που διαφοροποιείται από αυτό που μόλις γνωρίσαμε, είναι η εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων μακροχρόνια. Η εκτίμηση αυτή, η οποία θα γίνει με τη βοήθεια των αριθμοδεικτών διάρθρωσης κεφαλαίων, θα μας δείξει μέσα από τα είδη και τις μορφές των κεφαλαίων που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις για τη χρηματοδότηση τους, τους κινδύνους, τα οφέλη που υπάρχουν και αν γίνεται άριστη ή όχι άριστη διάρθρωση κεφαλαίων σε μία επιχείρηση, δηλαδή αν επιτυγχάνεται η ισορροπία μεταξύ του αναλαμβανόμενου κινδύνου και της αποδόσεως της επιχείρησης, η οποία μεγιστοποιεί την τιμή των μετόχων αυτής στην αγορά, ενώ ταυτόχρονα ελαχιστοποιεί το κόστος κεφαλαίων της.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Οι αριθμοδείκτες αυτοί δείχνουν το ποσοστό των ξένων και των ιδίων κεφαλαίων που προσφέρθηκαν για τη χρηματοδότηση των ενεργητικών στοιχείων μιας επιχείρησης. Είναι ιδιαίτερα σπουδαία η σημασία τους, όσο και ο αριθμοδείκτης ρευστότητας, καθώς με τους αριθμοδείκτες αυτούς βλέπουμε τη φερεγγυότητα και τη σταθερότητα της επιχείρησης μακροχρόνια, αφού μας παρέχεται ένδειξη για το αν υπάρχει ή δεν υπάρχει πίεση για την εξόφληση των υποχρεώσεων της. Ο προσδιορισμός των αριθμοδεικτών δίνεται παρακάτω:

$$\text{Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς συνολικά κεφάλαια} = 100 \times \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Συνολικά Κεφάλαια}}$$

Αριθμοδείκτης δανειακών
κεφαλαίων=

100 x

Ξένα Κεφάλαια
Συνολικά Κεφάλαια

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	2016	Αριθμ. Ι.Κ προς συνολικά κεφάλαια	2015	Αριθμ. Ι.Κ προς συνολικά κεφάλαια	2014	Αριθμ. Ι.Κ προς συνολικά κεφάλαια
Ίδια κεφάλαια	3.125.693,49	17,40%	3.207.568,23	19,61%	3.088.798,20	15,89%
Ξένα Κεφάλαια	14.468.577,81	Αριθμ. δανειακών κεφαλαίων	12.803.192,63	Αριθμ. δανειακών κεφαλαίων	16.013.099,03	Αριθμ. δανειακών κεφαλαίων
Συνολικά Κεφάλαια	17.968.641,13	80,52%	16.354.711,06	78,28%	19.436.675,43	82,39%
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ	2016	Αριθμ. Ι.Κ προς συνολικά κεφάλαια	2015	Αριθμ. Ι.Κ προς συνολικά κεφάλαια	2014	Αριθμ. Ι.Κ προς συνολικά κεφάλαια
Ίδια κεφάλαια	2.745.160,32	77,39%	3.322.222,17	83,71%	2.474.405,38	61,05%
Ξένα Κεφάλαια	801.888,75	Αριθμ. δανειακών κεφαλαίων	646.588,91	Αριθμ. δανειακών κεφαλαίων	1.578.886,50	Αριθμ. δανειακών κεφαλαίων
Συνολικά Κεφάλαια	3.547.049,07	22,61%	3.968.811,08	16,29%	4.053.291,88	38,95%

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως στη μεσαία οντότητα τα περιουσιακά στοιχεία έχουν χρηματοδοτηθεί κυρίως από τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους πιστωτές της επιχείρησης. Στη χρήση 2014 το ποσοστό φτάνει στο 82,39%, στη χρήση 2015 μειώνεται στο 78,28% και στη χρήση 2016 αυξάνεται στο 80,52%. Το ύψος των ιδίων κεφαλαίων είναι πολύ μικρότερο σε σχέση με τις υποχρεώσεις της μεσαίας οντότητας, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται προστασία τους δανειστές της και να ασκείται μεγαλύτερη πίεση για την εξόφληση των υποχρεώσεων και την πληρωμή των τόκων της. Ο χαμηλός δείκτης ιδίων κεφαλαίων στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ αποτελεί ένδειξη μιας πιο επικίνδυνης κατάστασης, αφού στην περίπτωση ζημιών (χρήση 2016), το βάρος για την κάλυψη αυτών φέρουν τα ίδια κεφάλαια. Η μείωση των πωλήσεων σε συνδυασμό με την ύπαρξη μεγάλων ζημιών, όπως συμβαίνει στη

μεσαία οντότητα, μειώνει τα ίδια κεφάλαια σε επικίνδυνο σημείο με αποτέλεσμα να χρειάζεται αναδιοργάνωση.

Η μικρή οντότητα, αντιθέτως εμφανίζει μια εντελώς διαφορετική εικόνα. Το μεγαλύτερο ποσοστό του ενεργητικού της επιχείρησης έχει χρηματοδοτηθεί από τα ίδια κεφάλαια. Συγκεκριμένα, στη χρήση 2014 τα ίδια κεφάλαια ανέρχονται σε ποσοστό 61,05% των συνολικών κεφαλαίων, στη χρήση 2015 το ποσοστό αυξάνεται σε 83,71% και στη χρήση 2016 το ποσοστό μειώνεται σε 77,39%. Δεδομένου ότι το κατώτατο όριο αναλογίας ιδίων κεφαλαίων προς συνολικά κεφάλαια είναι 25%, η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ εμφανίζει υψηλή πιστοληπτική ικανότητα, αφού μπορεί με ευχέρεια να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις της και να πληρώσει τους τόκους της, παρέχοντας μεγαλύτερη προστασία στους δανειστές της. Ο υψηλός αριθμοδείκτης βέβαια, δεν αποτελεί απαραίτητα ένδειξη ότι η μικρή οντότητα ακολουθεί τον επωφελέστερο τρόπο χρηματοδότησης, δείχνει όμως την ύπαρξη ανεξαρτησίας, σταθερότητας, ασφάλειας και μικρής πιθανότητας οικονομικής δυσκολίας.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΝΕΙΑΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Ο αριθμοδείκτης αυτός χρησιμεύει για να εντοπίσουμε αν υπάρχει ή όχι υπερδανεισμός σε μία επιχείρηση και για να δείξουμε την ασφάλεια που παρέχει η επιχείρηση στους πιστωτές της. Ο αριθμοδείκτης δίνεται από τη σχέση:

$$\text{Αριθμοδείκτης ιδίων προς δανειακά κεφάλαια} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Ξένα Κεφάλαια}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	2016	Αριθμ. I.K προς Ξένα Κεφαλαια	2015	Αριθμ. I.K προς Ξένα Κεφαλαια	2014	Αριθμ. I.K προς Ξένα Κεφαλαια
Ίδια Κεφάλαια	3.125.693,49	0,22	3.207.568,23	0,25	3.088.798,20	0,19
Ξένα Κεφάλαια	14.468.577,81		12.803.192,63		16.013.099,03	
ΑΛΦΑΛΟΥΜ ΙΝ ΑΕ	2016	Αριθμ. I.K προς Ξένα Κεφαλαια	2015	Αριθμ. I.K προς Ξένα Κεφαλαια	2014	Αριθμ. I.K προς Ξένα Κεφαλαια
Ίδια Κεφάλαια	2.745.160,32	3,42	3.322.222,17	5,14	2.474.405,38	1,57
Ξένα Κεφάλαια	801.888,75		646.588,91		1.578.886,50	

Ο αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς ξένα κεφάλαια της μεσαίας οντότητας για τις χρήσεις 2014-2016 δεν ξεπερνάει την μονάδα, γεγονός που δείχνει πως η ασφάλεια των πιστωτών της επιχείρησης είναι περιορισμένη και οι φορείς της επιχείρησης συμμετέχουν με λιγότερα κεφάλαια από ότι οι πιστωτές της. Έτσι, μία μονάδα υποχρεώσεων καλύπτεται από 0,19 για τη χρήση 2014, 0,25 για τη χρήση 2015 και 0,22 για τη χρήση 2016 της μονάδας ιδίων κεφαλαίων, με αποτέλεσμα να υπάρχει πολύ περιορισμένη εξασφάλιση των πιστωτών της επιχείρησης και εκείνη να μην καταφέρνει να καλύπτει τα ξένα κεφάλαια της .

Ο αριθμοδείκτης της μικρής οντότητας είναι μεγαλύτερος της μονάδας σε όλες τις χρήσεις με το μεγαλύτερο πηλίκιο να εμφανίζεται στη χρήση 2015, όπου μία μονάδα υποχρεώσεων καλύπτεται με 5,14 μονάδες ιδίων κεφαλαίων. Ακολουθεί η χρήση 2016 με 3,42 μονάδες και τελευταία η χρήση 2014 με 1,57 μονάδες. Ως αποτέλεσμα, η ασφάλεια που παρέχει η μικρή οντότητα προς τους πιστωτές της είναι σαφώς καλύτερη από αυτήν της μεσαίας οντότητας, αφού η καθαρή θέση καλύπτει το ξένο κεφάλαιο και δεν τίθεται θέμα υπερδανεισμού.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΓΙΑ

Ο αριθμοδείκτης αυτός έχει σκοπό να προσδιορίσει τον τρόπο χρηματοδότησης των παγίων, δηλαδή αν αυτός γίνεται με τη χρησιμοποίηση των ιδίων ή των ξένων κεφαλαίων. Η σχέση που χρησιμοποιείται δίνεται στη συνέχεια:

$$\text{Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια} = \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Καθαρά Πάγια}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	2016	Αριθμ. Ι.Κ προς Καθαρά Πάγια	2015	Αριθμ. Ι.Κ προς Καθαρά Πάγια	2014	Αριθμ. Ι.Κ προς Καθαρά Πάγια
Ίδια Κεφάλαια	3.125.693,49	0,20	3.207.568,23	0,21	3.088.798,20	0,20
Καθαρά Πάγια	15.618.561,76		15.533.832,59		15.526.377,17	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ	2016	Αριθμ. Ι.Κ προς Καθαρά Πάγια	2015	Αριθμ. Ι.Κ προς Καθαρά Πάγια	2014	Αριθμ. Ι.Κ προς Καθαρά Πάγια
Ίδια Κεφάλαια						

	2.745.160,32	0,58	3.322.222,17	0,70	2.474.405,38	0,55
Καθαρά Πάγια	4.761.509,09		4.726.888,43		4.498.663,79	

Από τον πίνακα υπολογισμού παρατηρούμε ότι σε καμία από τις δύο οντότητες τα ίδια κεφάλαια δεν είναι μεγαλύτερα των καθαρών παγίων τους. Συνεπώς, ο αριθμοδείκτης δεν ξεπερνά την μονάδα μέσα στην τριετία που ελέγχουμε. Τα αποτελέσματα της μεσαίας οντότητας κυμαίνονται μεταξύ 20% και 21%, δηλαδή μόνο το 20%-21% των παγίων καλύπτεται από τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης, ενώ το υπόλοιπο μαζί με όλα τα κεφάλαια κινήσεως προέρχονται από τους πιστωτές της. Ο χαμηλός αριθμοδείκτης της μεσαίας οντότητας δεν μπορεί να θεωρηθεί επωφελής για την επιχείρηση, δεδομένου ότι μια υπερεπένδυση σε πάγια περιουσιακά στοιχεία με τη χρησιμοποίηση κεφαλαίων κίνησης οδηγεί σε ανεπάρκεια για τις τρέχουσες ανάγκες της επιχειρήσεως, σε υπερδανεισμό και σε υψηλά χρηματοοικονομικά έξοδα. Στη μικρή οντότητα το ποσοστό ιδίων κεφαλαίων προς καθαρά πάγια ανέρχεται σε 55% στη χρήση 2014, αυξάνεται σε 70% στη χρήση 2015 και επανέρχεται στο 58% στη χρήση 2016, γεγονός που αποδεικνύει πως η μικρή οντότητα καλύπτει κατά 55%, 70% και 58% τη χρηματοδότηση των παγίων της με ίδια κεφάλαια για τις χρήσεις 2014,2015,2016 αντίστοιχα.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει τη ρευστότητα των μακροχρόνιων υποχρεώσεων και προκύπτει από το πηλίκο του κυκλοφορούντος ενεργητικού προς το σύνολο υποχρεώσεων.

$$\text{Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς συνολικά κεφάλαια} = 100 \times \frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικό}}{\text{Σύνολο Υποχρεώσεων}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	2016	Αριθμ. Κυκλ.Ενεργ. προς Σύνολο Υποχρεώσεων	2015	Αριθμ. Κυκλ.Ενεργ. προς Σύνολο Υποχρεώσεων	2014	Αριθμ. Κυκλ.Ενεργ. προς Σύνολο Υποχρεώσεων
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	15.285.131,66	105,64%	13.552.217,93	105,85%	16.580.846,67	103,55%

Σύνολο Υποχρεώσεων	14.468.577,81		12.803.192,63		16.013.099,03	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ	2016	Αριθμ. Κυκλ.Ενεργ. προς Σύνολο Υποχρεώσεων	2015	Αριθμ. Κυκλ.Ενεργ. προς Σύνολο Υποχρεώσεων	2014	Αριθμ. Κυκλ.Ενεργ. προς Σύνολο Υποχρεώσεων
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	1.190.028,43	148,40%	1.422.586,19	220,01%	1.502.343,58	95,15%
Σύνολο Υποχρεώσεων	801.888,75		646.588,91		1.578.886,50	

Όπως παρατηρεί κανείς από τον πίνακα υπολογισμού του αριθμοδείκτη, το κυκλοφορούν ενεργητικό στη μεσαία και στη μικρή οντότητα υπερβαίνει το σύνολο των υποχρεώσεων. Πιο αναλυτικά, το κυκλοφορούν ενεργητικό ξεπέρασε το σύνολο των υποχρεώσεων κατά 1,04 φορές στη χρήση 2014 και κατά 1,06 φορές στις χρήσεις 2015 και 2016. Στη μικρή οντότητα, ο δείκτης κυμαίνεται στο 95,15% για τη χρήση 2014, στο 220,01% στη χρήση 2015 και στο 148,40% στη χρήση 2016. Ως αποτέλεσμα, ο υψηλός αριθμοδείκτης παρέχει ένδειξη ότι, αν δεν υπάρχουν υπερβολικές ζημιές από τη ρευστοποίηση των κυκλοφοριακών στοιχείων, οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις θα μπορούν να εξοφληθούν από τα κεφάλαια κινήσεως και οι απαιτήσεις των πιστωτών των δύο οντοτήτων να προστατεύονται.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΡΟΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Με τον αριθμοδείκτη αυτόν, μπορούμε να διαπιστώσουμε την πολιτική που ακολουθεί η επιχείρηση στη χρηματοδότηση των πάγων περιουσιακών της στοιχείων και το βαθμό ασφάλειας που απολαμβάνουν οι μακροχρόνιοι πιστωτές της. Η σχέση που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του, δεν είναι άλλη από την ακόλουθη:

$$\text{Αριθμοδείκτης παγίων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις} = \frac{\text{Καθαρά Πάγια}}{\text{Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	2016	Αριθμ. Παγίων προς μακροπρ. Υποχρεώσεις	2015	Αριθμ. Παγίων προς μακροπρ. Υποχρεώσεις	2014	Αριθμ. Παγίων προς μακροπρ. Υποχρεώσεις
Καθαρά Πάγια	15.618.561,76	9,77	15.533.832,59	14,07	15.526.377,17	9,82
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1.598.404,67		1.103.834,23		1.581.377,56	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ	2016	Αριθμ. Παγίων προς μακροπρ. Υποχρεώσεις	2015	Αριθμ. Παγίων προς μακροπρ. Υποχρεώσεις	2014	Αριθμ. Παγίων προς μακροπρ. Υποχρεώσεις
Καθαρά Πάγια	4.761.509,09	13,83	4.726.888,43	11,61	4.498.663,79	3,54
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	344.353,14		407.214,31		1.270.996,18	

Σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα, παρατηρούμε ότι ο αριθμοδείκτης στη μεσαία οντότητα αυξήθηκε κατά 4,25 μονάδες από τη χρήση 2014 στη χρήση 2015, αυξάνοντας το περιθώριο ασφάλειας που απολαμβάνουν οι πιστωτές. Η αύξηση αυτή όμως δε κατάφερε να παραμείνει, αφού ο αριθμοδείκτης έπεσε στο 9,77. Η χρηματοδότηση των νέων επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν παγίων από τη χρήση 2014 στη χρήση 2015 είναι εμφανές, ότι δεν οφείλεται στους μακροπρόθεσμους πιστωτές αφού εκείνη την περίοδο οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις σημείωσαν κάμψη. Δεν μπορούμε να πούμε το ίδιο όμως για την χρήση 2016, αφού η αύξηση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων υπερβαίνει την προσθήκη των νέων παγίων.

Στη μικρή οντότητα, ο δείκτης αυξάνεται από 3,54 μονάδες στη χρήση 2014 σε 11,61 μονάδες στη χρήση 2015 και συνεχίζει την αύξηση του σε 13,83 μονάδες στη χρήση 2016. Οι νέες επενδύσεις της μικρής οντότητας σίγουρα δεν χρηματοδοτήθηκαν από τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, γεγονός που αποδεικνύεται από τη μείωση αυτών μέσα στην τριετία που εξετάζουμε. Η χρηματοδότηση των παγίων έγινε είτε με τη βοήθεια των βραχυπρόθεσμων πιστωτών είτε με τη χρησιμοποίηση ιδίων κεφαλαίων.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΟΚΩΝ

Ο αριθμοδείκτης καλύψεως τόκων, μας πληροφορεί πόσες φορές οι τόκοι που καταβάλει η επιχείρηση για την χρησιμοποίηση των ξένων κεφαλαίων της καλύπτονται από τα καθαρά της κέρδη. Δηλαδή, ο αριθμοδείκτης αυτός εκφράζει τη σχέση μεταξύ των καθαρών κερδών της επιχείρησης και των τόκων που επιβαρύνεται

μέσα στη χρήση για την κάλυψη των ξένων κεφαλαίων της. Ο δείκτης αυτός αποτελεί συνάρτηση της κερδοφόρας δυναμικότητας της επιχείρησης και της ισορροπίας που υπάρχει μεταξύ κινδύνου και αποδοτικότητας. Ο υπολογισμός του αριθμοδείκτη δίνεται στη συνέχεια.

$$\text{Αριθμοδείκτης καλύψεως τόκων} = \frac{\text{Αποτέλεσμα προ φόρων και τόκων}}{\text{Σύνολο τόκων}}$$

ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ	2016	Αριθμ. Καλύψεως τόκων	2015	Αριθμ. Καλύψεως τόκων	2014	Αριθμ. Καλύψεως τόκων
Αποτέλεσμα προ φόρων και τόκων	532.859,50	0,87	1.021.682,10	1,53	723.189,90	1,03
Σύνολο τόκων	614.401,25		665.669,66		704.978,86	
ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ	2016	Αριθμ. Καλύψεως τόκων	2015	Αριθμ. Καλύψεως τόκων	2014	Αριθμ. Καλύψεως τόκων
Αποτέλεσμα προ φόρων και τόκων	52.800,16	3,95	207.854,53	11,05	104.814,93	4,00
Σύνολο τόκων	13.363,11		18.813,47		26.183,86	

Ο αριθμοδείκτης αυτός παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθόσον δείχνει το περιθώριο ασφάλειας που απολαμβάνουν οι μακροχρόνιοι και βραχυχρόνιοι πιστωτές, εμφανίζοντας την ικανότητα της επιχείρησης να εξοφλεί τους τόκους των ξένων κεφαλαίων από τα κέρδη της. Στη μεσαία οντότητα, ο δείκτης αυτός εμφανίζεται ιδιαίτερα χαμηλός, αφού στη χρήση 2014 οι τόκοι καλύπτονται κατά 1,03 φορές από τα κέρδη, στη χρήση 2015 καλύπτονται κατά 1,53 φορές, ενώ στη χρήση 2016 μόλις 0,87 φορές. Κατά συνέπεια, ελλοχεύουν κίνδυνοι αθέτησης της εξόφλησης των υποχρεώσεων. Η διοίκηση της μεσαίας οντότητας πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτική όσον αφορά τη διαχείριση των υποχρεώσεων της, καθώς ο επιχειρηματικός κίνδυνος είναι αυξημένος με την πιθανότητα να μην μπορέσουν τα κέρδη της επιχείρησης να καλύψουν το κόστος του δανεισμού της.

Από την άλλη πλευρά, η μικρή οντότητα εμφανίζει μια διαφορετική εικόνα. Τα κέρδη καλύπτουν στο τετραπλάσιο τους τόκους των χρήσεων 2014 και 2016, ενώ στη χρήση 2015 κατάφερε τα κέρδη της να καλύψουν 11,05 φορές τους τόκους της. Είναι εμφανές, ότι η διοίκηση της μικρής οντότητας δεν λαμβάνει υψηλό ρίσκο και

δεν στηρίζεται στα ξένα κεφάλαια για την δημιουργία των κερδών της. Ωστόσο, καταφέρνει να κάνει σωστή διαχείριση των κεφαλαίων της, παρέχοντας ένα ικανοποιητικό περιθώριο ασφάλειας στους πιστωτές της με την αποτελεσματική εξόφληση των τόκων της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στην παρούσα εργασία ασχοληθήκαμε με την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων μιας μεσαίας και μιας μικρής οντότητας που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του εμπορίου και της βιομηχανίας αλουμινίου, αντλώντας δεδομένα από τα δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία της τελευταίας τριετίας.

Η περίοδος αυτή επιλέχθηκε με σκοπό να παρουσιαστούν, να αναλυθούν και να επεξηγηθούν τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις που υποχρεούνται να εφαρμόζουν οι οντότητες, σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο. Πριν την ανάλυση και εφαρμογή των αποτελεσμάτων αυτών, έγινε παρουσίαση του Ν.4308/2014, ώστε να γίνουν κατανοητές κάποιες βασικές αρχές των χρηματοοικονομικών καταστάσεων καθώς και το περιεχόμενο αυτών. Αναφερθήκαμε στους υπόχρεους και μη υπόχρεους εφαρμογής του νόμου και προσδιορίσαμε τις κατηγορίες των οντοτήτων όπως ορίζονται από το νόμο, ενώ επεκταθήκαμε περαιτέρω στις κατηγορίες των μικρών και των μεσαίων οντοτήτων, αναφερόμενοι στα κριτήρια χαρακτηρισμού τους, στη νομική τους μορφή, στο λογιστικό τους σύστημα, στα λογιστικά τους αρχεία και σε θέματα των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων.

Αφού έγιναν όλα όσα αναφέρθηκαν, η εργασία εστίασε στη συγκέντρωση και ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των δύο οντοτήτων, με τη χρησιμοποίηση διάφορων τεχνικών ανάλυσης. Οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν εκείνες: α) της διαστρωματικής ανάλυσης, β) της συγκριτικής ανάλυσης και γ) της ανάλυσης με τη χρήση των αριθμοδεικτών, στην οποία επικεντρωθήκαμε περισσότερο. Οι οικονομικές καταστάσεις από μόνες τους μας δίνουν κάποια πρωτογενή δεδομένα, τα οποία όμως χρειάζεται να επεξηγήσουμε, να ερμηνεύσουμε και να συγκρίνουμε μεταξύ τους για να μπορέσουμε να λάβουμε χρήσιμες πληροφορίες για τη λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων. Μελετήσαμε την κατάσταση οικονομικής θέσης, την κατάσταση αποτελεσμάτων και το προσάρτημα των δύο οντοτήτων.

Τα αποτελέσματα με τη χρήση της διαστρωματικής ή κάθετης ανάλυσης κοινού μεγέθους δείχνουν, ότι η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ στο έτος 2016 ενίσχυσε την επενδυτική της δραστηριότητα, αυξάνοντας τα ενσώματα πάγια της, αύξησε τα αποθέματα της συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη και μείωσε σημαντικά τα χρηματικά της διαθέσιμα την ίδια περίοδο. Τα κυκλοφοριακά στοιχεία της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ καλύπτουν μικρότερο ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης από ότι στην ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ, που το ποσοστό αυτό διατηρείται σε υψηλά επίπεδα και ενδέχεται να μειώνει την κερδοφόρο δυναμικότητα της μεσαίας οντότητας. Διαφορές εντοπίζονται και στο ποσοστό συμμετοχής ιδίων κεφαλαίων, όπου η μικρή οντότητα καλύπτει το 77,39% του συνόλου του παθητικού της το 2016, ενώ η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ καλύπτει μόλις το 17,40% την περίοδο αυτή. Σημαντική μείωση παρατηρείται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της μικρής οντότητας από το 2014 έως το 2016, μείωση που δεν ακολουθούν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις καθώς αυξάνονται στο 2016, υποβαθμίζοντας την πιστοληπτική της ικανότητα. Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ στη χρήση 2016 μειώνει τα αποθέματα της, αυξάνει τα ταμειακά της διαθέσιμα και μειώνει ελάχιστα το ποσοστό των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της. Το κόστος πωλήσεων της μεσαίας οντότητας καλύπτει κατά μέσο όρο το 93,00% των εσόδων της στην τριετία που εξετάζουμε, με αποτέλεσμα η εταιρεία να μην μπορεί να καλύψει τα έξοδα της, αφήνοντας πολύ μικρό περιθώριο μικτού κέρδους, εμφανίζοντας ζημιές στις χρήσεις 2014 και 2016. Η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ πρέπει να εστιάσει στη μείωση των εξόδων διοίκησης και διάθεσης για να αυξήσει το ποσοστό των καθαρών κερδών της.

Τα αποτελέσματα με τη χρήση της συγκριτικής ή οριζόντιας μεθόδου ανάλυσης δείχνουν τη μεταβολή των οικονομικών καταστάσεων διαχρονικά από έτος σε έτος. Έτσι, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι η μικρή οντότητα λόγω αλλαγής της πολιτικής των πωλήσεων της και παροχής διευκολύνσεων στους πελάτες της παρουσιάζει αυξημένες απαιτήσεις διαχρονικά. Τα ταμειακά της διαθέσιμα μειώνονται σημαντικά από το 2015 στο 2016, τα αποθέματα της αυξάνονται την ίδια περίοδο, ενώ οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μειώνονται σε μεγάλο βαθμό από το 2014 στο 2015. Από την άλλη πλευρά, η μεσαία οντότητα παρουσιάζει μεγάλη μείωση των αποθεμάτων της από το 2014 στο 2015, μείωση των απαιτήσεων της το ίδιο διάστημα και σημαντική αύξηση των διαθεσίμων της από το 2015 στο 2016. Οι μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της μεσαίας οντότητας αυξάνονται και αυτές από τη χρήση 2015 στη χρήση 2016. Ο κύκλος εργασιών

μειώνεται από χρήση σε χρήση και για τις δύο οντότητες με τη μεγαλύτερη μείωση να παρατηρείται στη μικρή οντότητα από τη χρήση 2015 στη χρήση 2016. Το μικτό αποτέλεσμα παρουσιάζει βελτίωση μόνο για τη μικρή οντότητα από τη χρήση 2014 στη 2015, καθώς για τις υπόλοιπες περιόδους στη μικρή και στη μεσαία οντότητα η μεταβολή είναι αρνητική. Τα έξοδα διοίκησης αυξάνονται στο 2016 για τη μικρή οντότητα, ενώ η μεσαία καταφέρνει να τα μειώνει από χρήση σε χρήση. Εν τέλει, για τις δύο οντότητες η χρήση 2015 παρουσίασε τα καλύτερα αποτελέσματα, αύξησε τα κέρδη της μικρής οντότητας και εμφάνισε θετικά αποτελέσματα για πρώτη φορά στη μεσαία οντότητα.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης με τη χρήση των αριθμοδεικτών μπορούμε να τα ταξινομήσουμε ανάλογα με τις κατηγορίες αριθμοδεικτών που εξετάσαμε. Κατά συνέπεια, ο **αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας** έδειξε, ότι η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ διαθέτει το μεγαλύτερο περιθώριο ασφάλειας προς τους πιστωτές της για την αντιμετώπιση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της. Ο δείκτης της μεσαίας οντότητας δεν θεωρείται ικανοποιητικός για την κάλυψη των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της. Ο **αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας** μαρτυρεί πως η μικρή οντότητα καταφέρνει να καλύπτει περισσότερες φορές τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της με τα ταχέως ρευστοποιήσιμα στοιχεία της επιχείρησης απ' ότι η μεσαία οντότητα. Τα αποτελέσματα του **αριθμοδείκτη άμεσης ταμειακής ρευστότητας** φέρνουν πάλι τη μικρή οντότητα σε καλύτερη θέση, αφού τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία της καλύπτουν περισσότερες φορές τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της, συγκριτικά με τη μεσαία οντότητα για την ίδια περίοδο. Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας ολοκληρώνονται με τον **αριθμοδείκτη αμυντικού χρονικού διαστήματος**, ο οποίος δείχνει πως η μικρή οντότητα μπορεί να καταφέρει περισσότερες ημέρες μέσα στη χρήση να λειτουργήσει μόνο με τη χρησιμοποίηση των αμυντικών περιουσιακών της στοιχείων (διαθέσιμα, ρευστοποιήσιμες απαιτήσεις, χρεόγραφα).

Ο υπολογισμός των **αριθμοδεικτών δραστηριότητας** μας έδειξε πόσο αποτελεσματικά οι δύο επιχειρήσεις χρησιμοποιούν τα περιουσιακά τους στοιχεία μετατρέποντας τα σε ρευστά. Τα αποτελέσματα εδώ αντιστρέφονται. Η μεσαία οντότητα φαίνεται να εισπράττει περισσότερες φορές τις απαιτήσεις της μέσα στις χρήσεις και να διαχειρίζεται καλύτερα το κομμάτι των **εισπράξεων (αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων)**. Η μεσαία οντότητα καταφέρνει επίσης να εισπράττει γρηγορότερα τις απαιτήσεις της απ' ότι εξοφλεί τις βραχυπρόθεσμες

υποχρεώσεις της, σε αντίθεση με τη μικρή οντότητα, που πρώτα πληρώνει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της και έπειτα εισπράττει τις απαιτήσεις της **(αριθμοδείκτης ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων)**. Ακόμα, η μεσαία οντότητα διαχειρίζεται καλύτερα τα αποθέματα της ελέγχοντας το ύψος αυτών χωρίς να παραμένουν πολλές μέρες στην αποθήκη, ενώ η μικρή οντότητα, η οποία εμφανίζει τα αντίθετα αποτελέσματα, πρέπει να οργανώσει καλύτερα τον τομέα της παραγωγής και των πωλήσεων **(αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων)**. Στο ίδιο αποτέλεσμα καταλήγει και ο **αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού**, καθώς η μεσαία οντότητα χρησιμοποιεί αποδοτικότερα το ενεργητικό της απ' ό,τι η μικρή οντότητα. Οι υπερεπενδύσεις παγίων της ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ δεν είναι αντιπροσωπευτικές των πωλήσεων της **(αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας παγίων)** και τα ίδια κεφάλαια της δεν συμμετέχουν σε αυτές **(αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων)**.

Σημαντικά είναι επίσης τα αποτελέσματα των **αριθμοδεικτών αποδοτικότητας**, με τα οποία αξιολογήσαμε την αποδοτικότητα και τη λειτουργικότητα κάθε επιχείρησης. Μετά τον υπολογισμό των δεικτών διαπιστώσαμε πως, παρ' όλο που η ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ διαθέτει τα υψηλότερα ποσοστά μικτού κέρδους, οι αυξημένες δαπάνες και τα έξοδα των χρήσεων μειώνουν πολύ το περιθώριο καθαρού κέρδους, εμφανίζοντας το μεγαλύτερο ποσοστό διαφοράς μεταξύ των δύο οντοτήτων. Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ, από την άλλη, η οποία εμφανίζει τα δυσμενέστερα αποτελέσματα, πρέπει να αναζητήσει φθηνότερες αγορές και διεξόδους για την εφαρμογή μιας επικερδέστερης πολιτικής **(αριθμοδείκτης μικτού κέρδους & περιθωρίου καθαρού κέρδους)**. Λόγω του χαμηλού ποσοστού μικτού κέρδους της μεσαίας οντότητας, η αποδοτικότητα της λειτουργίας της επιχείρησης βρίσκεται κατά μέσο όρο στο 1,84% με το ποσοστό καθαρού κέρδους να φτάνει μόλις στο 0,23% κατά μέσο όρο και να εμφανίζεται ζημία στη χρήση 2016 **(αριθμοδείκτης λειτουργικών κερδών)**. Τα ίδια κεφάλαια χρησιμοποιήθηκαν εύστοχα μόνο από τη μεσαία οντότητα στη χρήση 2015 για την επίτευξη του κέρδους, ενώ το σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων χρησιμοποιήθηκε αποδοτικά μόνο στη χρήση 2015 από τις δύο οντότητες, γεγονός που μαρτυρείται από την εμφάνιση κέρδους εκείνη την περίοδο **(αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων & απασχολούμενων κεφαλαίων)**. Η μεγαλύτερη αποδοτικότητα των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων εντοπίζεται και πάλι στη χρήση 2015, δείχνοντας την ικανότητα των επιχειρήσεων να προσελκύσουν κεφάλαια που προσφέρονται για

επένδυση (**αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού**). Η επίδραση των δανειακών κεφαλαίων κατέστη θετική και επωφελής στη χρήση 2015 για τη μεσαία οντότητα και στη χρήση 2016 για τη μικρή οντότητα (**αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης**).

Οι **αριθμοδείκτες δαπανών λειτουργίας** μας πληροφόρησαν για την πολιτική που ακολουθούν οι δύο οντότητες έναντι των διάφορων δαπανών λειτουργίας τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, παρ' όλο που οι πωλήσεις μειώθηκαν διαχρονικά και για τις δύο οντότητες τα λειτουργικά τους έξοδα δεν ακολούθησαν την ίδια πορεία. Η μεσαία οντότητα πρέπει να μειώσει το κόστος πωληθέντων της και η μικρή οντότητα να ελαττώσει τα λειτουργικά της έξοδα. Το απασχολούμενο προσωπικό των δύο οντοτήτων εμφανίζεται πιο παραγωγικό στη χρήση 2015 με το μέσο κόστος ανά απασχολούμενο να διατηρείται περίπου στα ίδια επίπεδα από χρήση σε χρήση.

Οι υπολογισμοί μας ολοκληρώθηκαν με τους **αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας**, οι οποίοι εκτίμησαν την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων μακροχρόνια. Τα αποτελέσματα δείχνουν, πως η μεσαία οντότητα χρηματοδοτεί τα περιουσιακά της στοιχεία κυρίως από τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους πιστωτές της, με απόρροια να μην εξασφαλίζεται προστασία στους δανειστές και να ασκείται μεγαλύτερη πίεση για την εξόφληση των υποχρεώσεων της και την πληρωμή των τόκων. Η μικρή οντότητα από την άλλη, χρηματοδοτεί μεγαλύτερο ποσοστό του ενεργητικού της από τα ίδια κεφάλαια, εμφανίζοντας υψηλή πιστοληπτική ικανότητα και μία ένδειξη ανεξαρτησίας και σταθερότητας (**αριθμ. ίδια προς συνολικά κεφάλαια και αριθμ. δανειακών κεφαλαίων**). Η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ παρέχει περιορισμένη ασφάλεια στους πιστωτές της καθώς δεν καλύπτει τα ξένα κεφάλαια της, σε αντίθεση με τη μικρή οντότητα που καλύπτει το ξένο κεφάλαιο της και δεν τίθεται θέμα υπερδανεισμού (**αριθμ. I. Κεφαλαίων προς δανειακά κεφάλαια**). Η συσχέτιση των Ίδιων κεφαλαίων με τα καθαρά πάγια μας δείχνει πως η ΕΠ.ΑΛ.ΜΕ ΑΕ καλύπτει μικρό ποσοστό των παγίων της με Ίδια Κεφάλαια και μία υπερεπένδυση αυτών μπορεί να οδηγήσει σε υπερδανεισμό και υψηλά χρηματοοικονομικά έξοδα. Δεν συμβαίνει το ίδιο στη ΑΛΦΑΛΟΥΜΙΝ ΑΕ, που το ποσοστό κάλυψης κυμαίνεται στο 55%-70% (**αριθμ. Ιδίων Κεφαλαίων προς πάγια**). Ο **αριθμοδείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού προς συνολικές υποχρεώσεις** έδειξε, ότι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις των δύο οντοτήτων μπορούν να εξοφληθούν από τα κεφάλαια κινήσεως και οι απαιτήσεις των πιστωτών να προστατεύονται παράλληλα. Τέλος, η ικανότητα της επιχείρησης να εξοφλεί τους

τόκους της δίνεται από τον υπολογισμό του **αριθμοδείκτη καλύψεως τόκων**, όπου καταλήξαμε στο συμπέρασμα, πως λόγω του χαμηλού αριθμοδείκτη, η μεσαία οντότητα ενέχει αυξημένο επιχειρηματικό κίνδυνο μη κάλυψης του κόστους δανεισμού της. Αντιθέτως, η μικρή οντότητα δεν στηρίζεται στα ξένα κεφάλαια για την δημιουργία κερδών της και διατηρεί ένα επίπεδο ισορροπίας μεταξύ κινδύνου και αποδοτικότητας.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί, πως αν το εύρος της εργασίας μας το επέτρεπε και υπήρχε περισσότερος χρόνος, θα ήταν πολύ ενδιαφέρουσα η ανάλυση αυτή των οικονομικών καταστάσεων να γίνει αφού έχουμε υπολογίσει και λάβει υπόψη μας τα αντίστοιχα αντιπροσωπευτικά μεγέθη του κλάδου, στον οποίον ανήκουν οι επιχειρήσεις. Με αυτό τον τρόπο η σύγκριση θα ήταν πιο ακριβής και αντικειμενική, αφού θα γνωρίζαμε τα οικονομικά μεγέθη ομοειδών επιχειρήσεων με ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα και θα μπορούσαμε να καταλήξουμε σε συμπεράσματα σχετικά με το ύψος των αντίστοιχων μεγεθών του κλάδου και των υπό μελέτη επιχειρήσεων. Τέλος, θα αξίζει να γίνει μία προσπάθεια ανάλυσης οικονομικών καταστάσεων από την πλευρά του εσωτερικού αναλυτή μιας επιχείρησης, ώστε να υπάρχει απεριόριστη πρόσβαση σε αρχεία και δεδομένα για τον έλεγχο και για περαιτέρω υπολογισμούς. Σίγουρα με αυτό τον τρόπο, η ανάλυση θα αποκτούσε μεγαλύτερη διαύγεια και ο αναλυτής θα μπορούσε να εμβαθύνει σε αυτήν, να βοηθήσει το ρόλο της διοίκησης και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της επιχείρησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Βιβλία

1. Αληφαντή, Γ. (2016), *ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Βάσει των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου και των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων*, Αθήνα: Διπλογραφία.
2. Αποστόλου, Α. (2015), *Ανάλυση Λογιστικών - Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων [ηλεκτρονικά]*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών,
https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/3760/1/00_master_document-KOY.pdf, [πρόσβαση στις 2/12/2017].
3. Βρουστούρης, Π. και Καραμάνης, Κ.(2016), *Το Προσάρτημα των ΕΛΠ (Ν.4308/2014) Περιεχόμενο και Πρακτικά Παραδείγματα ανά κατηγορία μεγέθους*, Αθήνα: Μένιππος Ε.Π.Ε.
4. Γεωργίου, Α. (2003), *Διεθνή λογιστικά πρότυπα IAS*, Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα.
5. Γκίκας, Δ. (2002), *Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων*, Αθήνα: Εκδόσεις Γ.Μπένου.
6. Καραγιάννης, Ι., Καραγιάννη, Α. και Καραγιάννης, Δ. (2016), *Λογιστικά Κοστολόγηση Φοροτεχνικά Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα στην Πράξη*, Θεσσαλονίκη: Καραγιάννης Δ.
7. Μιχελινάκης, Β. (2013), *Διαβάζοντας έναν Ισολογισμό*, Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη.
8. Μπατσινίλας, Ε. και Πατατούκας, Κ.(2015), *ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και με αναφορά κατά θέμα στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα*, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.
9. Νιάρχος, Ν. (2004), *Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων*, Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη.
10. Πατατούκας, Κ. και Μπατσινίλας Ε. (2015), *Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν.4308/2014)*, Αθήνα: Ι.Ε.Σ.Ο.Ε.Λ.
11. Περάκης, Ε. Σωτηρόπουλος, Γ. Λιβαδά, Χ. και Δρίτσας Σ. (2017), *Το δίκαιο της Λογιστικής*, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

12. Σγουρινάκης, Ν., Μιχελινάκης, Β., Βλησμάς, Ο. και Νούμ, Β. (2016), *Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ερμηνευτική Προσέγγιση & παραδείγματα*, Αθήνα: Οικονομική Βιβλιοθήκη.
13. Τουρνά, Ε. (2015), *Χρηματοοικονομική Λογιστική*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
14. Φακός, Δ. (2016), *Λογιστική Βάσει Ε.Λ.Π.*, Αθήνα: Prosvasis A.E.B.E.

Άρθρα – Ηλεκτρονικές Πηγές

15. Αληφαντής, Γ. (2015), «Οι σημαντικότερες διατάξεις και αλλαγές των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων», η Ναυτεμπορική, 23 Νοεμβρίου, <http://www.grandsolutions.gr> , [πρόσβαση στις 04/11/2017].
16. Επιστημονική ομάδα Taxheaven, (2014), «Άρθρα δημοσίευση ισολογισμών – Ενημέρωση Γ.Ε.ΜΗ.- Διαδικασίας δημοσίευσης ισολογισμού στο Γ.Ε.ΜΗ.», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/18782>, [πρόσβαση στις 21/11/2017].
17. Επιστημονική ομάδα Taxheaven, (2016α), «Απεσύρθη η διάταξη για τον υποχρεωτικό έλεγχο από ορκωτούς ελεγκτές και σε μικρότερες επιχειρήσεις», <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/32905> , [πρόσβαση στις 25/11/2017].
18. Επιστημονική ομάδα Taxheaven, (2016β), «Μέχρι πότε γίνεται η σύγκληση των Γενικών Συνελεύσεων των Α.Ε.-Ε.Π.Ε.-Ι.Κ.Ε. - Πότε υποβάλλονται στο Γ.Ε.ΜΗ. οι εγκεκριμένες οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων - Τι ισχύει πλέον για την έκθεση διαχείρισης», <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/29855#> , [πρόσβαση στις 22/11/2017].
19. Επιστημονική ομάδα Taxheaven, (2016γ), «Από 1.1.2016 δεν είναι υποχρεωτική η ανάρτηση των οικονομικών καταστάσεων στις ιστοσελίδες των επιχειρήσεων», <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/29205> , [πρόσβαση στις 21/11/2017].

- 20.Επιστημονική ομάδα Taxheaven, (2016δ), «(Ορθή επανάληψη) Επισημάνσεις: Ορισμός ελεγκτών για τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων Α.Ε. για το 2015», <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/28119>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].
- 21.Επιστημονική ομάδα TAXHEAVEN, (2017), «Η υποβολή των οικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.ΜΗ. για το 2016 - Πλήρης οδηγός», <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/36567>, [πρόσβαση στις 10/11/2017].
- 22.Καθημερινή (2017), «Νέα πτώση της Ελλάδας στην παγκόσμια κατάταξη της ανταγωνιστικότητας», Καθημερινή [ηλεκτρονικά], 27 Σεπτεμβρίου, <http://www.kathimerini.gr/928351/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/nea-ptwsh-ths-elladas-sthn-pagkosmia-katata3h-antagwnistikothtas>, [πρόσβαση στις 3/12/2017].
- 23.Μανδραβέλης, Β.(2017), «Ασπίδα στην κρίση η στροφή στις εξαγωγές», Καθημερινή [ηλεκτρονικά], 24 Ιουλίου, <http://www.kathimerini.gr/919601/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/aspida-sthn-krish-h-strofh-stis-e3agwges>, [πρόσβαση στις 03/12/2017].
- 24.Μανουράς, Α. (2017), «Άρθρα Ο νέος τρόπος δημοσίευσης προσκλήσεων σε γενική συνέλευση και οικονομικών καταστάσεων- ΣΟΛ ΑΕ», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/26496>, [πρόσβαση στις 10/11/2017].
- 25.Μιχελινάκης, Β. (2014), «Από το ΕΓΛΣ στα ελληνικά λογιστικά πρότυπα», <http://www.forologikanea.gr/news/apo-to-egls-sta-ellinika-logistika-protupa>, [πρόσβαση στις 29/10/2017].
- 26.Νιφορόπουλος, Κ. (2014), « Η ιστορία της «λογιστικής τυποποίησης» στην Ελλάδα», *Accountancy Greece*, Τεύχος 15.
- 27.Νιφορόπουλος, Κ. (2015), «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΙΑ (Ν.4308/2014). Κατηγοριοποίηση και υποχρεώσεις των Επιχειρήσεων. Σχέδιο Λογαριασμών. Οικονομικές Καταστάσεις των ΕΛΠ. Πρώτη

- Εφαρμογή», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/circular/22433>, [πρόσβαση στις 14/11/2017].
28. Νιφορόπουλος, Κ. (2016), «Άρθρα «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα» - 20+1 σημεία που πρέπει να έχουμε υπόψη μας», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/23583>, [πρόσβαση στις 6/12/2017].
29. Νιφορόπουλος, Κ. (2017), «Άρθρα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα - Υποδείγματα Προσαρτήματος για: α) Πολύ Μικρές οντότητες, με απλογραφικά βιβλία, β) Πολύ Μικρές οντότητες, με διπλογραφικά βιβλία και γ) Μικρές οντότητες», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/23756>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].
30. Παπαγιάννης, Ν. (2015), «Οι μεταβολές στον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μετά την 01/01/2016», <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=187185>, [πρόσβαση στις 25/11/2017].
31. Παπαγιάννης, Ν. (2016), «Ο τακτικός έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές για τη χρήση του 2016 γίνεται με τα όρια που ίσχυαν έως 31/12/2015 – Upd», <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=197264>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].
32. Πετράκης, Ε. (2015), «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Ν.4308/2014», http://tms-auditors.gr/uploads/parousiasi_elp_n4308_2014.pdf, [πρόσβαση στις 25/10/2017]
33. ΣΟΛ ΑΕ, (2016), «Άρθρα Υπόδειγμα Προσαρτήματος Ν.4308/2014 – ΣΟΛ ΑΕ», <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/23364>, [πρόσβαση στις 25/11/2017].
34. Tax Bulletin - PwC, (2015), «παρουσίαση των βασικών σημείων των νέων Λογιστικών Προτύπων που ισχύουν πλέον για τις επιχειρήσεις και του σχετικού φορολογικού πλαισίου που τα συνοδεύει», <https://www.pwc.com/gr/en/news/assets/tax-bulletin-greek-gaap-gr.pdf>, [πρόσβαση στις 02/11/2017].
35. Χατζηνικολάου, Π. και Λιάγγου, Χ. (2017), «Σε πενήντα μήνες έγιναν αλλαγές στο φορολογικό καθεστώς με 82 νόμους», Καθημερινή [ηλεκτρονικά], 2 Οκτωβρίου, <http://www.kathimerini.gr/928785/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/se->

penhnta-mhnes-eginan-allages-sto-forologiko-ka8estws-me-82-nomoys,

[πρόσβαση στις 03/12/2017].

Σημειώσεις- Υλικό Σεμιναρίων

36. Αναγνώστου, Ε. (2016), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα κωδικοποίηση μέχρι και το ν.4410/3.8.2016 [σημειώσεις παρακολούθησης σεμιναρίου], Αθήνα, [πρόσβαση στις 8/11/2017].
37. Μιχελινάκης, Β. (2017), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Πολύ Μικρές και Μικρές Οντότητες με Διπλογραφικά Βιβλία [σημειώσεις παρακολούθησης σεμιναρίου], www.pasde.gr , [πρόσβαση στις 8/11/2017].

Νόμοι-Διατάξεις-Κανονισμοί

38. Αρ.Πρωτ. 491, (2015) , Αντιμετώπιση ερωτήματος για υποχρέωση δημοσίευση Ισολογισμών κλπ κεφαλαιουχικών εταιρειών μετά την 31-12-2015, Εποπτικό Συμβούλιο Γενικού Εμπορικού Μητρώου, <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/22776> , [διαθέσιμο στις 10/11/2017].
39. Αρ.Πρωτ.5285,(2015), Εγκύκλιος σχετικά με την κατάργηση υποχρέωσης δημοσίευσης στο ΦΕΚ πράξεων, στοιχείων και ανακοινώσεων καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ., Διεύθυνση Εταιρειών και ΓΕ.ΜΗ, Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/20252> , [πρόσβαση στις 21/11/2017].
40. Αρ. Πρωτ.3631, (2015), Διευκρίνιση ως προς την κατάργηση της υποχρέωσης δημοσίευσης στοιχείων Α.Ε. στο ΦΕΚ, Διεύθυνση Εταιρειών και ΓΕΜΗ, Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, <https://www.e-forologia.gr/lawbank/document.aspx?digest=19069386E7257400.1D031AEA53&version=2015/03/31> , [πρόσβαση στις 10/11/2017].
41. Αρ.Πρωτ.62784, (2017), Εμπορική δημοσιότητα των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων που λήγουν την 07/07/2016 και μετά, των σχετικών εκθέσεων (ελέγχου, διαχείρισης Δ.Σ., μη χρηματοοικονομικής κατάστασης, πληρωμών προς κυβερνήσεις) και της δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4403/2016 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 4308/2014. Χρόνος και τρόπος σύγκλισης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης

- και της Συνέλευσης των εταίρων, Διεύθυνση Εταιρειών και Γ.Ε.ΜΗ., Τμήμα Θεσμικών Ρυθμίσεων και Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.), <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/26361>, [πρόσβαση στις 22/11/2017].
- 42.ΕΛΤΕ, (2015), Λογιστική Οδηγία εφαρμογής του Νόμου 4308/2014, Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα Συναφείς Ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις, http://www.elte.org.gr/index.php?option=com_k2&view=item&id=306:anakoinosi-010-2015&Itemid=215&lang=el, [πρόσβαση στις 15/11/2017].
- 43.Νόμος 2190 (1920), Περί Ανωνύμων Εταιρειών (ΦΕΚ Α' 37/30.3.1963), <https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/31>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].
- 44.Νόμος 3604 (2007), Αναμόρφωση και τροποποίηση κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών»και άλλες διατάξεις», <https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/167>, [πρόσβαση στις 25/11/2017].
- 45.Νόμος 4172 (2013), Φορολογία Εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις, <https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/528>, [πρόσβαση στις 10/11/2017].
46. Νόμος 4174 (2013), Φορολογικές διαδικασίες και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α' 170/26-07-2013), <https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/529>, [πρόσβαση στις 19/11/2017].
- 47.Νόμος 4308 (2014), Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α' 251/24-11-2014), <https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/660>, [πρόσβαση στις 10/11/2017].
- 48.Νόμος 4336 (2015), Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης (ΦΕΚ Α' 94/14-08-2015), <https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/705>, [πρόσβαση στις 13/11/2017].

- 49.Νόμος 4403 (2016), Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των άρθρων 19, 20, 29, 30, 33, 35, 40 έως 46 της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ σχετικά με «τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου» (Ε.Ε. L 189 της 29ης Ιουνίου 2013) και στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 330/1 της 15ης Νοεμβρίου 2014) «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους» και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, <https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/758> , [πρόσβαση στις 10/11/2017].
- 50.Π.Δ.1123 (1980), Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της προαιρετικής εφαρμογής του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, <https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/81> , [πρόσβαση στις 05/12/2017].
- 51.ΠΟΛ 1003 (2014), Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του ν.4308/2014 (ΦΕΚ Α΄251) περί των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις, https://www.kodiko.gr/nomologia/document_pdf/103288, [πρόσβαση στις 09/11/2017].

Ιστοσελίδες

52. www.powertax.gr
53. www.taxheaven.gr
54. www.e-forologia.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ